

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ИЗВЈЕШТАЈ

О СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ

ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ

У 2012. ГОДИНИ

Сарајево, март 2013. године

ИЗВЈЕШТАЈ

О СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ У 2012. ГОДИНИ

Сарајево, март 2013. године

САДРЖАЈ

Уводне напомене	5
I. ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БиХ.....	7
1. Изборне активности	8
1.1. Активности на измјенама и допунама Изборног закона БиХ	8
1.2. Нормативна дјелатност	12
1.3. Објава Локалних избора 2012. године	14
1.4. Активности уписа бирача у Централни бирачки списак	15
1.5. Овјера политичких субјеката и кандидата	27
1.6. Обука и едукација изборне администрације	29
1.7. Едукативна и промотивно-информативна кампања	30
1.8. Безбједносни аспекти Локалних избора 2012. године	32
1.9. Рад Главног центра за бројање	34
1.10. Посматрачи изборног процеса	39
1.11. Утврђивање изборних резултата	40
1.12. Достављање образаца - изјава о имовинском стању	42
1.13. Посредни избори	43
1.14. Спровођење пријевремених и поновљених избора	44
1.15. Заштита изборног права	46
1.16. Посланичка/делегатска питања упућена Централној изборној комисији БиХ	54
2. Остале активности	55
2.1. Финансијске активности	55
2.2. Логистичко оперативне активности	57
2.3. Информатичко-техничка подршка у спровођењу изборних активности	60
3. Закључна разматрања	69
Прилози	73
II. ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О СУКОБУ ИНТЕРЕСА У ИНСТИТУЦИЈАМА ВЛАСТИ БиХ	78
1. Годишњи извјештај о примјени Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ	79
1.1. Увод	79
1.2. Правни оквир	79
1.3. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду	81
1.3.1. Мишљења	82
1.3.2. Поступак за утврђивање сукоба интереса	83
1.3.3. Одлука о санкцији	83
1.3.4. Поклони	86
1.4. Судска пракса	86
1.5. Запажања Централне изборне комисије БиХ	86
1.6. Закључна разматрања	90
Прилози	92
III. ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА	129
1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака	130
1.1. Увод	130
1.2. Правни оквир	130
1.3. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду	131
1.3.1. Пријем финансијских извјештаја политичких странака	131
1.3.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја	142
1.3.3. Санкционисање политичких странака	148
1.3.4. Остале активности	149
2. Закључна разматрања	150
3. Прилози	153

IV. ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О САВЈЕТУ МИНИСТАРА БиХ.....	161
1. Спровођење Закона о Савјету министара БиХ.....	162
2. Закључна разматрања.....	162
V. ДИО - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА, СЕМИНАРИ И ЕДУКАЦИЈЕ	163
1. 21. Годишња конференција АСЕЕЕО	164
2. Учешће на међународним семинарима и посматрачким мисијама	169
3. Сарадња са другим организацијама	170
4. Сарадња са невладиним сектором	173
5. Обука и стручно оспособљавање запослених	174
6. Закључна разматрања.....	175
VI. ДИО - ЈАВНОСТ РАДА ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ.....	177
1. Јавност рада Централне изборне комисије БиХ.....	178
2. Закључна разматрања.....	179
VII. ДИО - СИНТЕЗА ЗАКЉУЧНИХ РАЗМАТРАЊА И ПРЕПОРУКЕ	180
1. Синтеза закључних разматрања	181
2. Препоруке.....	185

Уводне напомене

1. Изборним законом Босне и Херцеговине, члан 2.9, став (1) тачка 15,¹ утврђено је да Централна изборна комисија Босне и Херцеговине подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини БиХ о спровођењу избора у Босни и Херцеговини, спровођењу Изборног закона Босне и Херцеговине и да иницира измјене тог закона. Законом о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, члан 17, став (1) тачке е)² регулисано је да Централна изборна комисија Босне и Херцеговине подноси годишњи извјештај о спровођењу тог закона Предсједништву БиХ, Парламентарној скупштини БиХ и јавности, а Законом о финансирању политичких странака, члан 17.³ прописано је да је Централна изборна комисија Босне и Херцеговине обавезна сваке године Парламентарној скупштини БиХ да поднесе Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака.
2. Осим наведених закона, у надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине је и спровођење закона из области сукоба интереса, и то Закона о сукобу интереса у органима власти Федерације БиХ⁴ и Закона о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ⁵, као и дијела Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине⁶, којим је Централна изборна комисија БиХ надлежна да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњава услове за именоване. Такође, Законом о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, члан 13,⁷ Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције.
3. У вези с тим, сврсисходно је једним извјештајем обухватити најзначајније активности које се односе на спровођење свих закона из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ) за период од 1. 1. до 31. 12. 2012. године, стварајући тиме и простор за анализу рада Централне изборне комисије БиХ и иницирање још квалитетнијих препорука надлежним институцијама БиХ, како би се изборни процес у Босни и Херцеговини приближио демократским стандардима развијених земаља, побољшала рјешења у начину примјене тих закона и унаприједило законодавство и пракса у области сукоба интереса и финансирања политичких странака.
4. У самој анализи и самопројени квалитета извршених активности уочили смо неке проблеме на које смо наилазили током спровођења Локалних избора 2012. године протекле године, стварајући тиме простор за иницирање квалитетних препорука надлежним институцијама БиХ, како би се будући избори спроводили још ефикасније.

¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 и 32/10

² „Службени гласник БиХ“, бр. 16/02, 14/03, 12/04 и 63/08

³ „Службени гласник БиХ“, бр. 22/00, 102/09, 54/10 и 95/12

⁴ „Службене новине ФБиХ“, бр. 70/08

⁵ „Службени гласник БДБиХ“, бр. 43/08 и 47/08

⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 и 24/08

⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 103/09

5. *На сједницама Централне изборне комисије БиХ расправљало се и одлучивало о низу питања и задатака који су се углавном односили на примјену свих закона из њене надлежности и на припрему и спровођење Локалних избора 2012. године, кроз реализацију сљедећих активности: доношење одлуке о спровођењу Локалних избора 2012. године, утврђивање плана финансирања - Локални избори 2012. године, доношење одлука о свим набавкама за потребе програма посебне намјене – Локални избори 2012. године, овјера политичких субјеката за Локалне изборе 2012. године, одлучивање по захтјевима и жалбама политичких субјеката, разматрање жалби грађана на ускраћивању уписа у ЦБС, разматрање жалби у вези са повредама бирачког права, спровођење тендерских и других поступака за набавку и потписивање уговора са изабраним понуђачима, покретање поступака против лица која су у сукобу интереса и доношење одлука, разматрање финансијских извјештаја политичких странака, утврђивање престанка мандата изабраних званичника и додјела мандата сљедећим квалификованим кандидатима са листа политичких субјеката, запошљавање редовно и ванредно ангажованог особља у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ за вријеме трајања избора, оснивање Главног центра за бројање и реализација планираних активности у сегменту изборног процеса, анализу рада чланова бирачких одбора и спровођење поступака због кршења одреба Изборног закона БиХ; давање сагласности на разрјешење и именовање ОИК–а;*
6. *Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2012. години подијељен је у седам дијелова који чине једну логичну цјелину.*
7. *Од првог до четвртог дијела излаже се материјал, по уобичајеном распореду, који се односи на досљедну примјену свих закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ.*
8. *Пети дио извјештаја односи се на међународну сарадњу, семинаре и едукације, које Централна изборна комисија БиХ редовно одржава, настојећи да кроз размјену искустава са изборним комисијама и комисијама за спречавање сукоба интереса других земаља континуирано ради на унапређењу свог рада.*
9. *Шести дио односи се на јавност рада Централне изборне комисије БиХ који је од велике важности, имајући у виду чињеницу да је Централна изборна комисија БиХ независан орган који треба да на непристрасан начин спроведе све законе из своје надлежности.*
10. *У седмом дијелу наглашена је синтеза закључних разматрања са препорукама, чију реализацију Централна изборна комисија БиХ настоји подстаћи код релевантних институција БиХ, како би будући рад био што квалитетнији у спровођењу изборног процеса.*
11. *Централна изборна комисија БиХ је, на 15. сједници, одржаној 14. 3. 2013. године, размотрила и усвојила овај извјештај који се подноси Парламентарној скупштини БиХ.*

I. ДИО

***СПРОВОЂЕЊЕ
ИЗБОРНОГ ЗАКОНА***

БиХ

1. Изборне активности

1.1. Активности на измјенама и допунама Изборног закона БиХ

12. Активности Централне изборне комисије БиХ у вези са измјенама и допунама Изборног закона БиХ почеле су почетком 2011. године и односиле су се на сакупљање и груписање приједлога и сугестија за измјене и допуне Изборног закона БиХ. Наиме, приликом спровођења Општинских избора 2010. године и примјене одредаба Изборног закона БиХ и проведивих аката донесених на основу овог закона, уочени су одређени недостаци у њиховој примјени, у смислу да поједина питања нису регулисана или прецизирана, те се у вези с тим приступило изради приједлога за измјене. На основу ових приједлога Централна изборна комисија БиХ је сачинила полазни текст радног материјала Закона о измјенама и допунама Изборног закона БиХ.
13. Разматрајући Извјештај о спровођењу закона у надлежности Централне изборне комисије БиХ за 2010. годину, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, на петој (5) сједници одржаној 14. јула 2011. године, и Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, на четвртој (4) сједници одржаној 28. јула 2011. године, донијели су закључак о формирању Интерресорне радне групе за припрему приједлога измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких странака и Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине. У вези са наведеним закључцима Парламентарна скупштина БиХ, закључком Представничког дома, који је усвојен на осмој (8) сједници 25. 8. 2011. године и закључком Дома народа, усвојеним на петој (5) сједници од 14. 9. 2011. године⁸, формирала је Интерресорну радну групу за припрему измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких странака и Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине.
14. Закључком је одређено да ће се у Интерресорну радну групу именовати по три члана Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, Савјета министара БиХ и Централне изборне комисије БиХ.
15. Из Представничког дома именовани су посланици: др Нермина Заимовић-Узуновић, др Милорад Живковић и Нико Лозанчић.
16. Из Дома народа именовани су: др Халид Гењац, Борјана Кришто и Драгутин Родић.
17. Одлуком Савјета министара БиХ, ЦМ број: 171/11 од 10.10.2011. године именовани су: мр Средоје Новић, министар цивилних послова БиХ, Бариша Чолак, министар правде БиХ и др Сафет Халиловић, министар за људска права и избјеглице БиХ.
18. Закључком предсједника Централне изборне комисије БиХ, број: 01-02-1023-4/11 од 30. 9. 2011. године, именовани су чланови Интерресорне радне групе из Централне изборне комисије БиХ: Бранко Петрић, предсједник Централне изборне комисије

⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 76/11

БиХ, др Суад Арнаутовић и Стјепан Микић, чланови Централне изборне комисије БиХ.

19. Задатак Интрресорне радне групе је био да припреми приједлоге измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких странака и Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине до 1. 5. 2012. године.
20. Интерресорна радна група конституисана је на првој (1) сједници, одржаној 26. 10. 2011. године избором руководства: др Халид Гењац, предсједавајући и извјестилац за Закон о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, Бранко Петрић, први замјеник и извјестилац за Изборни закон БиХ и Бариша Чолак, други замјеник и извјестилац за Закон о финансирању политичких странака.
21. Интерресорна радна група одржала је 17 сједница, укључујући и тродневни рад од 2. до 4. априла 2012. (12, 13. и 14. сједница) на Јахорини у организацији Мисије ОЕБС-а, с циљем утврђивања коначних верзија измјена и допуна Изборног закона Босне и Херцеговине, Закона о финансирању политичких странака и Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине. Интерресорна радна група за припрему измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких партија и Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ окончала је свој рад закључно са 17. сједницом, одржаном 15. 5. 2012. године.
22. Интерресорна радна група за припрему измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких партија и Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ постигла је сагласност о 28 измјена и допуна Изборног закона БиХ. Интерресорна радна група је разматрала одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, број: У-9/09⁹ и број: У-4/11¹⁰, али није постигла сагласност о спровођењу наведених одлука.
23. Подсјећања ради Уставни суд Босне и Херцеговине Одлуком број: У 9/09 од 26. новембра 2010. године утврдио је да члан 19.4, став (2) Изборног закона Босне и Херцеговине и члан 17, став (1) Статута Града Мостара¹¹ у дијелу у ком гласи: „У сваком градском подручју се бирају по три (3) вијећника“ нису у складу са чланом 25 Међународног пакта о грађанским и политичким правима који је саставни дио Устава Босне и Херцеговине те да одредбе члана 19.4, ставови од (2) до (8) Изборног закона Босне и Херцеговине и члана 17, став (1) Статута Града Мостара у дијелу који гласи: „У сваком градском подручју се бирају по три (3) вијећника“ нису у складу са чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 25 Међународног пакта о грађанским и политичким правима. Уставни суд Босне и Херцеговине наложио је Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине да измијени и допуни неуставне

⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 48/11

¹⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 63/11

¹¹ „Градски службени гласник Града Мостара“ бр. 4/04

одредбе Изборног закона Босне и Херцеговине у складу са овом одлуком у року од шест мјесеци од дана објављивања ове одлуке у „Службеном гласнику БиХ“¹².

24. Уставни суд Босне и Херцеговине, Одлуком број: У 4/11 од 27. маја 2011. године, утврдио је да члан 9.3 и члан 20.13, став (3) Изборног закона Босне и Херцеговине нису у складу са чланом 1/2 Устава Босне и Херцеговине и наложио је Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине да, најкасније у року од шест мјесеци од дана објављивања ове одлуке у „Службеном гласнику БиХ“¹³, усклади наведене одредбе Изборног закона Босне и Херцеговине са Уставом Босне и Херцеговине.
25. Интерресорна радна група за припрему измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких партија и Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ одлучила је да неће предлагати измјене и допуне Изборног закона БиХ, док се не реализује Одлука Уставног суда БиХ број У:9/09 од 26.11.2010. године.
26. Чланови Интерресорне радне групе за припрему измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких партија и Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, на 17. сједници, одржаној 15. 5. 2012. године, једногласно су утврдили и одлучили да у парламентарну процедуре доставе Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија и Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о сукобу интереса, с приједлогом да се наведени приједлози закона разматрају по основном законодавном поступку.
27. Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о сукобу интереса који је сачинила Интерресорна радна група за припрему измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких партија и Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ није усвојила Парламентарна скупштина БиХ, док је Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија усвојила Парламентарна скупштина БиХ.

а) Активности у вези са избором чланова Централне изборне комисије БиХ

28. Имајући у виду чињеницу да је 29. 6. 2012. године истекао мандат двојици чланова Централне изборне комисије БиХ (једном члану из реда српског народа и једном члану из реда бошњачког народа) и 31. 8. 2012. године (једном члану из реда хрватског народа) било је потребно спровести процедуре избора за три члана Централне изборне комисије БиХ из реда поменутих конститутивних народа.

---

¹² „Службени гласник БиХ“ бр. 48/11 од 16.06.2011. године

¹³ „Службени гласник БиХ“, бр. 63/11 од 08.08.2011. године

29. Начин избора именованга чланова Централне изборне комисије БиХ регулисан је Пословником о процедури и спровођењу јавне конкуренције и именованга чланова Централне изборне комисије БиХ¹⁴.
30. У складу са одредбом члана 2.5, ставови (3) и (4) Изборног закона БиХ именована је Комисија за избор и именовање која има седам чланова од којих два именује предсједник Високог судског и тужилачког савјета из реда чланова Савјета, три именује Административна комисија Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из реда чланова Комисије из Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и два именује предсједник Централне изборне комисије БиХ из реда чланова Централне изборне комисије БиХ. У Комисији за избор и именовање морају бити заступљени конститутивни народи, два Бошњака, два Србина и два Хрвата и један из реда осталих. Комисија за избор и именовање чланова Централне изборне комисије БиХ на спровођењу јавне конкуренције за избор и именовање чланова Централне изборне комисије БиХ из реда српског и бошњачког народа радила је у саставу: др Звонко Јуришић (предсједник), Асим Сарајлић, Драго Калабић, Данијела Микић, Зијад Кадрић, Ирена Хаџиабдић и Бранко Петрић (чланови). Комисија за избор и именовање чланова Централне изборне комисије БиХ на спровођењу јавне конкуренције за избор и именовање члана Централне изборне комисије БиХ из реда хрватског народа радила је у саставу: др Звонко Јуришић (предсједник), Асим Сарајлић, Драго Калабић, Ружица Јукић, Зијад Кадрић, Ирена Хаџиабдић и Бранко Петрић (чланови).
31. Комисија за избор и именовање чланова Централне изборне комисије БиХ на основу члана 2.5, став (5) Изборног закона БиХ, расписала је јавни конкурс за избор и именовање чланова Централне изборне комисије БиХ, и то за једног члана из реда српског народа и једног члана из реда бошњачког народа који је објављен 10. 4. 2012. године.¹⁵ Комисија за избор и именовање чланова Централне изборне комисије БиХ, на основу члана 2.5, став (5) Изборног закона БиХ, расписала је јавни конкурс за избор и именовање члана Централне изборне комисије БиХ из реда хрватског народа који је објављен 2. 10. 2012. године.¹⁶
32. За члана Централне изборне комисије БиХ из реда српског народа пријавило се пет (5) кандидата, за члана Централне изборне комисије БиХ из реда бошњачког народа пријавило се осам (8) кандидата, а за члана Централне изборне комисије БиХ из реда хрватског народа пријавило се пет (5) кандидата.
33. Комисија за избор и именовање предложила је Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине листу кандидата за чланове Централне изборне комисије БиХ из реда бошњачког, српског и хрватског народа. Представнички дом је, на 36. сједници одржаној 22. новембра 2012. године, донио Одлуку о именовању господина Новака Божичковића из реда српског народа, господина др Ахмета Шантића из реда бошњачког народа и господина Стјепана Микића из реда хрватског народа, за чланове Централне изборне комисије БиХ.

---

¹⁴ “Службени гласник БиХ”, бр. 49/07, 70/11, 37/12 и 73/12

¹⁵ “Службени гласник БиХ”, бр. 28/12

¹⁶ “Службени гласник БиХ”, бр. 78/12

1.2. Нормативна дјелатност

34. Припрема и израда нормативних аката је један од континуираних послова и задатака Централне изборне комисије БиХ, и огледа се у изради проведивих аката донесених на основу Изборног закона БиХ. Подзаконска акта које је Централна изборна комисија БиХ донијела према одредбама Изборног закона БиХ у 2012. години су сљедећа:
- a) Одлука о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Нови Град Сарајево¹⁷,
  - b) Одлука о стављању ван снаге Одлуке о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Нови Град Сарајево¹⁸,
  - c) Правилник о пријави и овјери политичких субјеката, удружења и група за учешће на непосредним изборима у БиХ¹⁹,
  - d) Упутство о роковима и редослиједу изборних активности за Локалне изборе који ће се одржати у недјељу 7. октобра 2012. године²⁰,
  - e) Одлука о дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству, у којим се планира организовање гласања за Локалне изборе у БиХ 2012. године²¹,
  - f) Одлука о висини таксе за овјеру за учешће на Локалним изборима 2012. године²²,
  - g) Одлука о називима и ознакама основних изборних јединица²³,
  - h) Одлука о одгађању избора за избор вијећника у Градско вијеће Града Мостара²⁴,
  - i) Одлука о расписивању и одржавању Локалних избора 2012. године²⁵,
  - j) Одлука о утврђивању броја бирача уписаних у Централни бирачки списак по изборним јединицама на дан расписивања Локалних избора 2012. године²⁶,
  - k) Исправку Одлуке о висини таксе за овјеру за учешће на Локалним изборима 2012. године²⁷,
  - l) Исправка Одлуке о расписивању и одржавању Локалних избора 2012. године²⁸,

¹⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 14/12

¹⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 14/12

¹⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²² „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²³ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²⁴ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²⁵ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12

²⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 37/12

²⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 37/12

- m) Упутство о утврђивању квалификација, броја чланова, поступка жријебања и именовања, обуке, провјере знања и потврђивања чланова бирачких одбора и мобилних тимова за гласање²⁹,
- n) Одлука којом се ставља ван снаге одлука о називима основних изборних јединица³⁰,
- o) Одлука о успостављању Главног центра за бројање број: 07-2-07-11-1158-1/12 од 11. 7. 2012. године,
- p) Одлука о утврђивању и објављивању броја бирача уписаних у извод из ЦБС за гласање ван БиХ за Локалне изборе 2012. године³¹,
- q) Одлука број: 05-1-07-1-590-2/12 од 3. 8. 2012. године³², којом је утврђено да Централна изборна комисија БиХ неће организовати гласање у дипломатско-конзуларним представништвима у иностранству за Локалне изборе 2012. године.
- r) Одлука о утврђивању и закључивању Централног бирачког списка са стањем на дан 23. 8. 2012. године у 24.00 часа³³,
- s) Одлука о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године³⁴,
- t) Допунска одлука о потврђивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године³⁵,
- u) Одлука о облику, садржају и називу обрасца личних података изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника³⁶,
- v) Одлука о облику, садржају и називу изјава и образаца³⁷,
- w) Одлука о именовању чланова Централне изборне комисије БиХ³⁸,
- x) Допунска Одлука о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године³⁹,

²⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 61/12

³⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 62/12

³¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 62/12

³² „Службени гласник БиХ“, бр. 62/12

³³ „Службени гласник БиХ“, бр. 70/12

³⁴ „Службени гласник БиХ“, бр. 88/12

³⁵ „Службени гласник БиХ“, бр. 91/12

³⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 93/12

³⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 93/12

³⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 95/12

³⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 97/12

- y) Допунска Одлука II о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године ⁴⁰,
- z) Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2012. годину, број: 04-07-10-266-1/12 од 29. 2. 2012. године,
- aa) Програм рада Секретаријата Централне изборне комисије БиХ за 2012. годину, број 04-07-10-266-2/12 од 29. 2. 2012. године,
- bb) Програм обуке запослених у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ за 2012. годину, број 04-34-8-267-2/12 од 29. 2. 2012. године

1.3. Објављивање Локалних избора 2012. године

35. Дана, 7. 5. 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је у складу са чланом 1.14 и чланом 2.9, став (1) тачка 2а Изборног закона БиХ, објавила да ће се Локални избори одржати 7. 10. 2012. године, за сљедеће нивое власти⁴¹:
- 78 општинских вијећа у Федерацији Босне и Херцеговине,
  - 61 скупштину општине у Републици Српској,
  - 139 начелника општина у Босни и Херцеговини,
  - Скупштину Брчко дистрикта Босне и Херцеговине,
  - Скупштину Града Бањалука и
  - градоначелника Града Бањалука
36. Због неспровођења одлуке Уставног суда БиХ којом је дат рок од шест мјесеци за усклађивање изборних одредаба са Статутом Града Мостара, Централна изборна комисија БиХ је, на 19. сједници која се одржала 7. 5. 2012. године, донијела Одлуку број: 05-1-07-1-585-1/12 којом се одгађају избори за избор вијећника у Градско вијеће Града Мостара. С обзиром да је Уставни суд Босне и Херцеговине одлуком број 9/09 од 26. 11. 2010. године прогласио неуставним одредбе члана 19.2, ставови (1) и (3) и члана 19.4, ставови од (2) до (8) Изборног закона БиХ, одгођени избори у Граду Мостару биће одржани у складу са одредбом члана 14.2, став (4) Изборног закона БиХ, кад се за то буду стекли услови.
37. Централна изборна комисија БиХ је, на 53. сједници одржаној 6. 9. 2012. године, донијела Одлуку број: 05-1-07-1-585-7/12 о усклађивању одлуке о расписивању и одржавању Локалних избора 2012. године са Законом о Граду Добој, Законом о Граду Приједор, Законом о Граду Требиње и Законом о Граду Бијељина⁴².

⁴⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 101/12

⁴¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12 и 37/12

⁴² „Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/12

1.4. Активности уписа бирача у Централни бирачки списак

а) Ажурирање и вођење Централног бирачког списка

38. У оквиру редовних активности у току 2012. године вршена је редовна мјесечна достава пресека стања Централног бирачког списка од стране Агенције за идентификациона документа редовно је достављала, евиденцију и размјену података БиХ (IDDEEA). У Централној изборној комисији БиХ вршено је генерисање достављених података као и достава извјештаја о броју уписаних бирача у Централни бирачки списак.
39. Према посљедњем пресеку Централног бирачког списка од 3. 12. 2012. године број уписаних бирача у Централни бирачки списак био је већи за 43.059 или 0,9 % у односу на број уписаних бирача на дан 13. 12. 2011. године.
40. Редовне активности на ажурирању Централног бирачког списка обухватиле су и унос у базу података рјешења о испису из држављанства Босне и Херцеговине из 2011. и 2012. године, која редовно доставља Министарство цивилних послова БиХ - Сектор за држављанства.
41. Како је већ наведено, Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу с Изборним законом БиХ и формира се, води и користи за потребе организације и спровођења избора у складу са законом, за спровођење референдума, за спровођење опозива изабраног функционера и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом. С тим у вези, редовне активности у вези са вођењем Централног бирачког списка у 2012. години су укључиле и израду извода из Централног бирачког списка за потребе спровођења поступка опозива изабраног функционера (4. 3. 2012. године у Општини Шековићи), као и на израду извода из Централног бирачког списка за потребе спровођења избора за органе локалне самоуправе (22. 1. 2012. године у Општини Љубушки).
42. Поступак вођења и уписа бирача у Централни бирачки списак прописан је Поглављем 3 Изборног закона БиХ – Бирачки списак, те Правилником о вођењу Централног бирачког списка.
43. Доношењем Одлуке о расписивању и одржавању Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је донијела и Упутство о роковима и редослиједу изборних активности за Локалне изборе 2012. године у Босни и Херцеговини који су се одржали у недјељу 7. 10. 2012. године.
44. Пресјек стања и закључивање Централног бирачког списка за потребе спровођења Локалних избора 2012. године, на основу члана 3.6, став (2) тачка е) и став (6) Изборног закона БиХ, као и у складу са наведеним Упутством о роковима и редослиједу изборних активности, извршен је 23. 8. 2012. године, те је Одлука о утврђивању и закључивању Централног бирачког списка са стањем на дан 23. 8. 2012. године у 24.00 часа објављена на веб страници Централне изборне комисије БиХ. Наведени подаци коришћени су за израду Извода из Централног бирачког списка по бирачким мјестима који су се користили на дан одржавања Локалних избора 7. 10. 2012. године.

Табела 1 - Регистровани бирачи по категоријама

Ред. бр.	Категорија	Број бирача
1.	Редовни бирачи	3.085.546
2.	Бирачи који гласају лично	10.682
3.	Бирачи који гласају у одсуству	10.709
4.	Бирачи регистровани за гласање путем поште	37.359
	УКУПНО	3.144.296

45. На дан Локалних избора 7. 10. 2012. године у Централни бирачки списак било је уписано укупно 3.149.280 бирача. На Локалне изборе је изашло укупно 1.779.718 бирача или 56,51 %, од чега 902.630 или 57.44 % мушкараца и 877.088 или 55,58 % жена.

Табела 2 - Број уписаних бирача на дан Локалних избора 7. 10. 2012. године са одзивом

Назив	Регистровано	Гласало	Одзив
Федерација БиХ	1.866.169	1.024.631	54,89 %
Република Српска	1.199.179	771.501	59,33 %
Брчко дистрикт БиХ	83.832	43.856	52,25 %
УКУПНО	3.149.280	1.779.718	56,51 %

46. Највећи и најмањи одзив бирача у односу на број уписаних бирача забиљежен је у сљедећим општинама:

Табела 3 – Највећи и најмањи одзив бирача

Код ИЈ	Изборна јединица	Гласало	Регистровано	Одзив
Најмањи одзив				
032	Сански Мост	12.038	33.242	36,21 %
050	Тузла	45.781	111.131	41,20 %
Највећи одзив				
141	Трново (ФБиХ)	3.289	3.591	91,59%
143	Пале (ФБиХ)	580	669	86,70%

47. Напомињемо да наведени подаци не укључују податке за Град Мостар, будући да су Одлуком Централне изборне комисије БиХ од 7. 5. 2012. године одгођени избори за Градско вијеће Града Мостара.

48. У складу са одредбама Поглавља 3 Изборног закона БиХ, постоји неколико категорија бирача зависно од статуса лица, као и начину остваривања бирачког права према врсти бирачког мјеста:

а) бирачи који своје бирачко право остварују на редовним бирачким мјестима (редовни бирачи),

- b) избјегла лица и лица која привремено бораве у иностранству,
- c) расељена лица.

b) Упис бирача у ЦБС који своје бирачко право остварују на редовним бирачким мјестима (редовни бирачи)

- 49. Упис бирача који гласају на редовном бирачком мјесту врши се системом „пасивне регистрације“, односно сва лица којим се изда важећа лична карта државе Босне и Херцеговине аутоматски се уписују у Централни бирачки списак. На основу одредаба члана 3.5 Изборног закона БиХ, надлежни орган који води регистар грађана доставља податке за ажурирање Централног бирачког списка у складу са Законом о централној евиденцији и размјени података.
- 50. За потребе преузимања података у оквиру пројекта „Пасивна регистрација бирача у БиХ“ развијен је апликативни дио софтвера, чија је основна сврха да олакша поступак преноса података, одређивање бирачких мјеста и израду извода из коначног бирачког списка.
- 51. Потребно је нагласити да није могуће у сваком моменту имати тренутно ажурирано стање Централног бирачког списка, већ се број бирача утврђује на основу пресјека података сваког првог понедељка у мјесецу или зависно од потребе, а у складу са Јединственом методологијом и програмом обраде и вођења евиденција Централног бирачког списка, односно актом којим је утврђена сарадња Централне изборне комисије БиХ и Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине.
- 52. За потребе спровођења Локалних избора 2012. године извршено је ажурирање података Централног бирачког списка у четири (4) термина:

Први пресјек утврђен је на дан расписивања избора 7. 5. 2012. године и коришћен је за израду привремених извода из Централног бирачког списка;

Други пресјек утврђен је на дан 3. 8. 2012. године и коришћен је у сврху одређивања бирачких мјеста и прављења спецификација за штампање гласачких листића;

Трећи пресјек утврђен је на дан 23. 8. 2012. године и коришћен је за израду Извода из коначног бирачког списка који је дистрибуиран на бирачка мјеста у Босни и Херцеговини;

Четврти пресјек направљен је на дан 7. 10. 2012. године у 24.00 часа, односно на дан избора, с циљем утврђивања бирачког права гласача који су гласали непотврђеним листићима.

c) Упис у Централни бирачки списак избјеглих лица и лица која привремено бораве у иностранству

- 53. Упис избјеглих лица и лица која привремено бораве у иностранству у Централни бирачки списак врши се системом активне регистрације, која подразумијева да ова лица, уколико желе остварити опцију гласања ван Босне и Херцеговине, односно да би се наша на изводу из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, дужна су поднијети, за све изборе, пријаву Централној изборној

комисији БиХ у прописаном року, уз прописану документацију. У вези са начином гласања ван Босне и Херцеговине, Изборним законом БиХ омогућене су опције личног гласања (доласком на одговарајуће бирачко мјесто у дипломатско-конзуларном представништву БиХ у иностранству) или путем поште (слањем гласачког материјала поштом).

54. У складу са Упутством о роковима и редослиједу изборних активности, рок за доставу пријаве за гласање ван БиХ за Локалне изборе 2012. године почео је даном објављивања избора, 7. 5. 2012. и трајао је до 24. 7. 2012. године до 24.00 часа. Достава пријавног обрасца са пратећом документацијом Централној изборној комисији БиХ могла се вршити путем поште на поштански фах 450 и 451, путем телефакса, електронском поштом или личном доставом у Централну изборну комисију БиХ.
55. У сврху доступности пријавног обрасца ПРП-1, као и информисања бирача, даном расписивања Локалних избора 2012. године, 7. 5. 2012. године, обрасци пријаве са пратећим водичем и обавјештењима постављени су на веб страницу Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba.
56. У настојању да грађани Босне и Херцеговине који бораве у иностранству буду информисани о начину уписа бирача и гласања ван Босне и Херцеговине за Локалне изборе 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је, као и претходних година, извршила дистрибуцију информативног материјала према држављанима БиХ ван земље. С тим у вези, дана 28. 5. 2012. године, путем Министарства спољних послова БиХ извршена је достава информативног материјала амбасадама и конзулатима Босне и Херцеговине, како слиједи: пријавни обрасци ПРП-1 (15.000 ком., на службеним језицима у БиХ); Одлука о дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству у којим се планира гласање за Локалне изборе 2012. године (3.000 ком.); Водичи за гласање ван Босне и Херцеговине са обавјештењем о начину и роковима за регистрацију за гласања путем поште на службеним језицима у БиХ (9.000 ком.), као и 50 комада сетова са изборним материјалом за партнерска удружења ван БиХ.
57. У периоду од 20. до 25. 5. 2012. године упућено је укупно 1.654 сетова са гласачким материјалом (пријавни обрасци ПРП-1 са Одлуком о дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству, у којима се планира гласање за Локалне изборе 2012. године и Водичи за пријаву бирача за гласање ван БиХ на службеним језицима у БиХ) на адресе удружења грађана и међународних организација у иностранству. На захтјев Министарства спољних послова БиХ накнадно је достављено још 300 пријавних образаца ПРП-1 са обавјештењем о начину и роковима за регистрацију бирача из иностранства на службеним језицима у БиХ.
58. Поред наведеног, свим локалним изборним комисијама и центрима за бирачки списак у БиХ достављени су сетови пријавних образаца и информативног материјала, како би се бирачи ван земље могли информисати и преузети исте приликом доласка у Босну и Херцеговину.
59. Централна изборна комисија БиХ је у периоду од 08. до 10. 6. 2012. године, путем поште упутила 37.112 персонализованих-потврдних образаца ПРП-2, и то на адресу коју су бирачи доставили приликом посљедње пријаве за гласање ван БиХ или на другу (посљедњу тачну) адресу о којој је бирач обавијестио Централну изборну комисију до дана расписивања избора.

60. У периоду од расписивања избора па до завршетка рока за пријаву бирача ван Босне и Херцеговине 24. 7. 2012. године, примане су пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине, као и подаци о новим адресама, захтјеви за слање образаца за регистрацију, захтјеви за провјеру података, као и питања о начину регистрације и роковима за регистрацију, при чему је стигло укупно 9.500 захтјева путем телефакса и 10.922 и-мејл порука. Од наведеног броја, само је 23. јула стигло 1.300 порука, а 24. јула укупно 1.649 порука путем и-мејла. На поруке и питања, начину пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине благовремено је одговорено, док су пристигли пријавни обрасци и документација штампани и припремљени за обраду. Напомињемо да је путем и-мејла и телефакса стигао велики број поновљених пријава и дупликата. Обавјештавање бирача у иностранству о недостацима пријаве вршило се и путем телефона у периоду од 12. до 24. 7. 2012, због недостатка других података за контакт, при чему су 203 лица обавијештена о истом, а са 232 није било могуће успоставити контакт. О недостацима у пријави путем и-мејла обавијештено је око 500 лица.
61. На бројеве *хелп лајна* (телефонске линије за помоћ) Централне изборне комисије БиХ примљено је око 900 позива, у вези са регистрацијом бирача ван БиХ и провјере статуса пријаве бирача за гласање ван БиХ. Највећи број позива односио се на бираче из Њемачке, Хрватске, Шведске, Данске, као и Босне и Херцеговине, а у вези са питањем остваривања бирачког права у земљи. Поред тога, бирачи ван Босне и Херцеговине имали су могућност да провјере статус своје пријаве на линку путем веб странице Централне изборне комисије БиХ.
62. У току периода пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине за Локалне изборе 2012. године грађани су пријаве за гласање достављали и путем разних удружења: ХКУД Поугарје, Коалиција РС за Сребреницу, Удружење Козарчана из Чикага, Удружење Вероникин Рубац, Удружење повратак, Удружење Срба Столац, Удружење Уна 92, Завичај Власеница, Феникс и Краљица Катарина.
63. Након завршене обраде поднесених пријава за гласање ван Босне и Херцеговине, у Централни бирачки списак за гласање ван БиХ уписано је укупно 37.359 бирача.

Табела 4 - Преглед броја уписаних бирача за гласање ван БиХ за Локалне изборе 2012. године са одзивом

Назив	Број уписаних бирача за гласање ван БиХ	Број бирача који је гласао	Одзив
Федерација БиХ	12.068	7.762	64,32%
Република Српска	23.906	16.543	69,20%
Брчко дистрикт БиХ	1.385	979	70,69%
Укупно	37.359	25.284	67,68%

Приликом обраде приспјелих пријава бирача који бораве ван Босне и Херцеговине, одбијено је укупно 5.855 пријава.

Табела 5 - Преглед одбијених пријава за гласање ван БиХ са разлозима одбијања

Разлози одбијања пријава за регистрацију бирача гласањем путем поште	Број пријава
Недостаје доказ о идентитету	2.095
Недостаје доказ о идентитету и држављанству	97
Недостаје доказ о идентитету, држављанству и пребивалишту	92
Недостаје доказ о идентитету, држављанству и пријава	9
Недостаје доказ о идентитету и пребивалишту	10
Недостаје доказ о држављанству	164
Недостаје доказ о пребивалишту и боравишту	106
Недостаје доказ о пребивалишту	803
Недостаје образац пријаве	278
Нема право гласа	17
Није потписан образац	347
Преминула лица	23
Пријаве без потребне документације и остало	143
Пријаве које не испуњавају услове из члана 3.15, ставови (1) и (2) Изборног закона БиХ	1.671
Укупан број одбијених	5.855

б1) Проблеми у поступку уписа бирача у Централни бирачки списак за гласање ван БиХ

64. У поступку уписа бирача у Централни бирачки списак за гласање ван Босне и Херцеговине, појавили су се и одређени проблеми, дијелом због неадекватног праћења процедуре уписа бирача од стране бирача, а дијелом и због неправилног попуњавања и достављања пријавних образаца бирача путем и-мејла. Евидентирани су проблеми у вези са достављањем истих као и обезбјеђења валидне документације држављана Босне и Херцеговине, у вези са чим је и упућен одређени број приговора бирача ван Босне и Херцеговине. Међутим, учестали проблем је да су грађани, и поред датог упутства о начину попуњавања и слања образаца пријава путем и-мејла, достављали непотписане обрасце, документе чији је рок важења истекао, неважеће документе, непотпуне адресе, адресе без назива државе и сл., што је, такође, био један од разлога због ког неки грађани нису били уписани у ЦБС за гласање ван Босне и Херцеговине за Локалне изборе 2012. године, већ су могли гласати у земљи, на редовном бирачком мјесту према мјесту пребивалишта.
65. Централној изборној комисији БиХ је упућен и већи број приговора који су се односили на недобијање гласачког материјала на кућне адресе, а најчешћи разлог за то су биле закашњеле пријаве бирача, као и достава пријава на погрешну и-мејл адресу. Путем телефона, и-мејла и веб странице Централне изборне комисије БиХ бирачи, чије су пријаве биле непотпуне, су били обавијештени о недостатцима као и роковима за отклањање недостатака. Због техничких грешака приликом обраде података, односно погрешно унесених адреса приликом обраде и уноса пријава, након извршене исправке истих, поново је послато 28 бирачких пакета бирачима у иностранство на исправне адресе.

b2) Злоупотреба бирачког права

66. У другој половини 2012. године, Централној изборној комисији БиХ су се обраћала лица са обавјештењима да су им достављане пријаве за гласање путем поште, иако су живјели у својим мјестима у Босни и Херцеговини. У периоду од 16. 7. до 1. 11. 2012. године Централна изборна комисија БиХ примила је знатан број изјава и обавјештења од лица са подручја општина: Пелагићево, Брчко, Шековића, Зворника, Осмака, Ново Горажде, Вукосавље, Брод и Сребренице, те пријаве из Источног Новог Сарајева и Источне Илиџе, које се односе на достављену пријаву за гласање путем поште за Локалне изборе 2012. године без знања тих лица. У изјавама и обавјештењима која су приспјела путем телефакса и и-мејла, лица из наведених општина наводе да је пријава за гласање ван БиХ поднесена мимо њиховог знања, поједини су навели и имена лица у која сумњају да су учинила наведене злоупотребе, те су захтијевали да се адреса на коју су регистровани за гласање путем поште без њиховог знања измијени или да се пријаве пониште и да им се омогући гласање на редовном бирачком мјесту. Приговори су достављани путем општинских изборних комисија Пелагићево, Брчко и Осмаци, као и појединачно.
67. Путем Општинске изборне комисије Пелагићево, грађани ове општине су Централној изборној комисији БиХ поднијели и 18 приговора, који су се односили на пријављивање за гласање путем поште без њиховог знања, те су захтијевали измјену адресе за слање гласачког материјала. Исто тако, 24 лица из општине Пелагићево су се изјаснила да желе гласати на редовним бирачким мјестима у општини Пелагићево. Путем и-мејла достављен је и списак групе грађана са 50 имена као и списак од 109 лица чије је бирачко право злоупотребљено из Пелагићева.
68. Грађани Брчког који бораве у Аустрији путем ХДЗ БиХ 27. 7. 2012. године и Изборне комисије Брчко дистрикта БиХ упутили су приговор о кршењу бирачког права у којем наводе да су њихове адресе за пријем гласачког материјала измијењене без њиховог знања, те захтјевају да им се адреса исправи.
69. Свим бирачима који су поднијели приговор или обавјештење о злоупотреби бирачког права извршена је корекција адреса у иностранству, те је гласачки материјал послат на адресе које су наведене у обавјештењима или изјавама лица. Бирачи који су се изјаснили да желе гласати на редовном бирачком мјесту враћени су на одговарајуће бирачко мјесто. Лицима која су поднијеле приговор последије 23. 8. 2012. године, односно последије закључивања Централног бирачког списка, омогућено је гласање на непотврђеним гласачким листићима. О овоме су бирачи били обавијештени путем телефона или општинских изборних комисија.
70. По примању пријава бирача који наводе на сумњу да је злоупотребом личних докумената извршена пријава за гласање ван Босне и Херцеговине мимо њихове воље, а након достављених образаца ПРП-1 и ПРП-2, сачињене су потребне анализе и упућене пријаве надлежним тужилаштвима у Босни и Херцеговини за наводна кршења бирачког права у општинама: Осмаци, Сребреница, Брчко, Шековићи, Ново Горажде, Пелагићево, Брод и Вукосавље. С обзиром да наведени процес није окончан, по окончаним припремама проследиће се пријаве за два тужилаштва, а поступа се и по свим захтјевима за допуну информација.

71. Злоупотрба бирачког права, била је присутна и у поступку гласања на непотврђеним гласачким листићима. Главни центар за бројање примио је укупно 2.032 коверте за гласање на непотврђеним гласачким листићима. Коверте са непотврђеним гласачким листићима налазиле су се и у врећама за гласање путем мобилног тима, за гласање лично и у одсуству, а здруживањем образаца у Главном центру за бројање утврдило се да је ријеч о непотврђеним гласачким листићима. Од укупног броја примљених коверата са непотврђеним гласачким листићима 2.032, на верификацију је стигло 1.950 коверата са гласачким листићима (74 коверта су одбијена прије верификације). Од 1.950 коверата верификовано је 1.295, а одбијено 655 коверата. Општине које су имале преко 100 коверата са непотврђеним листићима су: Пелагићево, Сребреница, Шековићи и Источно Ново Сарајево.
72. Уз материјал са бирачког мјеста за гласање непотврђеним гласачким листићима, достављена је и документација - фотокопије личних докумената и образаца са којима су бирачи приступили гласању на наведеним бирачким мјестима, и то: ЛК ОИ 4 (354), од чега је 19 за лица која су навршила 18 година након 23. 8. 2012. године, а 335 за остале случајеве; образац ЛК ОИ 2 (18 образаца); ПБ 1 (26 образаца); ПБ 3 (53 обрасца); ПБ 4 (3 обрасца); копија личне карте (153), копија пасоша (8 копија); те остало (потврда о привременом одузимању ЛК-1 потврда; лична карта Републике Србије - 1; потврде ЈМБ 8 (3 потврде); потврда ВД 1 (1 потврда); потврда ЛК ОИ 5 (1) и 7 службених биљешки. Највећи број наведених докумената приложен је у: Сребреници, Шековићима, Цазину и Босанском Грахову.
73. За гласање у одсуству, било је регистровано 10.682 бирача, а примљено је 4.295 гласачких комплета, од чега је 18 одбијено зато што је било више коверата од броја потписа. Пребројано је 4.248 гласачких листића за начелника и 4.256 гласачких листића за ОВ/СО. Разлика у броју примљених и пребројаних гласачких листића могла је настати зато што су се лица потписала на бирачки списак, а гласачки материјал није упакован у одговарајуће вреће које су достављене у Главни центар за бројање.
74. У процесу рада мобилних тимова, утврђене су неусклађености између достављене документације и стања гласачког материјала у врећама. Исте се најчешће огледају у неподударности броја потписа на бирачким списковима са бројем коверата у врећи мобилног тима, као и у смислу помијешаног материјала за више мобилних тимова из једне општине. На приједлог Главног центра за бројање, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку да се за одређене случајеве изврши додатна провјера ЈМБ бирача који су одбијени приликом верификације, будући да се број потписа на бирачком списку и број пронађених коверата подударао. Приликом обраде материјала у Главном центру за бројање утврђено је да одређени број допунских бирачких спискова није овјерила изборне комисије и да су изборне комисије повећале број мобилних тимова на дан избора, а да је број бирача који су гласали на овај начин остао исти, односно да су гласали према раније достављеним списковима бирача.
75. У поступку поновног бројања, утврђене су одређене неправилности које суштински представљају кршење изборних процедура, предвиђених одредбама Изборног закона БиХ, као и подзаконским актима које је донијела Централна изборна комисија БиХ.

Најчешћи облици кршења изборних правила били су:

- a) број потписа је различит од броја гласачких листића у гласачкој кутији;
- b) кандидат је добио више гласова од политичке партије;
- c) укупан број важећих и неважећих гласачких листића различит од броја гласачких листића у гласачкој кутији (више-мање);
- џ) једно лице је гласало за више бирача или један бирач гласао више пута.

76. Проблеми у изборном процесу, који дају простора злоупотреби бирачког права, могу се посматрати кроз неколико аспеката:

- a) процедура доставе изборног материјала бирачким одборима дванаест часова прије отварања бирачких мјеста показала се као недјелотворна. На овај начин оставља се могућност манипулисања изборним материјалом, гласачким листићима и бирачким списковима и стварају се услови да током ноћи бирачки одбор потпише неке бираче као да су гласали, а онда у току изборног дана убаци исти број гласачких листића у гласачку кутију или да се отуђи одређени број гласачких листића (случај забиљежен на два бирачка мјеста 009Б010 и 009Б061 Приједор).
- b) код бројања гласачких листића појављују се многе неправилности, што узроковане непознавањем процеса (тока и начина бројања гласачких листића), што намјером бирачког одбора да промијене стварне изборне резултате. Чињеница је да се приликом контроле изборних резултата појавио велики број валидационих грешака (укупан број гласачких листића који су нађени у гласачкој кутији био је различит од збира важећих и неважећих гласачких листића). На неким бирачким мјестима неправилности су толике да је Централна изборна комисија БиХ, с циљем утврђивања исправног изборног резултата, имала обавезу да донесе одлуку и нареди поновно бројање гласачких листића са тих бирачких мјеста. У одређеним случајевима утврђивано је да изборни резултати уписани на обрасцима ни у чему не одговарају стварном стању гласачких листића нађених у врећи за те органе власти;
- c) код паковања гласачког материјала, злоупотребе се могу десити ако гласачки листићи нису паковани на прописан начин и не прате их одговарајући обрасци и бирачки спискови, па је тиме неопходно и тешко утврђивати садржај врећа и вршити њихово бројање.

в3) Гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству

77. Чланом 1.5 Изборног закона БиХ, грађанима Босне и Херцеговине који бораве у иностранству, омогућено је да се приликом попуњавања пријаве за гласање ван Босне и Херцеговине могу одредијелити да гласају у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине у иностранству или путем поште. Централна изборна комисија БиХ је на приједлог Министарства спољних послова БиХ, 7. 5. 2012. године донијела Одлуку о дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине у иностранству, у којима се планирало организовање гласања за Локалне

изборе у БиХ 2012. године, а истом је предвиђено да се гласање планира у укупно 24 државе.

78. С циљем едукације грађана који се одређују за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима, Централна изборна комисија БиХ је направила план посјета нашим конзуларним представништвима, како би их упознали са начином регистрације и гласањем у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ. Тим поводом, делегације Централне изборне комисије БиХ су посјетиле следећа дипломатско-конзуларна представништва:
79. У периоду од 17. 6. до 19. 6. 2012. године, делегација Централне изборне комисије БиХ је боравила у Загребу – Република Хрватска, гдје је посјетила Амбасаду Босне и Херцеговине.
80. Делегација Централне изборне комисије БиХ је у периоду од 19. 6. до 26. 6. 2012. године посјетила босанскохерцеговачке конзулате у Норвешкој, Шведској и Данској.
81. Делегација Централне изборне комисије БиХ је у периоду од 27. 6. до 5. 7. 2012. године посјетила дипломатско-конзуларна представништва Босне и Херцеговине у Љубљани, Бечу, Берлину и Прагу.
82. Представник Централне изборне комисије БиХ је у периоду од 29. 6. до 12. 7. 2012. године боравио у САД у посјети Генералном конзулату БиХ у Чикагу, Амбасади Босне и Херцеговине у Вашингтону, гдје је одржао предавање о регистрацији бирача и начину гласања и обавио разговоре са грађанима Босне и Херцеговине у Сент Луису (Мисури), Атланта (Џорџија), Шарлот (Сјеверна Каролина) и Бостон (Масачусетс).
83. Делегација Централне изборне комисије БиХ је у периоду од 28. 6. до 3. 7. 2012. године посјетила конзулате у Минхену, Штутгарту и Франкфурту.
84. Свим бирачима који су се изјаснили за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, а исто није спроведено према одредбама Изборног закона БиХ, гласачки материјал је благовремено достављен на адресе које су грађани навели у својим пријавама, како би им било омогућено гласање путем поште и остварење бирачког права.
85. Правилником о начину спровођења избора у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине утврђена је процедура за спровођење ових избора, организационо-технички услови за организовање гласања у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, те је прецизирано да ће Централна изборна комисија БиХ одредити бирачка мјеста за гласање, уколико је број регистрованих бирача за лично гласање у ДКП БиХ најмање 50 бирача.

Табела 6 - Број регистрованих бирача у ДКП по државама

Ред. бр.	ДРЖАВА	ДКП	УКУПНО
1.	Македонија	Македонија - Амбасада БиХ у Скопљу за Македонију и Косово	2
2.	Холандија	Холандија - Амбасада БиХ у Хагу	11
3.	Норвешка	Норвешка - Амбасада БиХ у Ослу	19
4.	Аустрија	Аустрија - Амбасада БиХ у Бечу	23
5.	Аустралија	Аустралија - Амбасада БиХ у Камбери	14
6.	Шведска	Шведска - Амбасада БиХ у Штокхолму	6
7.	Швајцарска	Швајцарска - Амбасада БиХ у Берну	3
8.	Словенија	Словенија - Амбасада БиХ у Љубљани	7
9.	Чешка	Чешка - Амбасада БиХ у Прагу за Чешку и Словачку	4
10.	Турска	Турска - Генерални конзулат БиХ у Истанбулу	4
11.	САД	САД - Амбасада БиХ у Вашингтону	47
12.	САД	САД - Генерални конзулат БиХ у Чикагу	4
13.	Србија	Србија - Амбасада БиХ у Београду	9
14.	Њемачка	Њемачка - Амбасада БиХ у Берлину	42
15.	Њемачка	Њемачка - Генерални конзулат БиХ у Минхену	40
16.	Њемачка	Њемачка - Генерални конзулат БиХ у Штутгарту	27
17.	Њемачка	Њемачка - Генерални конзулат БиХ у Франкфурту	47
18.	Данска	Данска - Амбасада БиХ у Копенхагену	13
19.	Француска	Француска - Амбасада БиХ у Паризу	7
20.	Велика Британија	Велика Британија - Амбасада БиХ у Лондону за Велику Британију и Ирску	2
21.	Италија	Италија - Амбасада БиХ у Риму	1
22.	Хрватска	Хрватска - Амбасада БиХ у Загребу	5
23.	Аустрија	Аустрија - Почасни конзулат БиХ у Грацу	1
		УКУПНО	338

86. Након истека рока за упис бирача у Централни бирачки списак за гласање ван БиХ, Централна изборна комисија БиХ је, анализирајући укупан број бирача пријављених за гласање у ДКП БиХ, утврдила да ни на једном предвиђеном бирачком мјесту у ДКП БиХ није пријављен довољан број бирача за организовање личног гласања, те је 3. 8. 2012. године донијела Одлуку да се гласање за Локалне изборе 2012. године у ДКП БиХ неће одржати.

е) Упис расељених лица

87. У складу са чланом 1.1, став (1) тачка 9 Изборног закона БиХ, под расељеним лицима се подразумијевају држављани Босне и Херцеговине чији је статус расељеног лица утврдио надлежни орган за питања расељених лица у складу са законом. Расељена лица која имају бирачко право имала су могућност да се, попуњавањем образаца ПБО-2 до 24. 7. 2012. године, изјасне за гласање лично у општини пребивалишта из 1991. године или за гласање у одсуству из општине у којој има боравиште.

88. С циљем ажурирања података о расељеним лицима у Централном бирачком списку, Централна изборна комисија БиХ је координирала са Министарством за људска права

и избјеглице БиХ и Агенцијом за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ (*IDDEEA*) који имају информације и податке о лицима са статусом расељених лица, да благовремено достављају податке Централној изборној комисији БиХ, како би се урадили што тачнији изводи из Централног бирачког списка. Укупно су достављени подаци за 103.449 лица која имају статус расељеног лица у евиденцијама надлежног Министарства за људска права и избјеглице БиХ. Након анализе достављених података утврђено је бирачко право наведених лица, односно да је у Централни бирачки списак уписано 75.430 лица, док 28.019 лица није пронађено у Централном бирачком списку, односно нису достављени потпуни подаци или су достављени нетачни подаци, чиме је и база података броја расељених лица у ЦБС била упитна.

89. Основна потешкоћа за упис расељених лица је неажурна и непотпуна евиденција надлежних органа, чиме је отежана идентификација расељених лица у Централном бирачком списку како би иста могла остварити бирачко право. За потребе будућег рјешавања наведеног проблема неопходно је, у сарадњи са надлежним органима, извршити допуну и исправку нетачно унесених података у периоду када се не спроводе избори, како би исти били ажурни до почетка наредних избора.

d) Активности везане за вођење ЦБС-а, а у вези са лицима која се налазе на издржавању казне затвора због повреде хуманитарног права

90. Чланом 3.6, став (1) Изборног закона БиХ прописано је да је Централна изборна комисија БиХ одговорна за тачност, ажурност и укупни интегритет Централног бирачког списка, док је у ставу (2) тачка д) и е) прописано да Централна изборна комисија БиХ у вођењу Централног бирачког списка води посебне евиденције о лицима којим је, по основу закона, одузето право да гласају (тачка д) те закључује и потврђује коначне изводе из Централног бирачког списка који се користи за изборе (тачка е).
91. У складу са надлежношћу о вођењу Централног бирачког списка, а у вези са одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ Централна изборна комисија БиХ је на основу прикупљених података од судова и других надлежних органа о лицима која се налазе на издржавању казне затвора због озбиљних повреда хуманитарног права коју је изрекао Суд Босне и Херцеговине, Суд Републике Српске или Суд Федерације Босне и Херцеговине и Суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, или које се није повиновало наредби да се појави пред Судом Босне и Херцеговине, Судом Републике Српске или Судом Федерације Босне и Херцеговине и Судом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у изборном периоду, донијела 67 одлука којим је утврђено да лице неће бити уписано у Централни бирачки списак док се налази на издржавању казне затвора изречене пресудом суда због повреде хуманитарног права, у случају да лице није уписано у Централни бирачки списак или да ће ова одлука бити основ за брисање лица из Централног бирачког списка, у случајевима када је лице уписано у Централни бирачки списак. Од 67 одлука у два случаја се ради о лицима за која су потврђене оптужнице, а одбили су да се појаве пред надлежним судом. Централна изборна комисија БиХ је донијела 16 одлука којим је утврђено да се лице уписује у Централни бирачки списак, чије је име претходно брисано из списка у складу са одредбом члана

1.7 Изборног закона БиХ, због истека издржавања казне затвора изречене због повреда хуманитарног права.

1.5. Овјера политичких субјеката и кандидата

92. У периоду до расписивања Локалних избора 2012. године извршене су припремне активности у вези са питањем сегмента изборног процеса који се односи на овјеру политичких субјеката, а које су укључивале сљедеће радње:
- a) сачињавање временског плана за Локалне изборе 2012. године;
  - b) сачињавање приједлога подзаконског акта - Правилника о пријави и овјери политичких субјеката, удружења и група за учешће на непосредним изборима у Босни и Херцеговини, те сачињавање свих образаца пријаве политичких субјеката за учешће на изборима, као и њихова припрема за штампање.
  - c) тестирање апликација „Јединственог изборног информационог система БиХ“ – ЈИИС БиХ,
  - d) извршено је прикупљање статута општина, а у вези са утврђивањем броја вијећника/одборника из свих општина и градова у Босни и Херцеговини,
93. Питање овјере политичких субјеката и кандидата за учешће на изборима регулисано је одредбама Изборног закона БиХ - Поглавље 4, те Правилником о пријави и овјери политичких субјеката за учествовање на директним изборима у Босни и Херцеговини.
94. На основу законског оквира, процес овјере политичких субјеката и кандидатских листа одвијао се у три (3) међусобно условљене временске активности:

a) Овјера пријава политичких странака и независних кандидата

95. У складу са члановима 4.6 и 4.10 Изборног закона БиХ и чланом 2, став (1) тачка 1) Упутства о роковима и редослиједу изборних активности, рок за подношење пријава политичких странака и независних кандидата истекао је 25. 5. 2012. године у 16.00 часова. Централној изборној комисији БиХ поднесено је укупно 87 пријава политичких странака и 338 пријава независних кандидата, од чега 48 кандидата припадника националних мањина.

Табела 7 - Преглед овјера пријава политичких странака и независних кандидата

Ред. бр.	Политички субјекти	Пријављено	Овјерено	Одбијено
1.	Политичке странке	87	84	3
2.	Независни кандидати	338	330	8

У вези са наведеним сачињено је укупно:

- 200 одлука о овјери/одбијању политичких странака,
- 338 одлука о овјери/одбијању независних кандидата,
- 87 обавјештења политичким странкама за отклањање недостатака у пријави, и
- 99 обавјештења независним кандидатима за отклањање недостатака у пријави.

в) Овјера пријава коалиција и листа независних кандидата

96. У складу са члановима 4.12 и 4.15 Изборног закона БиХ и чланом 2, став (1) тачка 3) Упутства о роковима и редослиједу изборних активности, рок за подношење пријава коалиција и листа независних кандидата истекао је 19. 6. 2012. године. Централној изборној комисији БиХ поднесене су укупно 63 пријаве за овјеру коалиција и 16 листа независних кандидата за учешће на Локалним изборима 2012. године.

Табела 8 - Преглед овјера коалиција и листа независних кандидата

Ред. бр.	Политички субјекти	Пријављено	Овјерено	Одбијено
1.	Коалиције	63	59	4
2.	Листе независних кандидата	16	16	0

У вези са наведеним сачињено је укупно:

- 63 одлуке о овјери/одбијању политичких странака,
- 16 одлука о овјери листи независних кандидата и
- девет (9) обавјештења коалицијама за отклањање недостатака у пријави.

с) Овјера и потврђивање пријава кандидата и кандидатских листа за учешће на изборима

97. У складу са чланом 4.21 Изборног закона БиХ и чланом 2, став (2) Упутства о роковима и редослиједу изборних активности, рок за подношење кандидатских листа истекао је 9. 7. 2012. године. Централној изборној комисији БиХ поднесене су кандидатске листе од 84 политичке странке и 59 коалиција за учешће на Локалним изборима 2012. године. Листе су садржавале 30.621 кандидата на 2.495 кандидатских листа. За начелнике/градоначелнике је предложено 557 кандидата, а 29.916 кандидата за општинско вијеће, односно скупштину општине/скупштину града и 148 кандидата за попуну гарантованих мандата за припаднике националних мањина.

98. У складу са одредбама члана 4.21, став (2) Изборног закона БиХ рок за подношење кандидатских листа са свим прописаним обрасцима за замјенске кандидате, исправкама, као и додатне документације, након пријема обавјештења Централне

изборне комисије БиХ, истекао је 26. 7. 2012. године. Након тога Централна изборна комисија БиХ је за Локалне изборе 2012. године овјерила укупно 30.351 кандидата, и то:

- a) за начелнике/градоначелнике – 550,
- b) за вијећнике/одборнике - 29.652 и
- c) за гарантоване мандате за припаднике националних мањина – 149.

99. У вези са наведеним подацима, сачињено је укупно око 200 одлука о овјери/одбијању кандидатских листа и кандидата политичких странака и коалиција и 85 обавјештења политичким странкама и коалицијама за отклањање недостатака у пријави.
100. У вези са питањем провјера кандидата за учествовање на Локалним изборима 2012. године у смислу одредаба Изборног закона БиХ, за Канцеларију високог представника у Босни и Херцеговини урађена су и достављена два дописа са списковима кандидата пријављених за учествовање на предметним изборима. Цјелокупан поступак из сегмента овјере политичких субјеката за учешће на Локалним изборима 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је урадила укупно девет (9) извјештаја са пратећом документацијом и приједлозима.

1.6. Обука и едукација изборне администрације

101. Централна изборна комисија БиХ је на основу Плана и програма едукације органа за спровођење избора за 2012. годину, успјешно спровела обуку за чланове изборних комисија основних изборних јединица на тему „Рад бирачких одбора на дан избора”, која је организована у периоду од 27. 8. до 7. 9. 2012. године. Циљ обуке је био упознавање чланова изборних комисија са процедурама гласања и бројања на бирачким мјестима, као и са осталим активностима непосредно пред и након одржавања избора (пријем материјала, потписивање примопредајних образаца и сл.).
102. Обука се састојала од теоретског и практичног дијела и том приликом су се учесници упознали са процедурама бројања гласачких листића, паковањем изборног материјала, те са начином подношења извјештаја са изборним резултатима Централној изборној комисији БиХ на дан избора. Обука је спроведена регионално, и то у сљедећим општинама/градовима: Сански Мост, Бањалука, Добој, Угљевик, Тузла, Сарајево, Травник, Горажде, Требиње и Читлук. Извршиоци едукације су били координатор за тренинг и обуку и координатори за рад са општинским изборним комисијама, уз мониторинг члана Централне изборне комисије БиХ. О присуству обавезној едукацији израђена су и достављена увјерења члановима изборне администрације.

а) Пробни избори – (Dry run)

103. У сврху спровођења Локалних избора 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је у периоду од 20. до 21. 9. 2012. године, организовала и спровела пробне (тестне) изборе. „Пробни избори“ првенствено су имали за циљ тестирање апликације за унос изборних резултата. Желећи да се тестирање изврши на дјелотворан начин, Централна изборна комисија БиХ је свим изборним комисијама основних изборних

јединица доставила пробне попуњене узорке образаца који се користе на бирачким мјестима. Тестирање се вршило према утврђеном плану тестирања који је симулирао изборне активности на изборни дан. Током тестирања, изборне комисије основних изборних јединица извршиле су унос података путем апликације, приликом чега су евидентирани постојећи проблеми које је било неопходно отклонити до одржавања Локалних избора 2012. године.

1.7. Едукативна и промотивно-информативна кампања

а) Кампања - Упис бирача у Централни бирачки списак

104. Циљ едукативне кампање, спроведене у сврху уписа бирача у Централни бирачки списак, био је да се грађани информишу о начину уписа бирача у Централни бирачки списак те да се бирачи који гласају путем поште (ван Босне и Херцеговине) упознају на који начин могу остварити своје бирачко право, односно на који начин се могу пријавити да би гласали на Локалним изборима 2012. године. У вези с наведеним, сачињена су четири (4) ТВ спота и радио-дингла који су емитовани на свим јавним ТВ станицама и већини приватних ТВ станица. Такође, урађен је видео-запис, постављен на веб страницу Централне изборне комисије БиХ, са детаљним објашњењем бирачима како да се пријаве да би гласали путем поште, те начином на који се попуњавају пријавни обрасци (ПРП-1 и ПРП-2). Ова кампања трајала је од дана објављивања избора до 24. 7. 2012. године, када је истекао рок за регистрацију путем поште и избора бирачке опције за расељена лица.
105. Оглас Упис бирача у Централни бирачки списак објављиван је шест (6) пута у шест (6) дневних новина на подручју Босне и Херцеговине на пола стране у црно-бијелој варијанти, у терминима највећих тиража дневних новина. ТВ спотови и радио-динглови едукативне кампање – Централни бирачки списак припремљен је и објављен у више варијаната, што је зависило од категорије бирача којима су намијењени:
- упис бирача у Централни бирачки списак и избор бирачке опције – до 7. 10. 2012. године (редовни бирачи),
  - упис бирача у Централни бирачки списак и избор бирачке опције – расељена лица до 24. 7. 2012. године,
  - упис бирача у Централни бирачки списак и избор бирачке опције – избјеглице и лица која привремено живе ван Босне и Херцеговине – прва регистрација - БиХ до 24. 7. 2012. године,
  - упис бирача у Централни бирачки списак и избор бирачке опције – избјегла лица и лица која привремено живе ван Босне и Херцеговине до 24. 7. 2012. године.

б) Кампања - Како гласати?

106. Циљ ове едукативне кампање био је упознавање бирача са органима власти за које се врши гласање на Локалним изборима 2012. године, те о начину исправног попуњавања гласачких листића. Ова кампања трајала је од 3. 9. до 7. 10. 2012. године. Оглас „Како гласати“ објављиван је четири (4) пута у шест (6) дневних листова на подручју Босне и Херцеговине на пола стране у црно-бијелој техници, у терминима највећих тиража дневних новина. Ова кампања је укључила и ТВ спотове и радио-цинглове „Како гласати“. Урађени су и постери - „Како гласати“ и „Злоупотреба бирачког права“.

с) Мотивациона кампања

107. Циљ мотивационе кампање је био да се бирачи анимирају да у што већем броју изађу на бирачка мјеста и остваре своје бирачко право. Сачињена су четири (4) ТВ спота и радио-цингла који су емитирани на свим јавним ТВ станицама и већини приватних ТВ станица. Сви мотивацијски ТВ спотови и радио-цинглови припремљени су под слоганом Централне изборне комисије БиХ „7. октобар - дан када ви доносите одлуке“. Мотивациони спотови емитовани од 3. 9. 2012. године до 7. 10. 2012. године, за сљедеће категорије грађана:

- апстиненти,
- млади,
- инвалидна лица и
- општи мотивациони спот

Као и претходних година, стратегија едукативне и мотивационе кампање за потребе избора спровела се путем електронских медија, штампаних медија, те продукцијом плаката за истицање на бирачким мјестима.

д) Информисање бирача - СМС центар

108. Успостављањем СМС центра Централне изборне комисије БиХ, сваки бирач је слањем свог ЈМБ путем СМС поруке на број 091 12 12 12 могао провјерити локацију свог бирачког мјеста. Број је био јединствен за кориснике свих мобилних мрежа у Босни и Херцеговини. Телоп са бројем СМС центра прослијеђен је свим јавним ТВ и радио-станицама у Босни и Херцеговини, а емитовао се до 3. 10. 2010. године. У периоду од 7. 9. до 3. 10. 2012. године СМС питање је послало 13.328 лица. Све вријеме, због благовремене информисаности бирача и свих актера у изборном процесу, радило се на одржавању и благовременом ажурирању веб странице Централне изборне комисије БиХ. Све информације значајне за изборни процес, одлуке, саопштења, статистике, подзаконска акта и нормативи на тај начин су били на располагању јавности.

1.8. Безбједносни аспекти Локалних избора 2012. године

109. С циљем стварања амбијента за безбједно спровођење Локалних избора 2012. године, Министарство безбједности БиХ преко полицијских агенција које спроводе закон, ентитетских МУП-ова у Босни и Херцеговини и Полиције Брчко дистрикта БиХ, Граничне полиције БиХ, између осталог, имали су обавезу да обезбиједи да се Локални избори 2012. године спроведу у атмосфери која ће гарантовати максималан степен безбједности и повјерења јавности у читав изборни процес. Наиме, у складу са чланом 2.1, став (3) Изборног закона БиХ⁴³, сви органи власти на свим нивоима имају обавезу да помажу органима за спровођење избора. У вези са наведеним, Централна изборна комисија БиХ је 31. 8. 2012. године, упутила званични захтјев свим безбједносним агенцијама на територији Босне и Херцеговине да предузму све безбједносне радње како би се Локалних избора 2012. године у Босни и Херцеговини одржали што безбједније.
110. На састанку, одржаном 20. 9. 2012. године, у просторијама Министарства безбједности БиХ формиран је Штаб за безбједност Локалних избора 2012. године. На састанку су били: представници Централне изборне комисије БиХ, Министарства безбједности БиХ, Државне агенције за истраге и заштиту - СИПА, Министарства унутрашњих послова Федерације БиХ, Министарства унутрашњих послова Републике Српске, Полиције Брчко дистрикта БиХ. На овом састанку закључено је да Министарство безбједности БиХ донесе и одлуку о формирању Одбора за безбједност Локалних избора 2012. године у Босни и Херцеговини⁴⁴.
111. Одбор за безбједност Локалних избора 2012. године засјео је у више наврата са задатком да се чланови Одбора упознају и договоре о активностима које треба да предузму у средини из које долазе, које су им заједничке активности прије него што Централна изборна комисија БиХ прогласи предизборну кампању, о активностима за вријеме предизборне кампање и активностима на сам дан изборне шутње и на дан одржавања избора, те о дистрибуцији гласачког материјала од општинских изборних комисија до централног изборног магацина.
112. С циљем спровођења одредаба Изборног закона БиХ, Одбор за безбједност Локалних избора 2012. године имао је за задатак да, преко полицијских агенција које спроводе закон у Босни и Херцеговини, ентитетских МУП-ова у Босни и Херцеговини и Полиције Брчко дистрикта БиХ, физички обезбиједи локације са изборним материјалом. Поред тога, задатак полицијских агенција односио се и на: максималан

---

⁴³ „Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 и 32/10

⁴⁴ Именовани чланови Одбора за безбједност за Локалне изборе 2012. године били су: Ведран Мулабдић, координатор - Министарство безбједности БиХ, Ивица Бошњак, члан – Дирекција за координацију полицијских органа БиХ, Небојша Пушара, члан – Државна агенција за истрагу и заштиту, Вранац Мугдим, члан – Гранична полиција БиХ, Расим Хаџић, члан – Федерално министарство унутрашњих послова БиХ, Бранимир Шеховац, члан – Министарство унутрашњих послова РС, Јасмин Идризовић, члан – Министарство унутрашњих послова Кантона Сарајево, Петар Лазовић, члан - Полиција БДБиХ и мр Горан Цицовић, члан - Централна изборна комисија БиХ.

степен безбједности чиме се ствара и повјерење јавности у читав изборни процес, спречавање изборних превара, провјеравања пребивалишта и боравишта бирача, ангажовањем IDDEEA администратора личних карата, као и на превенцију од фиктивног издавања, фалсификовања и злоупотребе докумената, обезбјеђење пратње конвоја са папиром са заштитом за штампање гласачких листића и да обезбједи мјесто штампања, спољно обезбјеђење сједишта Централне изборне комисије БиХ, магацина Централне изборне комисије БиХ, Главног центра за бројање, обезбјеђење локација свих општинских изборних комисија, изборних комисија градова: Бањалуке, Приједора, Добоја, Бијељине, Требиња и Изборне комисије Брчко дистрикта БиХ.

113. Према плану Одбора за безбједност Локалних избора 2012. године, физичке мјере заштите у мјесту и покрету са потпуном одговорношћу спроводиле су сљедеће полицијске агенције:

- a) сједиште Централне изборне комисије БиХ, које се налази у улици Данијела Озме бр. 7, обезбјеђивала је Дирекција за координацију полицијских органа у БиХ, у периоду од 10. 9. 2012. до 15. 1. 2013;
- b) магацин Централне изборне комисије БиХ, које се налази у улици Исмета Алајбеговића Шербе бр. 30, обезбјеђивала је Министарство унутрашњих послова Кантона Сарајево у периоду од 12. 9. до 6. 12. 2012;
- c) физичко обезбјеђење Главног центра за бројање („КСЦ Скендерија“) и контрадиверзионо обезбјеђење у вријеме рада Центра обављала је Федерална управа полиције у периоду од 15. 9. до 15. 11. 2012;
- d) физичко обезбјеђење локација општинских изборних комисија на које је достављан осјетљиви изборни материјал, од дана доставе до враћања материјала са потпуном одговорношћу за ентитет Федерације БиХ обављала су кантонална министарства унутрашњих послова преко надлежних полицијских управа. На подручју ентитета Републике Српске ове активности водили су центри служби безбједности преко полицијских станица. На подручју Брчко дистрикта БиХ, ове активности водила је Полиција Брчко дистрикта БиХ;
- e) обезбјеђење, дистрибуцију изборног материјала и пратњу конвоја са изборним материјалом на подручју ентитета и Брчко дистрикта БиХ, обављала је Дирекција за координацију полицијских органа у БиХ уз помоћ Министарства унутрашњих послова Републике Српске, Федералне управе полиције, Полиције Брчко дистрикта БиХ и надлежних кантоналних министарстава унутрашњих послова.

114. Током дистрибуције гласачких листића предузете су безбједносне мјере у погледу координација праћења транспорта папира за гласачке листиће од граничног прелаза до компаније за штампање гласачких листића, као и само обезбјеђење дистрибуције и пратња камиона са изборним материјалом која је била усклађена са временским планом изборних активности од магацина Централне изборне комисије БиХ до сједишта општинских изборних комисија у свим општинама, изборним комисијама градова Бањалука, Приједор, Добој, Бијељина, Требиње и изборне комисије Брчко дистрикта БиХ, као и враћање гласачког материјала од општинских изборних комисија и изборних комисија градова до магацина Централне изборне комисије

БиХ. Пратња изборног материјала за Главни центар за бројање на подручју града Сарајева, обухватао је радње обезбјеђења од магацина Централне изборне комисије БиХ до Главног центра за бројање и враћање материјала у магацин Централне изборне комисије БиХ, обезбјеђење гласачког материјала од поштанског фаха (Центар пошта Сарајево) до Главног центра за бројање и обезбјеђење од сједишта Централне изборне комисије БиХ до Главног центра за бројање, коју је обављала Дирекција за координацију полицијских органа БиХ.

115. Након спроведених Локалних избора 2012. године, општи је утисак свих релевантних фактора да су Локални избори 2012. године протекли у доброј атмосфери, да није било већих инцидената и да је полиција на свим нивоима, у неким инцидентним ситуацијама, реаговала на вријеме у складу са законом и веома професионално. Општа је оцјена да је формирање Одбора за безбједност избора испунио своју сврху и да овај вид обезбјеђења изборног процеса треба задржати и на наредним изборима у Босни и Херцеговини.

1.9. Рад Главног центра за бројање

116. Поступајући према одредби члана 2.9, став (1) тачка 2 и члана 5.22, ставови (2) и (3) Изборног закона Босне и Херцеговине⁴⁵, Централна изборна комисија БиХ је:
- a) на 36. сједници, одржаној 11. 7. 2012. године, донијела Одлуку о успостављању Главног центра за бројање за Локалне изборе 2012. године,
  - b) на 49. сједници, одржаној 16. 8. 2012. године, донијела Одлуку о именовану директора и замјеника директора Главног центра за бројање.
117. У складу са Изборним законом БиХ, проведивим актима и посебно Правилником о организацији Главног центра за бројање, начину верификације и бројања гласачких листића⁴⁶, Главни центар за бројање обављао је послове из своје надлежности:
- a) верификација права гласа бирача који гласају ван Босне и Херцеговине путем поште и бирача који гласају непотврђеним гласачким листићима,
  - b) пријем и контрола бирачког материјала са бирачких мјеста за гласање у одсуству и непотврђених гласачких листића,
  - c) бројање гласачких листића бирача који су гласали путем поште, у одсуству или непотврђеним гласачким листићима,
  - d) унос и овјера резултата гласања за све гласачке листиће који се броје у Главном центру за бројање,
  - e) пријем, контрола, унос и провјера резултата гласања са редовних бирачких мјеста и обједињених збирних резултата гласања,
  - f) обрада и припрема изборних резултата за Централну изборну комисију БиХ за објаву утврђених и потврђених изборних резултата и

⁴⁵ „Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 и 32/10

⁴⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 37/12

- g) вршење првог или поновног бројања гласачких листића са редовних бирачких мјеста за које Централна изборна комисија БиХ донесе одлуку о поновном бројању.
118. Локација Главног центра за бројање, била је у дијелу објекта КСЦ „Скендерија“ у Сарајеву. У његовом раду у вријеме пуне оперативности, осим запослених Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, било је запослено додатно особље (укупно 463), које је било распоређено у 3 (три) смјене, на бази 24-часовног радног дана. Овакав систем рада био је примјењиван у најинтензивнијим кључним периодима бројања гласова, верификације, контроле и уноса изборних резултата и осталих активности с циљем завршетка послова на утврђивању изборних резултата у предвиђеним роковима, као и окончању поновљених бројања у што краћем року. Централна изборна комисија БиХ је и за Локалне изборе 2012. године пуно повјерење за извршавање најсложенијих и најодговорнијих послова за укупан обим рада и интегритет у раду Центра за бројање поклонила запосленим лицима у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ. Директор Главног центра за бројање и његови замјеници, главни контролор, контролор за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и другог изборног материјала и контролори именовани су из реда државних службеника и запослених Секретаријата Централне изборне комисије БиХ. На овај начин рад Главног центра за бројање, иако је реализован као засебан организациони пројекат у склопу припреме и спровођења Локалних избора 2012. године, потпуно је био интегрисан у постојећу структуру Централне изборне комисије БиХ.
119. Централна изборна комисија БиХ је на приједлог руководећег особља Центра за бројање, на 52. сједници, одржаној 30. 8. 2012. године, усвојила Одлуку о утврђивању радних мјеста са бројем извршилаца и висини накнаде за лица ангажована у организационим јединицама Центра за бројање на Локалним изборима 2012. године. Овом одлуком утврђена је потребна кадровска структура, дефинисана организација послова и број извршилаца на различитим пословима. Селекција особља за послове привременог карактера извршена је по завршеном поступку прикупљања апликација на Јавни позив, који је био објављен 30. 8. 2012. године и на који се пријавило 1.150 кандидата. Путем овог позива и дистрибуције апликација за пријаву на послове, који су били постављени и на веб страницу Централне изборне комисије БиХ, обезбијеђена је база података за прикупљање довољног броја апликација и избор одговарајућих кадрова са једне стране, а са друге стране омогућена је транспарентност процеса запошљавања за потребе овог пројекта. Битан критеријум у поступку селекције одговарајућег особља за поједине позиције, осим осталих критеријума који су назначени у тексту јавног позива, представљало је раније искуство у пословима везаним за изборни процес и изборну администрацију. Селекција је вршена на основу тестирања, којим је утврђивано познавање процеса обраде података на рачунару за послове који се односе на унос и обраду резултата, односно разговора са кандидатима за све остале позиције. Детаљан опис послова и одговорности за извршење послова био је садржан у уговорима о дјелу који су склопљени са ангажованим особљем Центра за бројање, зависно од врсте послова на које су били распоређени.

1. Технички аспекти рада Главног центра за бројање

120. Главни центар за бројање за Локалне изборе 2012. године успостављен је одлуком Централне изборне комисије БиХ у јулу 2012. године, а планске припреме за његово оснивање и опремање отпочеле су знатно раније набавком рачунарске опреме. Организација и формирање Главног центра за бројање су пројекат који изискује значајне логистичке и оперативне припреме уз обиман ангажман кадровских и материјалних ресурса. Централна изборна комисија БиХ је извршила анализу могућих расположивих локација за простор који би одговарао овој намјени, те се одлучила за простор у склопу комплекса КСЦ “Скендерија” као најприхватљивије опције од свих разматраних локација. Лимитирајући фактори у избору одговарајућег простора, осим оних финансијске природе, били су и захтјеви за независну просторну цјелину одговарајуће површине, просторног распореда и основне инфраструктуре, са могућношћу да обезбиједи несметану комуникацију потребну за смјештај приближно 180 запослених који су радили у оквиру једне радне смјене, као и предуслове за безбједност и безбједну доставу изборног материјала, са аспекта удаљености од магацина Централне изборне комисије БиХ, и на крају да постоје објективни предуслови за постављање сопствене службе осигурања на улазу/излазу у простор Главног центра за бројање.
121. По завршетку фазе избора простора, након потписивања уговора и комисијског пријема простора, почетком септембра 2012. године приступило се његовом опремању и техничком оспособљавању према захтјевима послова који су се обављали у Главном центру за бројање.
122. Укупна радна површина Главног центра за бројање износила је 1.100 м², а простор је био подијељен у више цјелина потребних за поједина радна одјељења, спремишта гласачког материјала, смјештај администрације и посматрача рада Главног центра за бројање. Просторна организација радних одјељења омогућавала је несметано и функционално кретање гласачког материјала у фазама процеса верификације и бројања гласова. Након завршетка обраде и уноса резултата бројања, цјелокупан гласачки материјал се одлагао у архиву, одакле је периодично био транспортован до магацина изборног материјала. Сва документација са резултатима бројања гласова по појединим изборним јединицама чувана је одвојено у склопу архиве контроле резултата, те је била непосредно доступна у случају потребе за додатном провјером и увидом у резултате бројања, што је било нарочито важно у периоду обраде поднесених приговора сходно члану 5.30 Изборног закона БиХ. Јасно дефинисана спремишта и тачке на којима се привремено чува и задржава гласачки материјал, вођење и контрола примопредајне документације којом су евидентирани све доставе и отпреме гласачког материјала на релацији Главни центар за бројање – магацин, разграничења одговорности и послова између појединих носилаца посла, уз непосредно и тачно вођење податак о извршеним активностима, времену и извршиоцима, уређеном систему извјештавања и комуникације неки су од императива у техничко-организационом смислу који морају бити испоштовани у реализацији пројекта овакве врсте. На овај начин, обезбјеђењем техничких претпоставки и поштујући све специфичности и захтјеве које изборни процес носи као цјелина, могу се обезбиједити и претпоставке за успјешно функционисање изборне администрације уз испуњавање принципа законитости, обезбјеђења

неповредивости тајности гласа и непристраности, те ефикасности и тачности у раду са гласачким материјалом.

2. Обезбјеђење и мјере безбједности у раду са гласачким материјалом

123. Општи безбједносни аспект у раду Главног центра за бројање представља важан сегмент у његовом раду, а исти се односи на мјере обезбјеђења у самом простору као и у процесу транспорта, дистрибуције и примопредаје изборног материјала између магацина Централне изборне комисије БиХ и Главног центра за бројање. Реализацију овог сегмента пратио је низ посебних оперативних и практичних поступака. Све активности које су спровођене на овом плану имале су циљ да максимално обезбиједи гласачке листиће, документацију са изборним резултатима и остали изборни материјал, тачност и квалитет оперативних активности које су спровођене у Главном центру за бројање, те да елиминишу све евентуалне ризике неовлашћеног дјеловања из окружења.
124. Процедурална компонента безбједности у раду са изборним материјалом реализована је на начин предвиђен процедурама које су се примјењивале у руковању и обради гласачког материјала, његовој примопредаји, задуживању и архивирању. Кретање гласачког материјала и врећа са гласачким листићима унутар Главног центра за бројање, као и на релацији Главни центар за бројање – магацин изборног материјала било је под сталним надзором овлашћеног и руководећег особља уз детаљну евиденцију о свим доставама и отпремама изборног материјала у форми примопредајне документације. Дизајнирано је и коришћено више различитих врста контролних образаца за праћење кретања гласачког материјала и контролу квалитета процеса верификације и бројања путем којих су се могли добити и подаци о извршиоцима, датуму и времену реализације одређених активности, чиме су створени предуслови да се све техничке грешке благовремено уоче и отклоне.

3. Активности у Главном центру за бројање

125. Укупне активности спроведене у Главном центру за бројање могу се подијелити у три (3) фазе, и то:
126. *Прва фаза обухватала је оперативне активности* које су се у оквиру Главног центра за бројање реализовале, непосредно по завршетку опремања простора, биле су постављање потребне инфраструктуре и тестирање опреме, што је укључивало и тестирање апликације за унос резултата. Паралелно са овим активностима, извршен је обиман низ радњи на селекцији и организационом структурирању особља које је било ангажовано на различитим пословима у Центру за бројање, као и на припреми и организацији обуке за све запослено особље. Сачињен је план и програм обуке запосленог особља који је реализован према хијерархијској лествици организационе структуре Главног центра за бројање са циљем постизања пуне оперативности и несметаног функционисања Главног центра за бројање од дана избора.
127. *У другој фази рада Главног центра за бројање*, која је започела од дана избора 7. 10. 2012. године, према инструкцији Централне изборне комисије БиХ, с обзиром на сазнања о могућим злоупотребама приликом регистрације за гласање путем поште,

прво се приступило верификацији и бројању непотврђених гласачких листића. Ови гласачки листићи су у Главни центар за бројање допремљени 9. 10. 2012. године када је, одмах, и почело њихово бројање, изузев за 25 општина за које је Централна изборна комисија БиХ имала сазнања о могућим двоструким гласањима бирача – и путем поште и путем непотврђених гласачких листића. На тај начин се од 7. 10. од 19 часова до 9. 10. 2012. године у Главном центру за бројање приступило обради гласачких пакета пристиглих путем поште, али до фазе верификације.

128. До затварања Главног центра за бројање, поред верификације и бројања непотврђених гласачких листића, вршено је бројање:

- a) верификованих гласачких листића пристиглих путем поште (закључно са 18. 10. 2012. године),
- b) гласачких листића којим су гласали бирачи који гласају у одсуству,
- c) гласачких листића којим су гласали бирачи који гласају путем мобилног тима.

Табела 9 - Пребројани гласачки листићи у ГЦБ по утврђеним категоријама

	Регистровано бирача	Укупно гласачких листића	Важећи	Неважећи
Пошта	37.359	23.043- начелник 24.482 - СО/ОВ	21.950 - начелник 24.029 - ОВ/СО	1.093 - начелник 453 - СО/ОВ
Потврђени		1.259 - начелник 1.277 - ОВ/СО	1.184 - начелник 1.199 - ОВ/СО	75 - начелник 78 - ОВ/СО
Одсуство	10.682	4.248 - начелник 4.256 - ОВ/СО	3.339 - начелник 3.727 - ОВ/СО	909 - начелник 529 - ОВ/СО
Мобилни тимови		8.533 - начелник 8.878 - ОВ/СО	8.274 - начелник 8.596 - ОВ/СО	259 - начелник 282 - ОВ/СО
УКУПНО		37.083 - начелник 38.893 - ОВ/СО	34.747 - начелник 37.551 - ОВ/СО	2.336 - начелник 1.342 - ОВ/СО

129. Упоредо са достављањем гласачких листића у Главни центар за бројање из магацина изборног материјала, достављана је и документација са резултатима гласања на редовним бирачким мјестима и обједињеним збирним резултатима гласања на нивоу општина, односно изборних јединица. У складу са чланом 5.27, став (1) Изборног закона БиХ, а с циљем објављивања прелиминарних резултата Локалних избора, све општинске изборне комисије имале су обавезу да до 8. 10. 2012. године непосредно доставе обједињене збирне резултате гласања са одржаних избора. Дио изборних комисија није испоштовао ову обавезу (нпр. Велика Кладуша, Цазин, Бихаћ, Србац, Прњавор, Сански Мост, Лопаре, Бановићи, Зеница, Какањ, Бугојно, Бусовача, Хан Пијесак, Коњиц, Нови Град Сарајево, Ново Сарајево, Илиџа и Берковићи).

130. У трећој фази рада Главног центра за бројање извршена је контрола и провјера документације и изборног материјала за већи број бирачких мјеста (бирачки спискови, записници о раду бирачког одбора и слично), са циљем провјере навода из приговора који су поднесени Централној изборној комисији БиХ, а по налогу Централне изборне комисије БиХ. Такође, извршено је скенирање бирачких

спискова свих категорија бирача са 1.779.718 потписа (одзив бирача). Бројање свих гласачких листића, које је вршено по редослиједу који је утврдила Централна изборна комисија БиХ, те унос и провјера резултата гласања за гласове који су бројани у Главном центру за бројање, окончано је у јутарњим часовима 22. октобра 2012. године. Контрола, унос и провјера резултата гласања према обрасцима које су доставиле општинске изборне комисије и бирачка мјеста завршени су 14. октобра, а Централна изборна комисија БиХ је утврдила и објавила резултате Локалних избора 22. 10. 2012. године.

4. Контрола, валидација и верификација резултата

131. Од дана избора, до завршетка уноса и обраде података и објаве потврђених резултата, било је неопходно вршити валидацију (контролу одступања) унесених података. Подаци који се контролишу и потврђује су:

- a) да ли постоје разлике између првог и другог контролног уноса;
- b) шта је у потпуности унесено и гдје уноси недостају;
- c) да ли постоје логичке несугласице у оквиру уноса.

Валидацију су вршили главни контролор и замјеник главног контролора, преко контролора који су били распоређени за рад у смјенама, и то на начин:

- a) главни контролор и замјеник софтверски прегледају табеле које служе за унос изборних резултата,
- b) сачињавају посебна питања којим се открива динамика уноса и утврђује колико је потребних података унесено и колико недостаје као и која се динамика уноса остварује,
- c) колико има разлика између уноса и тачно на којим локацијама,
- d) постоје ли логичке грешке приликом уноса, о којим грешкама је ријеч и гдје се налазе.

132. У складу са приједлозима и извјештајима главног контролора, Централна изборна комисија БиХ је наложила да поновно бројање за 183 бирачких мјеста. По завршетку бројања свих гласачких листића који су се бројали у Главном центру за бројање, подаци са образаца са резултатима гласања, унесени су у базу података, извршена је њихова валидација и контрола тачности, након чега су објављени на веб страници Централне изборне комисије БиХ 6, 8. и 28. 11. 2012. године.

1.10. Посматрачи изборног процеса

133. У складу са чланом 17.3, чланом 17.4 и чланом 17.5, став (2) Изборног закона БиХ те чланвима 6, 14 и 19 Упутства о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у Босни и Херцеговини, Централна изборна комисија БиХ извршила је акредитовање изборних посматрача политичких субјеката, међународних посматрача и удружења. Централна изборна комисија БиХ акредитовала је укупно 1.435 посматрача, од чега:

- a) 1.179 посматрача у име 46 удружења,

- b) 162 међународна посматрача, у име двадесет осам (28) међународних организација, о чему су донесене појединачне одлуке о одобравању захтјева за акредитацију,
- c) 94 посматрача у име двадесет (20) политичких субјеката.

Централна изборна комисија БиХ акредитовала је укупно 328 посматрача за праћење рада Главног центра за бројање и то: у име политичких субјеката (19), удружења грађана (4) и међународних организација и институција (13). Од 6. до 31. 10. 2012. године посматрачи су били присутни у Главном центру за бројање током свих 24 часа.

134. Централна изборна комисија БиХ закључком је одбацила три (3) захтјева удружења за акредитовање посматрача, и то: „Хрватска удруга Демократска алтернатива Раме“ пошто је удружење обавијестило Централну изборну комисију Босне и Херцеговине да одустаје од захтјева за акредитовање; Удружење грађана – Општинска организација Патриотске лиге, јер није достављена комплетна документација прописана чланом 14, став (3) тачка б) Упутства о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у Босни и Херцеговини и Удружење грађана „Омладински савјет“ Града Источно Сарајево, јер није достављена комплетна документација прописана чланом 14, став (3) тачка б) Упутства о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у Босни и Херцеговини. Централна изборна комисија БиХ поништила је једну акредитацију лица које је било акредитовано у име удружења Центар за афирмацију младих - Шековићи, с обзиром да је својим поступцима ометало изборне активности те је непримјереним понашањем прекршило правила понашања која се односе на акредитоване посматраче изборног процеса.
135. Општа је оцјена, у погледу посматрања рада Центра за бројање, коју су дали посматрачи, да је овај процес карактерисао одличан ниво сарадње, непосредна комуникација и отклањање свих нејасноћа у току самог рада. Сви посматрачи имали су позитиван однос према извршењу обавеза и нису забиљежени случајеви ометања процеса рада Центра за бројање непрописним захтјевима посматрача.

1.11. Утврђивање изборних резултата

136. У вези са радом Централне изборне комисије БиХ, а који се односи на имплементацију изборних резултата, у 2012. години обрађено је укупно 255 предмета у смислу одбијања мандата и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима, те у смислу утврђивања престанака мандата и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима, исто толико одлука и увјерења о додјели мандата сљедећем квалификованом кандидату, те попутних обавјештења званичницима и органима власти.

Табела 10 - Број утврђених престанака мандата са разлозима

Ред. бр.	Назив органа	Број утврђених престанака мандата у 2012. години
1.	Парламентарна скупштина БиХ	2
2.	Парламент Федерације БиХ	4
3.	Народна скупштина РС	3
4.	Кантоналне скупштине	7
5.	Општинска вијећа/Скупштине општина /града	239
	УКУПНО	255

Ред. бр.	Разлог престанка мандата	Број донесених одлука
1.	Одбијени мандати	123
2.	Лични разлози	30
3.	Именовање на извршну или законодавну функцију	22
4.	Оставке због неспојивости по члану 1.8 Изборног закона БиХ	55
5.	Смрт	14
6.	Промјена пребивалишта	3
7.	Оставка због запослења у државној служби	2
8.	Престанак мандата због сукоба интереса	3
9.	Радне или породичне обавезе	3
10.	Здравствени разлози	3
11.	Казна затвора (правоснажна пресуда)	1
12.	Остало	1
	УКУПНО	255

137. Имајући у виду одговоре на питања, захтјеве за мишљење и остала акта упућена Централној изборној комисији БиХ, а који се односе на предметну област, обрађено је око 46 аката. Сви захтјеви су благовремено и у законском року реализовани тако што су поднесени захтјеви за престанак мандата детаљно обрађени и процесуирани кроз службене провјере кандидата (функције, чланство у ОИК-у, ЦБС, санкције, и сл.) и донесена законска акта. Највећи дио спроведених поступака односио се на период након потврђивања резултата Локалних избора 2012. године, када је значајан број лица, која су освојила мандат на Локалним изборима, одбо исти или су по именовању на неспојиву функцију поднијели оставку на освојени мандат.
138. Напомињемо да је, након потврђивања резултата Локалних избора 2012. године, поступак у случају одбијања мандата и додјеле мандата сљедећем кандидату, због великог броја приспјелих захтјева, вршен у веома кратким и интензивним роковима, у сврху што ефикаснијег успостављања власти и одржавања конституирајућих сједница на локалном нивоу. На једну одлуку Централне изборне комисије БиХ о престанку мандата и додјели мандата сљедећем квалификованом кандидату поднесена је жалба, а коју је Апелационо одјељење Суда Босне и Херцеговине одбило као неосновану. Из домена техничке обраде наведених активности, вођена је евиденција о стању органа власти у смислу престанака мандата, одбијања мандата,

те додјеле мандата сљедећим кандидатима, у електронској верзији кроз „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ - ЈИИС БиХ, те је и архивирана материјална грађа о истим.

139. У периоду од септембра до краја децембра, обављани су послови надоградње и израде апликативног софтвера за имплементацију резултата спроведених Локалних избора 2012. године, а који је уврштен у дио „Јединственог информационог изборног система БиХ“ – ЈИИС БиХ. Након спроведених Локалних избора 2012. године, извршена је контрола и припрема 3.250 увјерења о додјели мандата изабраним званичницима за скупштине градова, скупштине општина, општинска вијећа и начелнике и градоначелнике у Босни и Херцеговини, те је са пропратним обавјештењима, изјавама о прихватању мандата, као и изјавама о имовинском стању, обављена свечана примопредаја истих у згради Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

1.12. Достављање образаца изјава о имовинском стању

140. Што се тиче достављања образаца изјава о имовинском стању, може се констатовати да се извршни поступак, због недостављања извјештаја из ранијег периода, спроводи у девет (9) случајева, као и остале потребне радње (одговори по захтјевима Суда БиХ, питања странкама, предузећима; измјена извршних приједлога итд.).
141. С тим у вези, у 29 предмета су покренути поступци против 29 лица због недостављања извјештаја о имовинском стању, а процедура је у току. Такође, у складу са чланом 15.8 Изборног закона БиХ, кандидати изабрани на свим нивоима власти, осим нивоа Босне и Херцеговине и ентитета, дужни су да у року од 30 дана од дана објављивања овјере мандата у „Службеним гласнику БиХ“, на посебном обрасцу, предају Централној изборној комисији БиХ потписану изјаву о имовинском стању. Изабрани члан органа власти на свим нивоима дужан је да Централној изборној комисији БиХ поднесе извјештај о имовинском стању у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата у смислу члана 1.10, став (1) тачака 1), 4), 5), 6), 7) и 8) овог закона у року од 30 дана од престанка мандата. У складу са наведеним, свим органима власти на локалном нивоу упућено је обавјештење са подсећањем на претходно наведену законску обавезу достављања имовинског обрасца на крају мандата за изабране званичнике у претходном мандатном сазиву 2008–2012. година, односно на почетку мандата за новоизабране званичнике у сазиву 2012–2016. година. Поступак достављања и евидентирања пристиглих образаца још увијек је у току, те ће по окончању овог поступка бити извршена анализа испуњавања предметне законске обавезе званичника из претходног и новог мандатног сазива на локалном нивоу.

1.13. Посредни избори

142. У складу са чланом 10.10 Изборног закона БиХ, кантонални законодавни органи бирају делегате у Дом народа Парламента Федерације БиХ из реда конститутивних народа из кантона. Избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ се врши одмах по сазивању кантоналне скупштине, а најкасније мјесец дана након овјере избора у складу са чланом 5.32 Изборног закона БиХ. Током 2012. године, након престанка мандата посланика у Скупштини Кантона 10 и делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ, преостало је упражњено мјесто у Дому народа Парламента ФБиХ из реда српског народа. Будући да ни у једном кантону није постојао ниједан неизабрани кандидат из одговарајућег народа за попуну упражњеног мјеста, Централна изборна комисија БиХ је упутила обавјештење Скупштини Кантона 10 о потреби спровођења процедуре за попуњавање упражњеног мјеста, с обзиром да су у истом кантону два посланика из реда српског народа који се не налазе на кандидатским листама за Дом народа Парламента Федерације БиХ. У складу са одредбама Изборног закона БиХ и Упутства о поступку спровођења посредних избора законодавних органа у Босни и Херцеговини извршена је овјера кандидатских листа и кандидата за избор делегата у Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из реда српског народа, за попуну упражњеног мјеста делегата у наведеном дому. Укупно су достављене двије (2) кандидатске листе на којима се налазе два (2) кандидата за делегате/посланике из реда српског народа у Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, које су и овјерене: Кандидатска листа ДНС – Демократског народног савеза и Кандидатска листа Савеза независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик.
143. Након достављања резултата гласања спроведеног у Скупштини Кантона 10 и цјелокупног изборног материјала, Централна изборна комисија БиХ је својим одлукама утврдила, односно 17. 1. 2013. године потврдила резултате посредних избора и додјелу мандата за Скупштине Кантона 10 за Дом народа Парламента Федерације БиХ из реда српског народа.

а) Посредни избори за Скупштину Града Источно Сарајево и за Градско вијеће Града Сарајева

144. Када је у питању спровођење посредних избора у скупштинама градова/градских вијећа, потребно је истаћи да је ова материја у погледу поступка избора одборника/вијећника Изборним законом БиХ непотпуно регулисана. У таквим околностима Централна изборна комисија БиХ, као орган надлежан за спровођење избора, поступао је у складу са Изборним законом БиХ и статутима градова.
145. С циљем припреме избора вијећника у Градско вијеће Града Сарајева⁴⁷ и одборника у Скупштину Града Источно Сарајево⁴⁸, крајем 2012. године сачињени су дописи и

⁴⁷ Статут Града Сарајева: „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 12/98, 14/98, 25/05, 23/08 и 32/08

⁴⁸ Статут Града Источно Сарајево: „Службене новине Града Источно Сарајево“, бр. 20/05

обавјештења у вези са спровођењем ових избора, достављени су обрасци за подношење кандидатских листа и преглед изабраних вијећника. У извјештајном периоду за Скупштину града Источно Сарајево окончане су следеће активности:

- дана 18. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила три (3) кандидатске листе из општине Источни Стари Град;
- дана 20. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила девет (9) кандидатских листа из општине Пале;
- дана 20. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила три (3) кандидатске листе из општине Источна Илиџа;
- дана 20. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила шест (6) кандидатских листа из општине Соколац;
- дана 26. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила три (3) кандидатске листе из општине Трново (РС);
- Централна изборна комисија БиХ је 28. 12. 2012. године донијела одлуку о утврђивању резултата и додјели мандата из Скупштине Општине Источна Илиџа за Скупштину Града Источно Сарајево;
- Централна изборна комисија БиХ је 28. 12. 2012. године донијела одлуку о утврђивању резултата и додјели мандата из Скупштине Општине Пале за Скупштину Града Источно Сарајево;

146. У извјештајном периоду за Градско вијеће Града Сарајева окончане су следеће активности⁴⁹:

- дана 26. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила 11 кандидатских листа из општине Нови Град Сарајево;
- дана 28. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила осам (8) кандидатских листа из општине Центар Сарајево;
- дана 26. 12. 2012. године Централна изборна комисија БиХ је овјерила 11 кандидатских листа из општине Стари Град Сарајево;

147. До краја 2012. године, нису били окончани поступци избора одборника/вијећника за Скупштину Града Источно Сарајево и за Градско вијеће Града Сарајева. Поступак избора одборника за Скупштину Града Источно Сарајево завршен је 11. 2. 2013. године⁵⁰, док је поступак избора вијећника за Градско Вијеће Града Сарајева завршен 21. 2. 2012. године.⁵¹

1.14. Спровођење пријевремених и поновљених избора

а) Пријевремени избори за начелника Општине Нови Град Сарајево

148. У складу са чланом 14.3 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је на сједници одржаној 14. 2. 2012. године донијела одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Нови Град Сарајево, због престанка мандата начелнику (избор на неспојиву функцију), којом је утврдила да ће се исти

⁴⁹ Закон о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника опћина у ФБиХ: „Службене новине ФБиХ“, бр. 19/08

⁵⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 10/13

⁵¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 15/13

одржати у недјељу 1. 4. 2012. године. Истом одлуком утврђено је да је Општина Нови Град Сарајево била дужна обезбиједити средства за спровођење пријевремених избора, у буџету Општине у складу са чланом 1.26 Изборног закона БиХ у року од 15 дана од дана расписивања пријевремених избора, јер у противном исти се неће бити одржани. С обзиром да Општина није обезбиједила предметна средства, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку о одлагању пријевремених избора, којом је утврђен додатни рок за обезбјеђење средстава у буџету, а у том року средства опет нису обезбијеђена. Централна изборна комисија БиХ је 7. 5. 2012. године расписала изборе у свим општинама у БиХ, па и за општину Нови Град Сарајево, чиме је претходна одлука стављена ван снаге. Спроведене изборне радње утврђене Упутством о роковима изборних активности су, такође, стављене ван снаге. Напомињемо да је у складу са одредбама члана 2, став (2) Упутстава о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Нови Град Сарајево Централној изборној комисији БиХ поднесено осам (8) пријава политичких субјеката са четири (4) кандидата. Том приликом извршене су неопходне провјере и припремљени извјештаји о извршеним провјерама, те осам (8) одлука о овјери политичких субјеката и четири (4) одлуке о овјери кандидата за начелника Општине Нови Град.

б) Поновљени избори за Скупштину Општине Источни Дрвар и за начелника Општине Источни Дрвар и за Скупштину Општине Источни Мостар и за начелника Општине Источни Мостар

149. У складу са чланом 14.1 Изборног закона БиХ поновни избори се спроводе на дан који одреди Централна изборна комисија БиХ, те је сходно томе Централна изборна комисија БиХ, на сједници одржаној 13. 11. 2012. године, донијела одлуку којом се расписују поновни избори за: Скупштину Општине Источни Дрвар и начелника Општине Источни Дрвар и Скупштину Општине Источни Мостар и начелник Општине Источни Мостар, зато што је установила да се поступак гласања на бирачким мјестима није одвијао у складу са одредбама Изборног закона БиХ и Правилника о начину спровођења избора у БиХ, односно да је дошло до неправилности у регистрацији одређеног броја бирача који су могли утицати на резултате избора за изборни ниво - скупштину општине и начелника општине. Поновни избори одржали су се у недјељу 18. 11. 2012. године на основу истих кандидатских листа и истих извода из Централног бирачког списка који су коришћени на дан Локалних избора 7. 10. 2012. године. Претходно је Централна изборна комисија БиХ одлукама поништила изборе за скупштину општине и начелника на редовним бирачким мјестима 058Б001 у основној изборној јединици Источни Дрвар и 158Б001 у основној изборној јединици Источни Мостар. Поновни избори су спроведени, уз присуство службеника Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, који су вршили надгледање спровођења поновних избора, обуку, провјеру зања и сертификавање нових чланова бирачких одбора, јављање резултата и доставу и враћање изборног материјала у магацин Централне изборне комисије БиХ. Резултати ових избора су потврђени Допунском одлуком II о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у БиХ од 12. 12. 2012. године.

с) Поновљени избори за Скупштину општине Вукосавље и за начелника општине Вукосавље

150. Централна изборна комисија БиХ је на сједници одржаној 14. 11. 2012. године донијела одлуку којом се расписују поновни избори за Скупштину Општине Вукосавље и за начелника Општине на редовном бирачком мјесту 018Б005 у основној изборној јединици Вукосавље, зато што је установила да се поступак гласања на овом бирачком мјесту није одвијао у складу са одредбама Изборног закона БиХ и Правилника о начину спровођења избора у БиХ, односно да је дошло до појаве више идентичних потписа на изводу из Централног гласачког списка, што је утврђено графолошким тумачењем, који су могли утицати на резултате избора за изборни ниво Скупштину Општине и начелника Општине у Вукосављу. Поновљени избори одржани су у недељу 18. 11. 2012. године, на основу истих кандидатских листа и истих извода из Централног бирачког списка који су коришћени на дан Локалних избора 7. 10. 2012. године. Поновни избори су спроведени уз присуство службеника Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, који су вршили надгледање спровођења поновних избора, обуку, провјеру зања и сертификавање нових чланова бирачких одбора, јављање резултата и доставу и враћање изборног материјала у магацин Централне изборне комисије БиХ. Резултати ових избора су потврђени допунском одлуком о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у БиХ од 28. 11. 2012. године.

1.15. Заштита изборног права⁵²

151. Након што је расписала Локалне изборе 2012. године 7. 5. 2012. године Одлуком објављеном у „Службеном гласнику БиХ“, број 35/12, Централна изборна комисија БиХ је предузела активности у складу са својим надлежностима везане за припрему и одржавање Локалних избора 2012. године у Босни и Херцеговини. У свим фазама изборних активности које је предузела Централне изборне комисије БиХ с циљем припреме и одржавања Локалних избора, учесници у изборном процесу су подносили приговоре и жалбе и друга правна средства прописана Изборним законом БиХ за заштиту изборних права. На основу одредаба Изборног закона БиХ заштиту изборног права обезбјеђују изборне комисије (општинске изборне комисије, градске изборне комисије и Централна изборна комисија БиХ) и Апелационо одјељење Суда БиХ. Сви приговори се подnose у писаној форми на обрасцу који пропише Централна изборна комисија БиХ. Општинска изборна комисија у својој општини и градска изборна комисија у граду има првостепену надлежност за одлучивање о свим питањима која нису експлицитно додијељена Централној изборној комисији БиХ и Апелационом одјељењу Суда БиХ. Централна изборна комисија БиХ има другостепену надлежност за одлучивање о уложеним жалбама на одлуке свих изборних комисија. Централна изборна комисија БиХ има и првостепену надлежност за одлучивање по приговорима уложеним због повреде правила изборног процеса, изборних права, повреде правила Поглавља 16 Изборног закона БиХ које учине политички субјекти. Апелационо одјељење Суда БиХ надлежно је да рјешава по жалбама на одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалбе се подnose

---

⁵² Прилог бр. 1 – Број поступака вођених пред Централном изборном комисијом БиХ и Апелационим одјелом Суда БиХ, стр. 74

Апелационом одјељењу Суда БиХ у року од два дана од дана пријема одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалба се подноси путем Централне изборне комисије БиХ, а Апелационо одјељење Суда БиХ дужно је да донесе одлуку по жалби у року од три дана од дана пријема жалбе.

а) Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ о одбијању овјере пријаве политичких субјеката

152. На одлуке Централне изборне комисије БиХ о овјери пријаве политичких субјеката за учешће на Локалним изборима 2012. укупно су изјављене 22 жалбе Суду БиХ. Централна изборна комисија БиХ је двије (2) жалбе уважила и овјерила пријаве подносилаца жалбе. Апелационо одјељење Суда БиХ је одлучивало по 19 жалби, од којих је 14 жалби одбило, три (3) одбацило, двије (2) уважило и вратило на поновно одлучивање. У поновном поступку Централна изборна комисија БиХ жалбе је уважила и овјерила пријаве подносилаца жалби.

б) Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ о овјери или одбијању овјере кандидатских листа

153. На одлуке Централне изборне комисије БиХ о овјери, односно одбијању овјере кандидатских листа политичких субјеката за учешће на Локалним изборима 2012. године укупно је изјављено 29 жалби Суду БиХ. Суд БиХ је 28 жалби одбио, а једну (1) одбацио као неблаговремену.

с) Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине

154. Централна изборна комисија БиХ је одлуком одбила упис 5.855 бирача за гласање ван БиХ зато што подносиоци пријаве за гласање ван БиХ уз пријаву нису доставили потребну документацију као што су доказ о идентитету, држављанству, пребивалишту и из других разлога. Други разлози због којих је Централна изборна комисија БиХ одбила упис подносиоца пријаве за гласање ван БиХ су ти што у пријави нису наведени сви потребни подаци који се односе на адресу становања ван Босне и Херцеговине и контакт податке: улица, број, град, поштански број, држава, број телефона и и-мејл адресу, те да се на адреси коју су подносиоци пријаве означили, налази већи бој других лица, такође подносилаца за упис у Централни бирачки списак, затим да су пријаве написане рукописом једног лица и да је означена адреса становања подносиоца пријаве уствари адреса правног лица. На одлуку о одбијању уписа, подносиоца пријаве у извод из Централног бирачког списка за гласање ван Босне и Херцеговине, подносиоци пријаве чија је пријава одбијена су изјавили 40 жалби Суду БиХ. Централна изборна комисија БиХ је 10 жалби одбацила као поднесене од неовлашћеног лица. Суд БиХ је одлучујући о 30 жалби, 27 одбио, а три (3) жалбе уважио и предмет вратио на поновни поступак. Одлучујући у поновном поступку Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуке којим је подносиоце пријаве уписала у извод из Централног бирачког списка за гласање ван БиХ.

d) Поступак именованња чланова бирачких одбора за Локалне изборе 2012. године

155. У поступку именованња чланова бирачких одбора за Локалне изборе 2012. године у једној од фаза изборних активности, политички субјекти подносили су приговоре и жалбе. Именовање бирачких одбора врше општинске изборне комисије онако како је прописано одредбама Упутства о утврђивању квалификација, броја чланова, поступак жријебања и именованња, обуке, провјере знања и сертификовања чланова бирачких одбора и мобилних тимова за гласање, у коме су утврђени критеријуми које морају задовољавати лица која се именују за чланове бирачких одбора. Укупно је уложен 31 приговор политичких субјеката на рјешења општинских изборних комисија о именованњу чланова бирачких одбора. На одлуку општинске изборне комисије којом је одлучено по приговору уложено је 20 жалби Централној изборној комисији БиХ. Жалбени наводи су се односили на наводно кршење одредаба проведених аката од стране општинских изборних комисија приликом именованња чланова бирачких одбора, тј. на то да општинска изборна комисија није водила рачуна о равномјерној заступљености председника бирачких одбора у основној изборној јединици, или да је општинска изборна комисија предложила члана бирачког одбора из својих евиденција у супротности са одредбама прописа којим је регулисано ово питање, затим да није поштован редослијед заступљености политичких субјеката у бирачком одбору утврђен жријебом. Поступајући по жалбама Централна изборна комисија БиХ је уважила десет (10) жалби, поништила првостепене одлуке општинске изборне комисије и предмете вратила на поновни поступак. У поновном поступку општинске изборне комисије су поступиле по упутствима Централне изборне комисије БиХ и измијениле рјешења о именованњу чланова бирачких одбора. Затим седам (7) жалби је одбијено као неосноване, а три (3) одбачене као неблаговремене. Само на једну одлуку Централне изборне комисије БиХ изјављена је жалба Суду БиХ која је рјешењем суда одбијена.

е) Поступци у вези са повредом члана 16.14, став (3) Изборног закона БиХ

156. Чланом 16.14, став (3) Изборног закона БиХ је прописано да је забрањено вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија, или било ког облика плаћеног јавног оглашавања, осим одржавања интерних скупова органа и статутарних органа политичких субјеката, у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање. Централној изборној комисији БиХ је поднесено 17 приговора од политичких субјеката, због наведеног кршења одредбе члана 16.14, став (3) Изборног закона БиХ, и један поступак је Централна изборна комисија БиХ покренула по службеној дужности. Централна изборна комисија БиХ одлучујући по приговорима донијела је седам (7) одлука којим се приговори одбијају као неосновани, једну одлуку којом се политичкој странци изриче новчана казна у износу од 1.000,00 КМ и десет (10) закључака којим се приговори одбацују. У поступку покренутом по службеној дужности донесена је одлука којом се политичкој странци изриче новчана казна у износу од 10.000,00 КМ. На одлуке о новчаним казнама изјављене су двије жалбе Суду БиХ, које је Суда БиХ уважио, одлуке су поништене и предмет враћен на поновно одлучивање. У поновном поступку Централна изборна комисија БиХ је поступке обуставила због недостатка доказа.

f) Поступци у вези са повредом изборног права у периоду изборне кампање политичких субјеката

157. Највећи број приговора и жалби везан је за период изборне кампање политичких субјеката, у којем политички субјекти на законом утврђен начин упознају бираче и јавност са својим програмом и кандидатима за Локалне изборе и који према одредбама Поглавља 16 Изборног закона БиХ представља период од 30 дана прије дана одржавања избора. Упутством о роковима и редослиједу изборних активности за Локалне изборе 2012. године, који су се одржали у недјељу 7. 10. 2012. године, утврђено је да изборна кампања званично почиње 7. 9. 2012. године и траје до 6. 10. 2012. године. Правила понашања политичких субјеката у периоду изборне кампање прописана су у Поглављу 7 Изборног закона БиХ, а представљање политичких субјеката путем електронских медија прописано је у Поглављу 16. Кршења правила прописаних овим поглављима су пратила и ове изборе. У овом периоду поднесено је 38 приговора Централној изборној комисији БиХ од политичких субјеката или бирача, а по којима је надлежна да поступа Централна изборна комисија БиХ, 18 жалби изјављених на првостепене одлуке општинских изборних комисија и осам (8) поступака је Централна изборна комисија БиХ покренула по службеној дужности. Повреде које су починили политички субјекти у периоду изборне кампање односиле су се на ометање скупова других политичких странака, обећавање новчане награде с циљем добијања подршке бирача, подстицање на гласање лица која немају право гласа, скидање, уништавање и лијепљење изборних плаката, коришћење језика који би некога могао навести или подстаћи на насиље или ширење мржње.
158. Укупно су вођена 64 поступка. Одлучујући по приговорима Централна изборна комисија БиХ је донијела двије одлуке којим је изречла новчану казну политичкој странци (у једном случају је и кандидату политичке странке изречена новчана казна), 13 одлука којим се приговори одбијају као неосновани, 17 одлука којима се приговори одбацују и шест (6) поступака је обустављено. Од 8 (осам) поступака вођених по службеној дужности Централна изборна комисија БиХ је донијела двије (2) одлуке којима је изречла новчану казну политичкој странци (у једном случају је и кандидату политичке странке изречена новчана казна), пет (5) одлука којима се поништава овјера пријаве независним кандидатима за Локалне изборе 2012. године и један поступак обуставила.
159. Одлучујући по жалбама, Централна изборна комисија БиХ је шест (6) жалби уважила и пет (5) предмета вратила општинској изборној комисији на поновни поступак, а у једном (1) предмету Централна изборна комисија БиХ је промијенила одлуку општинске изборне комисије и изречла новчану казну политичкој странци, девет (9) жалби је одбијено и три (3) су одбачене.
160. На одлуке Централне изборне комисије БиХ изјављено је 12 жалби Суду БиХ од којих је Суд БиХ шест (6) жалби уважио и одлуке Централне изборне комисије БиХ поништио као незаконите, а шест (6) жалби одбио.
161. Треба истаћи да су новчане казне изрицане због кршења одредаба члана 7.3, став (1) тачка 7 Изборног закона БиХ (језик мржње) и члана 7.3, став (2) Изборног закона БиХ (због лажног представљања у име било које политичке странке, коалиције, листе независних кандидата и независног кандидата). Новчане казне су изречене у износима од 1.000,00 КМ, 7.000,00 КМ и 10.000,00 КМ политичком субјекту и

5.000,00 KM кандидату политичког субјекта. У овом периоду општинским изборним комисијама је изјављен 41 приговор према подацима којим Централна изборна комисија БиХ располаже.

г) Поступци у вези са кршењем изборне шутње

162. У периоду изборне кампање политички субјекти су подносили приговоре због кршења изборне шутње за које су према одредбама Изборног закона БиХ надлежне да одлучују општинске изборне комисије и Централна изборна комисија БиХ. Повреде које су чинили политички субјекти у периоду изборне шутње су се односиле на обилазак бирачких мјеста од стране кандидата на изборима, присуство кандидата на бирачком мјесту или његовој околини, превоз бирача на бирачко мјесто у организацији политичких странака и кандидата, наводно појављивање у телевизијским и радијским програмима кандидата на предстојећим изборима, излагање или дијелење бирачима промотивног материјала. Због кршења изборне шутње Централној изборној комисији БиХ изјављено је 17 приговора и једна жалба. Централна изборна комисија БиХ је донијела девет (9) одлука којим се приговори одбијају као неосновани и седам (7) закључака којим се сматра да приговор није ни поднесен, један приговор је прослијеђен Савјету за штампу, на надлежност, жалба је одбијена као неоснована. На одлуке Централне изборне комисије БиХ изјављене су двије (2) жалбе Суду БиХ које је Суд БиХ одбио. У овом периоду општинским изборним комисијама је изјављено седам (7) приговора према подацима којима располаже Централна изборна комисија БиХ.

h) Повреде бирачког права на дан избора

163. Сам дан одржавања Локалних избора 2012. године, карактерисао је велики број приговора и жалби. Приговори уложени због повреда на бирачким мјестима су у надлежности општинских изборних комисија. Подаци којим располаже Централна изборна комисија БиХ у погледу броја поднесених приговора на дан избора, уложених због почињених повреда на бирачким мјестима, су сачињени на бази броја приговора које су подносиоци истовремено достављали и општинским изборним комисијама и Централној изборној комисији БиХ, те броја приговора достављених само Централној изборној комисији БиХ, а који су у надлежности општинске изборне комисије, као и на основу броја достављених првостепених одлука општинских изборних комисија. Повреде које су починили политички субјекти на сам дан одржавања избора на бирачком мјесту и његовој околини односиле су се на онемогућавање посматрача политичких странака да присуствују на бирачком мјесту приликом пребројавања гласачких листића, немогућност посматрача политичких субјеката да изврше увид у бирачки списак, кршење изборних правила од стране посматрача политичких странака – отворено позивање бирача да гласају за неку од политичких странака, помоћ другог лица бирачу који је слијеп, неписмен или физички неспособан више пута или на начин супротан поступку утврђеном проведивим актом Централне изборне комисије БиХ, накнадно убацивање гласачких листића, потписивање у бирачки списак лица поред имена лица која нису ни гласала, односно постојање велике сличности између знатног броја потписа што наводи на сумњу да је једно лице гласало више пута, итд. На дан избора укупно су поднесена

282 приговора општинским изборним комисијама због повреда на бирачким мјестима.

164. На првостепене одлуке општинских изборних комисија којим је одлучено по приговорима поднесеним због повреда на бирачком мјесту уложено је 45 жалби Централној изборној комисији БиХ. У периоду изборне шутње изјављена су и три (3) приговора који су у надлежности Централне изборне комисије БиХ. Одлучујући по жалбама Централна изборна комисија БиХ донијела је осам (8) одлука којим се жалба уважава и предмет враћа општинској изборној комисији на поновни поступак, двије жалбе је уважила и приговоре подносиоца жалбе одбила као неосноване, а 35 жалби је одбијено као неосноване. Поступајући по приговорима Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуке којим се приговори одбијају. На одлуке Централне изборне комисије БиХ изјављено је 10 жалби Суду БиХ од којих су девет (9) одбијене као неосноване, а једна уважена и предмет враћен на поновни поступак. У поновном поступку Централна изборна комисија БиХ је у складу са упутствима Суда БиХ, донијела одлуку на коју је подносилац изјавио поновну жалбу Суду БиХ која је одбијена.

и) Поступци у рјешавању захтјева за поновно бројање гласачких листића

165. На Одлуку о утврђивању и објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године, број: 05-1-07-1-2175-1/12 од 22. 10. 2012. године, Централној изборној комисији БиХ укупно су поднесена 283 захтјева за поновно бројање гласачких листића. Централна изборна комисија БиХ одлучујући по захтјевима је донијела 35 одлука о поновном бројању гласачких листића, 104 одлуке којим је захтјев за поновно бројање гласачких листића одбила као неоснован, 144 закључка којим су захтјеви одбачени зато што су поднесени од неовлашћеног лица, непотпуни или су неблаговремени. Од 35 одлуке о поновном бројању гласачких листића 11 одлука је донесено по службеној дужности Централне изборне комисије БиХ, а по оцјени навода из захтјева подносиоца захтјева за поновно бројање, а 24 одлуке је донесено тако што је захтјев подносиоца уважен. Поновно бројање гласачких листића је вршено у Главном центру за бројање у Сарајеву, и према одлукама бројање је вршено за 52 бирачка мјеста у 21 основној изборној јединици за ниво СО/ОВ за кандидате на листи политичке странке подносица захтјева. Исто тако, на Одлуку о утврђивању и објављивању резултата Локалних избора 2012. године број: 05-1-07-1-2175/12 од 22. 10. 2012. године изјављена је једна (1) жалба Суду БиХ, коју је Суд БиХ одбио као неосновану.
166. На одлуке Централне изборне комисије БиХ којим је одлучено по захтјеву за поновно бројање уложене су 54 жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ од стране подносица захтјева, од којих је Суд БиХ 41 одбио, 10 одбацио као неблаговремене или недопуштене и три жалбе уважио и предмете вратио на поновни поступак. У поновном поступку Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуке у складу са упутствима која је дао Суд БиХ, на чије одлуке су се подносици захтјева за поновно бројање поново жалили Суду БиХ, а Суд БиХ их је одбио као неосноване.

ј) Поступци потврђивања и објављивања резултата Локалних избора 2012. године

167. Централна изборна комисија БиХ, у складу са одредбом члана 5.32 Изборног закона БиХ, након завршетка поновног бројања гласачких листића и истеком рока за подношење жалбе, односно након правоснажности одлука, потврђује изборне резултате за органе на сваком поједином нивоу власти, у року од 30 дана од дана одржавања избора. Централна изборна комисија БиХ је, на 84. сједници одржаној 6. 11. 2012. године, донијела Одлуку о потврђивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини број: 05-1-07-1-2240-1/12 од 3. 11. 2012. године. Централна изборна комисија БиХ је донијела и Допунску одлуку о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године, број: 05-1-07-1-2240-3/12 од 8. 11. 2012. године, којом су потврђени резултати за СО Градишка, СО Котор Варош и начелника Општине Котор Варош, СО Шековићи и начелника Општине Шековићи, СО Милићи и начелника Општине Милићи и СГ Бања Лука⁵³. Централна изборна комисија БиХ је донијела Допунску одлуку и о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године, број: 05-1-07-1-2240-5/12 од 28. 11. 2012. године, којом су потврђени резултати за ОВ Босанско Грахово и начелника Општине Босанско Грахово, СО Вукосавље и начелника Општине Вукосавље и СО Приједор⁵⁴. Централна изборна комисија БиХ је донијела Допунску одлуку II о потврђивању и објављивању резултата Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године, број: 05-1-07-1-2240-12/12 од 12. 12. 2012. године, којом су потврђени резултати за СО Источни Мостар и начелника Општине Источни Мостар, СО Источни Дрвар и начелника Општине Источни Дрвар и СО Сребреница и начелника Општине Сребреница. На Одлуку о потврђивању резултата Локалних избора 2012. године, број: 05-1-07-1-2240-1/12 од 3. 11. 2012. године, уложене су двије (2) жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ које су одбачене као недопуштене.
168. У свим горе наведеним фазама изборног процеса укупно су изјављене 162 жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 146 жалби одбио или одбацио, десет (10) одлука вратио на поновни поступак и шест (6) одлука поништио, што у проценту износи да је **90 %** одлука Централне изборне комисије БиХ потврђено.

к) Апелације поднесене Уставном суду БиХ

169. На коначне и правоснажне одлуке Централне изборне комисије БиХ којим је одлучивано у изборном периоду за спровођење Локалних избора у Босни и Херцеговини 2012. године укупно је поднесено пет (5) апелација Уставном суду БиХ од стране политичких субјеката. Уставни суд БиХ је четири (4) апелације рјешио и донио одлуке о допустивости којим се апелације одбацују као недопуштене, а једна апелација је у поступку разматрања пред овим судом.
170. Број приговора и жалби изјављених Централној изборној комисији БиХ и Апелационом одјељењу Суда БиХ за Локалне изборе 2012. године у односу на овај

⁵³ „Службени гласник БиХ“, бр. 91/12

⁵⁴ „Службени гласник БиХ“, бр. 97/12

број за Локалне изборе 2008. године је приближно исти, мада је у неким фазама изборног процеса број поднесених правних средстава био већи на последњим спроведеним локалним изборима. Примјера ради, на одлуку Централне изборне комисије БиХ о овјери, односно одбијању овјере кандидатских листа политичких субјеката за Локалне изборе 2008. године износио је 16 изјављених жалби Суду БиХ, а за Локалне изборе 2012. године изјављено је 29 жалби Суду БиХ. Затим у периоду изборне кампање, Централној изборној комисији БиХ поднесена су 32 приговора и жалбе за Локалне изборе 2008. године, а за Локалне изборе 2012. године поднесена су 64 приговора и жалбе. Исто тако на дан одржавања избора број приговора и жалби поднесених Централној изборној комисији БиХ износио је 26 (5 приговора и 21 жалба) за Локалне изборе 2008. године, а за Локалне изборе 2012. године поднесено је 48 приговора и жалби (3 приговора и 45 жалби). Број поднесених захтјева за поновно бројање Централној изборној комисији БиХ и број изјављених жалби Суду БиХ је приближно исти за обоје изборе. За Локалне изборе 2008. године поднесено је 267 захтјева за поновно бројање Централној изборној комисији БиХ и 60 жалби Суду БиХ, а за Локалне изборе 2012. године поднесена су 283 захтјева за поновно бројање Централној изборној комисији БиХ и 54 жалбе Суду БиХ.

171. За Опште изборе 2010. године број поднесених правних средстава у изборном периоду је знатно мањи, у неким фазама изборног процеса и до 50 % је мањи број поднесених правних средстава у односу на локалне изборе. Ово је разумљиво јер на локалним изборима број органа власти за које се избори спроводе је знатно већи, избори се спроводе у 141 основној изборној јединици, у односу на органе који се бирају на општим изборима, те самим тим је број пријављених политичких субјеката и кандидата већи на локалним изборима.

172. Када су у питању Апелације других органа поднесене Уставном суду БиХ, а које су могле утицати на рад Централне изборне комисије БиХ, односиле су се на следеће:

- Седамдесет шест (76) посланика Народне скупштине Републике Српске поднијели су 25. фебруара 2011. године Уставном суду БиХ захтјев за оцјену уставности члана 9.3 и члана 20.13, став (3) Изборног закона БиХ⁵⁵. Уставни суд БиХ, одлуком број: У 4/11 од 27. маја 2011. године⁵⁶ утврдио је да члан 9.3 и члан 20.13, став (3) Изборног закона БиХ нису у складу са чланом I/2 Устава БиХ. Истом одлуком Уставни суд БиХ наложио је Парламентарној скупштини БиХ да, најкасније у року од шест мјесеци од дана објављивања ове одлуке у „Службеном гласнику БиХ“, усклади члан 9.3 и члан 20.13, став (3) Изборног закона БиХ. Како Парламентарна скупштина БиХ није у остављеном року извршила наведену одлуку, Уставни суд БиХ је Рјешењем од 16. јануара 2013. године утврдио престанак важења одредбе члана 9.3 и члана 20.13, став (3) Изборног закона БиХ.⁵⁷
- Клуб посланика хрватског народа у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ упутио је захтјев Уставном суду БиХ, за оцјену уставности члана 19.4 Изборног закона БиХ и члана 17 Статута Града Мостара⁵⁸. Уставни суд БиХ је Одлуком број:

⁵⁵ „Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 и 32/10),

⁵⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 63/11

⁵⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 11/13 од 12.02.2013. године

⁵⁸ „Градски службени гласник Града Мостара“ бр. 4/04

У 9/09 од 26. новембра 2010 године⁵⁹, дјелимично усвојио захтјев Клуба посланика хрватског народа у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ за оцјену уставности члана 19.4 Изборног закона БиХ и члана 17 Статута Града Мостара. Уставни суд БиХ је наложио Парламентарној скупштини БиХ да у року од шест мјесеци, од дана објављивања Одлуке измијени и допуни неуставне одредбе Изборног закона БиХ. С обзиром да Парламентарна скупштина БиХ у остављеном року није извршила одлуку, Уставни суд БиХ је Рјешењем⁶⁰ утврдио престанак одредаба члана 19.2, ставови (1) и (3) и члана 19.4, ставови од (2) до (8) Изборног закона БиХ.

Наведеним одлукама Уставног суда БиХ престале су да важе:

- одредбе Изборног закона БиХ о начину избора чланова Представничког дома БиХ из Републике Српске (девет мандата из три вишечлане изборне јединице), као и избор посланика у Народну скупштину Републике Српске (62 мандата из шест вишечланих изборних јединица),
- одредбе о избору вијећника у Вијеће Града Мостара.

1.16. Посланичка/делегатска питања упућена Централној изборној комисији БиХ

173. У складу да чланом 27, став (2) Закона о управи⁶¹ „Органи управе обавезни су на захтјев Парламентарне скупштине БиХ подносити извјештаје о свом раду, о стању у области за коју су образовани, о извршавању закона и других прописа, одговарати на питања посланика - делегата Парламентарне скупштине БиХ и у складу са програмом рада, односно на захтјев Парламентарне скупштине БиХ, припремити приједлоге закона и друге прописе, аналитичке, информативне и друге материјале“. С тим у вези, посланичка/делегатска питања, упућена Централној изборној комисији БиХ од Парламентарне скупштине БиХ, односила су се на тумачење одредаба Изборног закона БиХ, тачније тумачења члана 4.4 и члана 4.5 Изборног закона БиХ у контексту пријаве и овјере политичких странака за учешће на Локалним изборима 2012. године⁶² и тумачење члана 2.15, став (4) Изборног закона БиХ, у контексту избора нових чланова Централне изборне комисије БиХ⁶³, који је одржан у 2012. години, као и о накнадама запослених по основу додјеле награда за постизање резултата; о броју возила и вриједност истих и утрошеним средствима на одржавање возила; о коришћењу службених возила у приватне сврхе и трошковима услуге мобилне телефоније и о исплатама у периоду од 2006. до 2011. године на име трошкова школовања руководиоца и запослених, о магистарским и докторским дисертацијама и повезаности истих са пословима и задацима радног мјеста и о

⁵⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 48/11

⁶⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 15/12

⁶¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 32/02 и 102/09

⁶² Питање је поставио – др Божо Љубић, предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

⁶³ Питање је поставио – г. Бериз Белкић, посланик у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ,

уговорима закљученим приликом добијања ових средстава. На сва наведена посланичка/делегатска питања, Централна изборна комисија БиХ благовремено је доставила одговор, као и сву расположиву и тражену документацију.

174. Централној изборној комисији БиХ, делегатска питања постављали су и посланици Парламента Федерације БиХ, а односила су се на: тумачење статуса вијећника Градског вијећа Града Мостара и националну заступљеност запослених примљених на одређено вријеме у Главном центру за бројање који је формиран за Локалне изборе 2012. године⁶⁴. Иако Централна изборна комисија БиХ нема обавезу да одговара на посланичка питања нижих нивоа власти, мислимо да би законом требало регулисати да Централна изборна комисија БиХ има обавезу да даје одговоре само из области закона који су у надлежности Централне изборне комисије БиХ.

2. Остале активности

2.1. Финансијске активности

175. Централна изборна комисија БиХ је током 2012. године извршила законом обавезујуће радње које се односе на: реализацију финансијског плана и динамику коришћења финансијских средстава која је утврђена годишњим буџетом институција БиХ и међународних обавеза, и у оквиру других одобрених финансијских извора; спровођење динамике реализације плана расхода; управљање расположивим буџетским средствима; обезбјеђење пословне сарадње са банкама и другим правним лицима из области пословних финансија; израђивање финансијских планова уз достављање Министарству финансија и трезора БиХ; обрачун плата и доприноса, као и све врсте накнада за све чланове, државне службенике и запослене Централне изборне комисије БиХ; пријем и контролу рачуна, уз уношење у пословне књиге; вођење књиговодства уз састављање годишњих обрачуна и периодичних извјештаја; вршење анализа финансијских планова и предлагање мјера за отклањање утврђених недостатака; досљедну примјену Закона о јавним набавкама БиХ; вођење потребне евиденције, задужења и обрачуна амортизације опреме Централне изборне комисије БиХ и друге послове.
176. Током 2012. године у Буџету институција БиХ и међународних обавеза Босне и Херцеговине⁶⁵ у распореду прихода и расхода по буџетским корисницима Централној изборној комисији БиХ је одобрено укупно 8.759.000,00 КМ, од тога за непосредну потрошњу 3.523.000,00 КМ, за спровођење Локалних избора 2012. године и одржавање 21. годишње конференције АСЕЕЕО износ од 4.251.000,00 КМ и за изградњу “Јединственог изборног информационог система БиХ – ЈИИС БиХ 985.000,00 КМ.

⁶⁴ Питање је поставио - заступник у Заступничком дому Парламента ФБиХ, г-дин Ирфан Ајановић,

⁶⁵ „Службени гласник БиХ“, бр. 42/12

177. У складу са споразумом о сарадњи између Међународног института за демократизацију и изборну помоћ – “International IDEA” и Централне изборне комисије БиХ, који је потписан 5. 4. 2012. године, средства у износу од 17.403,49 EUR, за пројекат тестирања електронских алата у оквиру IDEA, уплаћена су на девизни рачун Министарства финансија и трезора БиХ. Овај износ представља прву и другу траншу од укупно одобрених средстава донације у износу од 26.532,54 EUR.
178. У складу са административним уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ, потписаног 6. 8. 2012. године, средства у износу од 30.000,00 EUR за израду Приручника за рад бирачких одбора у БиХ и Приручника за посматрање избора у БиХ, уплаћена су на девизни рачун Министарства финансија и трезора БиХ.
179. Поред ових активности, Централна изборна комисија БиХ је у 2012. години реализовала и друге редовне активности које су обавезујуће по Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза⁶⁶, како слиједи:
- a) израда Завршног рачуна и извршење буџета за 2011. годину у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2011 годину⁶⁷,
  - b) завршне радње инвентарисања на дан, 31. 12. 2012. године;
  - c) намјенску структуру капиталних издатака за 2012. годину,
  - d) динамику расхода по мјесецима у 2012. години,
  - e) подаци – табела приоритета Документа оквирног буџета за период 2013–2015. годину у складу са Инструкцијом за буџетске кориснике број: 105-02-1-5427-1/12 од 20. 6. 2012. године;
  - f) израда и достава Министарству финансија и трезора БиХ пројекције буџета Централне изборне комисије БиХ за 2013. годину, захтјев за додјелу средстава из буџета за 2013. годину у складу са Инструкцијом за буџетске кориснике Министарства финансија и трезора БиХ број: 205-02-1-6526-1/12 од 2. 8. 2012. године;
  - g) праћење финансирања и трошења средстава са програма посебних намјена – Донација Савјета Европе – приручници за Локалне изборе 2012. године;
  - h) праћење финансирања и трошења средстава са програма посебних намјена – Донација Шведске - Пројекат тестирања електронских алата развијених у оквиру IDEA,
  - i) праћење и извјештавање о приходима институција Босне и Херцеговине из надлежности Централне изборне комисије БиХ у складу са процедурама, што укључује износе изречених новчаних казни, наплаћених казни по Изборном закону БиХ, Закону о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, Закона о финансирању политичких странака, прихода од ес-ем-ес услуга, те прихода од такса за учешће на изборима по Одлуци о висини таксе за овјеру за учешће на Локалним изборима 2012. године⁶⁸.

⁶⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 42/12

⁶⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 12/12

⁶⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 35/12 и 37/12

2.2. Логистичко-оперативне активности

А) Логистичке активности

180. Централна изборна комисија БиХ је у периоду јануар–децембар 2012. године реализовала значајне логистичке послове и специфичне набавке како за потребе одржавања Локалних избора 2012. године и 21. годишње конференције АСЕЕЕО, тако и друге набавке предвиђене планом рада.
181. Током 2012. године Централна изборна комисија БиХ је извршила набавке уз поштовање законске регулативе и прописа који су неопходни за пословање државних институција:
- a) Закон о јавним набавкама Босне и Херцеговине⁶⁹,
  - b) Упутство о примјени закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине⁷⁰,
  - c) Закон о правобранилаштву Босне и Херцеговине,⁷¹
  - d) Закон о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2012. годину,
  - e) Интерни Правилник о процедурама и поступцима набавке роба, услуга и радова, остварења и уноса обавеза преко ISFU у Главну књигу трезора, број: 1-02-779/05 од 24. 3. 2005. године и
  - f) Правилник о поступку директног споразума, број: 01-02-2-2158/06 од 5. 10. 2006. г.
182. Са Агенцијом за јавне набавке и Правобранилаштом Босне и Херцеговине, као контролним и координационим органима за област јавних набавки, стално је контактирано, размјењивана писана комуникација и праћена реализација законских одредаба којима се регулише област јавних набавки. Све остварене набавке и спроведени поступци квалитетно су документовани уз прибављање и евидентирање потребних мишљења, сагласности, комисијских записника и друге потребне документације. Поступак набавке чија је вриједност била процијењена на износ већи од 6.000,00 КМ спроводиле су комисије за јавне набавке које су именоване одлуком Централне изборне комисије БиХ (рад ових комисија је регулисан Правилником о раду комисије за јавне набавке, број: 01-02-1367/05).

Б) Оперативне активности

183. Оперативно-логистичке активности представљају структуриран систем од одређених међусобно повезаних компоненти које су представљале суштину оперативних радњи Централне изборне комисије БиХ током 2012. године уз активности које су се односиле на припрему и организацију Локалних избора 2012. године, тако да је могуће направити генералну категоризацију послова и активности како слиједи:

⁶⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 49/04, 19/05 и 52/05, 8/06,24/06, 70/06, 12/09 и 60/10,

⁷⁰„Службени гласник БиХ“, бр. 03/05 и 12/09,

⁷¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 8/02, 10/02, 44/02 и 102/09

- a) Активности на припреми и организовању Локалних избора 2012. године, 21. годишње конференције АСЕЕЕО и Поновљених избора у општини Источни Дрвар, Источни Мостар и Вукодављу,
- b) Активности на припреми и реализацији Пројекта тестирања електронских алата развијених у оквиру IDEA и
- c) Активности на припреми и реализацији штампања Приручника за рад бирачких одбора у Босни и Херцеговини и Приручника за посматрање избора у Босни и Херцеговини.
- d) Реализација активности кроз координацију са Заједничком службом институција БиХ у вези са грађевинским радовима реновирања зграде Централне изборне комисије БиХ.

184. На основу одлука Централне изборне комисије БиХ извршене су набавке опреме, те остале набавке роба и услуга како слиједи:

- набавка материјала (пет лотова) - отворени поступак,
- услуге штампања и паковања изборног материјала (четири лота),
- услуге поштанске доставе изборног материјала – отворени поступак,
- услуге израде и преснимавање видео-спота и аудио-дингла (четири лота) - отворени поступак,
- услуге штампања и паковања гласачких листића – отворени поступак,
- услуге транспорта изборног материјала – отворени поступак,
- услуге штампања приручника – преговарачки поступак,
- Микрософт лиценце – преговарачки поступак.
- *VM ware* лиценце – конкурентски поступак,
- услуге превођења – енглески језик (два лота) – конкурентски поступак,
- услуге превођења – руски језик (два лота) – конкурентски поступак,
- набавка рачунарске опреме – лаптопа и мрежних принтера (два лота) – отворени поступак,
- набавка копир-апарата – конкурентски поступак,
- набавка компјутерских услуга - одржавање инфосистема (два лота) – конкурентски поступак,
- апликативни софтвер - надоградња постојећег и израда нових модула – отворени поступак,
- услуге санације зграде (три лота) – отворени поступак,
- услуге надзора – конкурентски поступак,
- набавка горива – конкурентски поступак,
- услуге приступа на мрежу интернета – конкурентски поступак,
- услуге оглашавања и медија (три лота) – отворени поступак,
- угоститељске услуге (два лота) – конкурентски поступак,
- услуге издавања авио-карата – отворени поступак,
- услуге закупа опреме – конкурентски поступак,
- услуге сервисирања и текућег одржавања опреме (четири лота) – отворени поступак,
- набавка моторног возила – конкурентски поступак,
- набавка клима-уређаја и система за климатизацију просторија – конкурентски поступак и
- услуге поправке и сервисирања возила (четири лота) – отворени поступак.

185. Редовне оперативне активности Централне изборне комисије БиХ обухватиле су и персоналне послове и запошљавање државних службеника и запосленика, односно обрада података за све службенике и запослене који су били запослени у предходној години у Централној изборној комисији БиХ (број радних часова проведених на послу; број часова проведених на боловању, годишњем одмору, породилском одсуству итд.; преглед плаћених доприноса и пореза из плате и на плату). Персонални послови у 2012. години су се реализовали кроз сљедеће активности:

- a) припрема података за мјесечне и годишњи извјештај Заводу за статистику,
- b) континуирана пријава новозапослених и државних службеника током цијеле године у пореске управе, слање питања и одговора на питања Агенцији за државну службу БиХ, достављање Одјељењу за МФП података о запосленим и све промјене које су значајне за обрачун плате, као и припремање збирних радних листа из свих организационих јединица ради обрачуна плата,
- c) вршење потребног тестирања, кандидата који су примљени на одређено за рад у ГЦБ,
- d) извршена је и комплетна процедура запошљавања и попуна радних мјеста на одређено вријеме,
- e) редовне мјесечне активности везане за обрачун плата и комплетирање збирних радних листа.

Табела 11 - Преглед запослених на одређено вријеме

Ред. бр.	Назив позиције	Датум запослења	Број извршилаца
1.	Референт за пријем, сортирање и обраду података	1. 6. 2012.	17
2.	Сарадник за управно рјешавање из области избора	1. 8. 2012.	3
3.	Асистент за рад са политичким странкама	1. 6. 2012	2
4.	Запослени на пријему, складиштењу и дистрибуцији изборног материјала	1. 7. 2012.	10
5.	Приправник	15. 9. 2012.	1

186. У периоду јануар–децембар 2012. године на протоколу у писарници у дјеловодник предмета и аката, који је закључен на крају 2012. године, а који се води у електронском облику, заведено је 2.961 предмет; у уписник првостепених предмета управног поступка је заведено 1.651 предмет; у уписник другостепених предмета управног поступка је заведено 79 предмета; у дјеловодник за повјерљиву и строго повјерљиву пошту је заведено 11 аката, организационе јединице Секретаријата су путем интерних књига задужене са 21.729 аката и раздужено је 280 предмета кроз дјеловодник предмета и аката и уписника првостепених предмета управног поступка.

2.3. Информатичко-техничка подршка у спровођењу изборних активности

187. Имајући у виду чињеницу да је Централна изборна комисија БиХ конципирана као институција којој је неопходна и логистичка подршка свих организационих цијелина, а посебно подршка из информационо-техничке области, Централна изборна комисија БиХ настоји да сталним надограђивањем информационог система добија ефикаснија и квалитетнија рјешења за формирање што ажурнијег ЦБС, ефикасније припреме и спровођења избора, као и брже, тачније и сигурније објављивања изборних резултата.

І. „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ

188. Информациони систем Босне и Херцеговине, који је користила Централна изборна комисија БиХ до сада, представљао је систем који посједује информатичку подршку за око 60 % процеса и закона које спроводи Централна изборна комисија БиХ. Наведени систем је развијан у периоду од 2000. до 2002. године и у изградњи истог је учествовало више десетина информатичара. Наведена чињеница је довела до тога да су поједини дијелови система урађени у различитим развојним платформама и различитим типовима база података, што је представљало велики проблем код размјене података између одређених дијелова система.

189. Управо зато циљ пројекта „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ је израда интегралног софтверског и хардверског рјешења за цјелокупан изборни систем Босне и Херцеговине (Централна изборна комисија БиХ, 140 општинских изборних комисија, градске изборне комисије, политички субјекти којих има преко 300, страни и домаћи посматрачи изборног процеса, медији, гласачи, итд.). Обухватање свих сегмената размјене и коришћења свих информација и података током изборних процеса чиме би се побољшала ефикасност рада изборне администрације (преко 30.000 стално или привремено запослених) и повећло задовољство гласача, политичких субјекта, посматрача и јавности у вези са радом изборне администрације.

190. „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ омогућава да цјелокупан систем буде урађен на јединственој развојној платформи, да посједује јединствене базе података, те да у потпуности информатички подржи имплементацију свих закона у надлежности Централне изборне комисије БиХ. Тиме би ЈИИС БиХ повезао све процесе које обавља Централна изборна комисија БиХ у складу са Политиком софтвера у институцијама Босне и Херцеговине (број: СМ број 143/07 од 20. 9. 2007. године), односно омогућава доступност, вишејезичност, безбједност, приватност, повезаност, коришћење отворених стандарда, предност програма отвореног кода. Централна изборна комисија БиХ Одлуком о реализацији програма ЈИИС БиХ из надлежности Централне изборне комисије БиХ усвојила је изведиви пројекат⁷². Савјет министара БиХ Одлуком СМ број 24/11 одбрило је реализацију истог кад се и кренуло у релизацију пројекта.

⁷² „Службени гласник БиХ“, бр. 25/10

191. Развој система ЈИИС БиХ требао се реализовати кроз 4 (четири) фазе у периоду од 2010. године до краја 2012. године:

- a) I фаза - Завршетак развоја пројекта “Пасивна регистрација бирача у Босни и Херцеговини”,
- b) II фаза - Израда и завршетак пројекта “Quick Fix“, подршка и развој нових апликација за Опште изборе 2010. године,
- c) III фаза – Набавка софтвера, хардвера и израда системске анализе и документације⁷³,
- d) IV фаза – Израда и завршетак свих софтверских апликација за потребе спровођења закона у надлежности Централне изборне комисије БиХ

192. До 2012. године реализована је I и II фаза пројекта ЈИИС БиХ, те је у току реализација IV фазе пројекта. Реализација III фазе ЈИИС БиХ није урађена због тога што нису била обезбијеђена финансијских средстава у буџету БиХ, односно дошло је до кашњења усвајања Буџета БиХ за 2011. годину. У 2013. години планирана је реализација III фазе и завршетак IV фазе пројекта ЈИИС БиХ.

Реализацијом свих фаза Пројекта оствариће се следеће уштеде:

- a) електрична енергија, нови серверски системи троше до 40 % мање енергије,
- b) комуникација између учесника у изборном процесу одвијаће се потпуно бесплатно или уз минималне трошкове,
- c) смањиће се број потребних извршилаца у изборној години,
- d) вријеме проведено на рјешавању захтјева стручног кадра биће скраћено,
- e) материјална средства, тонери, папир, мањи број сервиса услед кварова на опреми, дужи вијек трајања опреме,
- f) гарантни рок биће продужен те неће бити потребно у наведеном року плаћати отклањања кварова на хардверу,
- g) у току спровођења Општих избора 2010. године остварена је бесплатна подршка апликацијама.

193. За спровођење Локалних избора 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је предузела врло битне активности информативне логистике које су се, углавном, односиле на: дизајнирање, постављање и конфигурацију сервера и софтвера према потребама и плановима институције, управљање, администрирање и надзор MS домене, MS Exchange, MS SQL сервера, мреже и телефонске централе. Пројектовање и тестирање стандардне безбједносне бекап политике, стандардне дизастер рекавери процедуре опоравка у случају пада мреже, сервиса или система.

---

⁷³ III Фаза ЈИИС БиХ није реализован зато што нису обезбијеђена средства у Буџету БиХ те је реализација исте помјерена за 2013. годину

II. Надоградња Јединственог изборног информационог система БиХ - ЈИИСБиХ

194. С циљем што ефикасније подршке спровођењу Локалних избора 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је извршила надоградњу „Јединственог изборног информационог система БиХ“ – ЈИИС БиХ кроз сљедеће модуле:

- ✓ Модул за унос кандидата,
- ✓ Модул за провјеру кандидата,
- ✓ Модул за обраду кандидатских листа,
- ✓ Модула за повезивање политичких субјеката и кандидата,
- ✓ Модул за генерисање извјештаја о кандидатима и кандидатским листама,
- ✓ Модул за генерисање збирних образаца,
- ✓ Модул за генерисање гласачких листића,
- ✓ Модул за претварање података и попуњавање табела за (counting) центар за бројање,
- ✓ Главни центар за унос резултата гласова - центар за бројање,
- ✓ Веб апликација за приказ резултата избора,
- ✓ Модул за рачунање и додјелу мандата,
- ✓ Модул за генерисање извјештаја за службени гласник у формату за службени гласник

а) Израда новог модула за унос података о политичким субјектима и генерисање извјештаја за анализу потписа и овјеру политичких субјеката

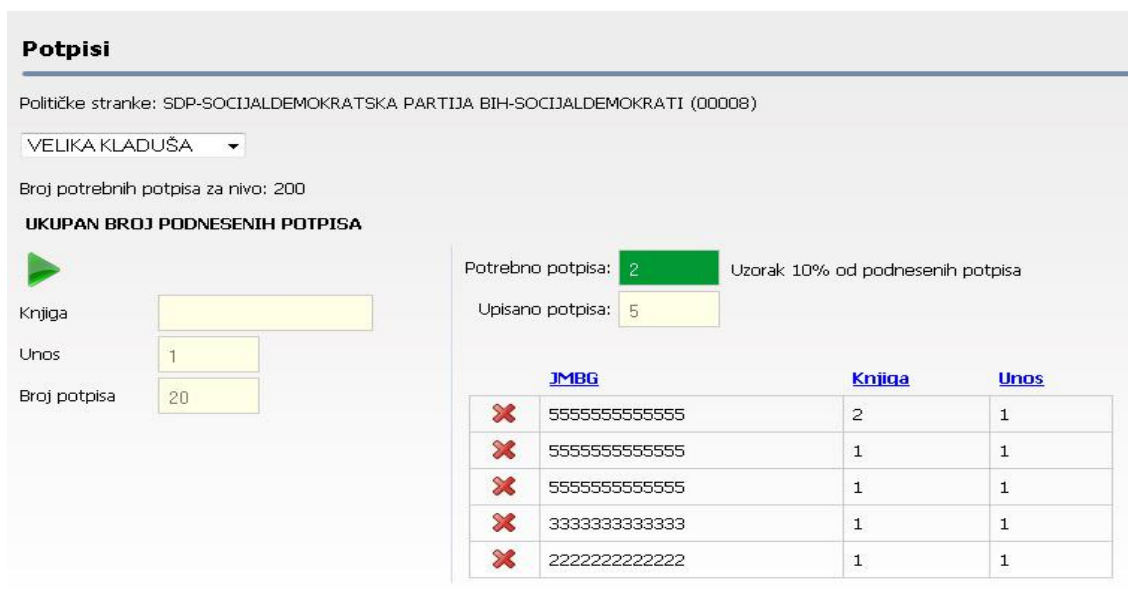
195. Путем апликације врши се електронско уношење и процесуирање формулара за учествовање у предстојећим изборима за све политичке субјекте који укључују пријаву, пријавни формулар са општим подацима о подносиоцу, пуни назив политичког субјекта, листу изборних јединица, гдје се политички субјекат жели такмичити, записник са информацијама о подношеним неопходним пратећим документима (доказе о регистрацији политичког субјекта, финансијски извјештај, састав статутарних органа политичког субјекта, писмо, језичка варијанта итд.). У сврху олакшавања уноса, те смањењу могућности граматичких грешака приликом уноса, апликација посједује и филтере за провјеру уноса, те забрану аномалијских активности, нпр. брисање партије која се већ такмичи на неком од нивоа власти, аутоматско брисање појединачних овјера партија које формирају коалицију и слично.

Слика 1 – Одабир нивоа по партијама

Апликација електронског уношење и праћење уноса потписа подршке политичких субјеката аутоматски израчунава број потребних потписа по узорку, број унијетих потписа, упозорава на мањи или већи број унесених потписа итд.

Слика 2 – Унос потписа

196. Апликација посједује вишекорисничко окружење уз могућности додјеливања ограничених нивоа права корисника над дијеловима апликације. Такође, укључује и административни панел са ког је привилегованим корисницима могућа манипулација права коришћења програма за остале кориснике. Поново је направљен модул за унос и овјеру политичких субјеката, који је сада интегрисан у ЈИИС БиХ. У новој верзији, нивои система су компатибилни са структуром ЈИИС БиХ, те је сада могуће овјеравање, тј. одбијање субјекта по нивоима кандидатура. Аутоматизована је и овјера на основу потписа подршке, те се сада врши у стварном времену приликом

самог уноса потписа. Значајно је убрзано подношење нивоа, гдје се такође врши аутоматска овјера на основу пријашњег мандата субјекта.

Слика 3 – Преглед валидација

Nivo	Naziv	Validacija	Statust
001	VELIKA KLADUŠA		
002	CAZIN	Ručna ovjera	
003	BIHAC		
004	BOSANSKA KRUPA	Ručna ovjera	
005	BUŽIM		
006	KRUPA NA UNI		
007	NOVI GRAD		
008	KOZARSKA DUBICA		
009	PRDEOR	Mandati	
010	GRADIŠKA	Mandati	

b) Израда нових модула за имплементацију четврте (IV) фазе ЈИИС БиХ

197. Ради непосједовања сорс кода за IV фазу ЈИИС БиХ било је неопходно направити модул за имплементацију и вођење мандата, имовинских картона и избора за градска вијећа.

Слика 4 - Вођење мандата за локалне изборе

Utrka	Ime	prezime	JMBG	Nacionalnost	Politički subjekat	Opština	pozicija u sklopu izbora	Izabran	Kraj mandata	Mandati na čekanju	Zamjenik na mandat	Zamjenik na sa	Razlog prestanka mandata	Datum početka mandata	Datum isteka mandata	Adresa	Telefon
OV	ILIA	JURIŠIĆ	2211943180014	Hrvat	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	1	DA						01/01/17	01/01/13	ALBINA I FRANJE HERLJEVIĆA 10, TUZLA	+38735282709
OV	NADA	MILADINA	2302947185016	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	2	DA						01/01/17	01/01/13	ISMETA MUJEZINOVIĆA 6	+38761143136
OV	AMER	TURČINOVIĆ	1104985330003	Bosnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	3	DA						01/01/17	01/01/13	NOVO NASELJE BOLINA 83 A2/2	+38762196252
OV	ELVIR	MAHMUZIĆ	2009986180022	Bosnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	4	DA						01/01/17	01/01/13	STUPINE B 4/III/V2/3	+38761874023
OV	DAJANA	BAKIĆ	1208986185090	Ostali	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	5	DA						01/01/17	01/01/13	RUDARSKA 51 14/IV	+38761830183
OV	MERMA	SOFTIĆ	1911981185001	Bosnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	6	DA						12/01/17	01/01/13	FRANJE MARKOVIĆA 8 TUZLA 75000	+38761725603
OV	AZRA	GAZIBEGOVIĆ	0512985185027	Bosnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	7	DA						28/01/17	01/01/13	DOLJI MOSNIK 107 TUZLA	+38761655728
OV	JOZO	NIŠANČIĆ	1704951183390	Hrvat	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	8	DA						01/01/17	12/01/13	ARMEE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE 214-13 TUZLA	+38762346299
OV	SREBAN	KEROŠEVIĆ	1908983180049	Hrvat	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	9	DA						04/01/17	01/01/13	27 JULA 48 HUSINO	+38761293190
OV	ERNA	MESIĆ	3808987185092	Bosnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	10	DA						02/01/17	01/01/13	STUPINE B-8/4-9	+38761650903
OV	NIKOLA	SLAVIČIĆA	1803942180012	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	11	NE		DA				01/01/17	02/01/13	MIRZE HACIĆMEHMOVIĆA 14 TUZLA	+38735281899 +38761141108
OV	EKREM	ŠEHOVIĆ	2708942180004	Ostali	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	12	NE		DA				01/01/17	10/01/13	ARMEE BOSNE I HERCEGOVINE 29/1 TUZLA	+38761999780
OV	ZORAN	BLAGOJEVIĆ	1910970180001	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	13	NE		DA				01/01/17	20/01/13	NOVO NASELJE BR.7	+38762937777
OV	DUŠAN	PERIĆ	0101946180380	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	14	NE		DA				01/01/17	25/01/13	ISMETA MUJEZINOVIĆA 81 1/IV/1 TUZLA	+38761666878
OV	RAMO	HUSAGIĆ	2804951780035	Bosnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	15	NE		DA				01/01/17	10/01/13	CAZIMA ALIĆA BB LIPRICA	+38761011523
OV	TARIK	BAKALOVIĆ	1904986180060	Bosnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	16	NE						01/01/17		DOLJI MOSNIK 38	+38761658984
OV	MODRAG	TANASIĆOVIĆ	2810984180046	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	17	NE						01/01/17		BRANILACA BOSNE L C/16	+38761731789
OV	ŽARKO	VUJOVIĆ	0412983151000	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	18	NE						01/01/17		A HERLJEVIĆA 33/2/6	+38761150486

Слика 5 – Вођење имовинских картона

Search voters

Back

Pregled po imenu, prezimenu, JMBG
  Pregled IK po početku mandata
  Pregled IK po prestanku mandata
  Pregled IK po početku i prestanku mandata

Imovinski kartoni po početku mandata
  Svi IK po početku mandata
  IK dostavljeni po početku mandata
  IK koji nisu dostavljeni po početku mandata

Izveštaji za mandate

	Ime	Prezime	JMBG	Ima mandat	Datum početka mandata	Imovinski karton - početak mandata	Datum dostave imovinskog kartona - početak mandata	Prestanak mandata	Datum prestanka mandata	Imovinski karton - kraj mandata	Datum dostave imovinskog kartona - kraj mandata
Edit	ELVIR	MAHMUZIĆ	2009986180022	DA	01/01/2013	DA	10/01/2013	NE	01/01/2017	NE	01/01/1900
Edit	MERIMA	SOFTIĆ	1911981185001	DA	01/01/2013	DA		NE	12/01/2017	DA	
Edit	AZRA	GAZIBEGOVIĆ	0512985185027	DA	01/01/2013	DA		NE	28/01/2017	NE	
Edit	JOZO	NIŠANDŽIĆ	1704951183300	DA	12/01/2013	DA		NE	01/01/2017	NE	
Edit	SRDAN	KEROŠEVIĆ	1908983180049	DA	01/01/2013	DA		NE	04/01/2017	DA	
Edit	ERNA	MEŠIĆ	3006987185006	DA	01/01/2013	DA		NE	02/01/2017	NE	
Edit	NIKOLA	SLAVULJICA	1003942180015	DA	02/01/2013	DA		NE	01/01/2017	NE	
Edit	EKREM	ŠEHOVIĆ	2708942180004	DA	10/01/2013	DA		NE	01/01/2017	NE	
Edit	ZORAN	BLAGOJEVIĆ	1910970180001	DA	20/01/2013	DA		NE	01/01/2017	NE	
Edit	DUŠAN	PERIĆ	0101946183580	DA	25/01/2013	DA		NE	01/01/2017	NE	
Edit	RAMO	HUSAGIĆ	2604957180035	DA	10/01/2013	DA		NE	01/01/2017	NE	

Слика 6 – Апликација за изборе за градско вијеће/скупштину општине

Back

Pregled po imenu, prezimenu, JMBG
  Pregled po partiji, opštini

Opština: Sve

Gradsko vijeće: Gradsko vijeće grada Sarajeva Lista gradskog vijeća: Sve

Izabrani za gradska vijeća

trenutno stanje u gradskom vijeću

Pretraži po unesenim parametrima

Izveštaji za mandate

Uvjerenja za mandate Načelnik JMBG

Liste za gradska vijeća

Utrka	Ime	Prezime	JMBG	Nacionalnost	Partija	Opština	Lista za gradsko vijeće/skupštinu grada	Pozicija na listi za gradsko vijeće/skupštinu opštine	Izabran	Prestanak mandata u gradskom vijeću/skupštini grada	Zamjenski mandat u gradskom vijeću/skupštini grada	Datum prestanka mandata	Datum početka mandata
OV	ILUA	JURIŠIĆ	2211943180014	Hrvat	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista1	1	DA				01/01/13
OV	NADA	MLADINA	2302947185016	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista1	2	DA				01/01/13
OV	AMER	TURČINOVIĆ	1104985330003	Bošnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista1	3	DA	DA		13/01/13	01/01/13
OV	ELVIR	MAHMUZIĆ	2009986180022	Bošnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista3	1	DA	DA		16/01/13	01/01/13
OV	IVCA	KOVAČEVIĆ	0303981180014	Hrvat	HDZ BIH - HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	TUZLA	Lista2	1	DA				01/01/13
OV	ADNIAN	SUERČIĆ	1802980180029	Bošnjak	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	TUZLA	Lista2	2	DA	DA		17/01/13	01/01/13
OV	MIGDAD	HADŽIBEGOVIĆ	0405960100085	Bošnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	BANJA LUKA	Lista6	1	DA				
OV	SLOBODAN	POPOVIĆ	1509949100018	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	BANJA LUKA	Lista6	2	DA	DA			
OV	JASMIN	LATIFIĆ	2710941100001	Nije izjašnjen	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	BANJA LUKA	Lista6	3	DA				09/01/13
OV	NENAD	GRBIĆ	1104978100019	Srbin	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD - MILORAD DODIK	BANJA LUKA	Lista6	4	NE		DA		24/01/13

Phase Administration

Back

Administracija faze IV

Unesite kod opštine i utрку i datum početka mandata

Sve Načelnik Chose Date MUNI2012 Import

с) Модул за менаџмент функција мјесних заједница

198. Због комплексности апликације урађен је дизајн базе за подршку модулу за менаџмент мјесних заједница. Урађено је корисничко окружење за претрагу адреса боравишта гласача. Претрага је омогућена по захтјеваним параметрима, а могуће је и повећати број параметара за претрагу. Модул је интегрисан у ЈИИС БиХ и биће у потпуности функционалан након што IDDEEA омогући приступ веб сервисима за претрагу.
199. Централни бирачки списак (ЦБС), Централна изборна комисија БиХ добија од Агенције IDDEEA на мјесечној основи. Процес је аутоматизован употребом „SSIS“ софтверског алата. „SSIS“ је софтверски алат типа ETL (Extract, Transform and Load) који је неопходан за апликације које се користе за ускладиштење података (базе). Исто тако, користи се за операције као лоуд података у складу са потребама, различите трансформације на подацима типа калкулација (Su, Average, итд.), као и за дефинисање тока података у неком процесу и обављање одређених задатака на свакодневној основи. Полазни подаци које добијамо на мјесечној основи од IDDEEA су три текст фајла који садрже велику количину података тј. редова (списак пунољетних лица на нивоу БиХ). Када се заврши овај први дио програма (који се нормално и покреће и зауставља са једним кликом миша тј. све је аутоматски), уколико је то потребно, извуче се извјештај о недодијељеним бирачима (тј. списак оних бирача за које у IDDEEA фајловима није уписано ништа у поље „Vote For Municipality“), да би се затим покренуо други дио програма чији је циљ да направи статистички извјештај тј.:
200. Покретање другог дијела програма је такође путем клика миша тј. аутоматски. Пошто овај програм заврши свој рад, добије се табела вотер и статистички извјештај о бирачима, по категоријама, како се види на скрин шоту, у наставку. Ради се о веб апликацији, наравно.

Слика 8 – Апликација за генерисање

Aplikacija za generisanje:

1. Centralnog biračkog spiska
2. Statističkog izvještaja za Odsjek za izbore (Velibor)
3. Spiska nedodijeljenih birača za Odsjek za izbore (koordinatori)

SearchFor: Street/RegID Go

Eligible All ▾

Vote For Municipality Code All ▾

SearchFor: House Number Go

SearchFor: Settlement Go

Reg	Last Name	Parents Name	First Name	Sex	Current Municipality Code	Vote For Municipality Code	Settlement	Typ Of Pol Sta Coc
0000964000000	GLAVAŠ		VESNA	F		014		9

Centralna izborna komisija BiH, Sarajevo, Danijela Orma 7

d) Апликација „Бирачки одбори 2012“ (администрирање)

201. За разлику од општих избора 2010. године, овај пут је комплетна проблематика бирачких одбора била у домену општинских изборних комисија укључујући и плаћање истих. У ту сврху као најједноставније рјешење које апсолутно може да задовољи овај задатак, креирана је мала сервисна апликација која је омогућила свакоме ОИК-у да једноставно унесе новчане износе за различите категорије чланова бирачких одбора и да одштапају жељене документе.

Слика 9 – Исплатне листе чланова бирачких одбора

Исплатне листе чланова бирачких одбора /
 Isplatne liste članova biračkih odbora
 Локални избори 2012 г.
 Локални избори 2012 г.

Tabela funkcija / Табела функција ADMIN

EDIT NOVČANIH IZNOSA / ЕДИТ НОВЧАНИХ ИЗНОСА

Tip BO / Тип БО	Tip BO / Тип БО	Broj funk. / Број функц.	Funkcija člana / Функција члана	Radios / Није радио	Plaća se / Плаћа се
1	MOBILNI / МОБИЛНИ	5	PREDSJEDNIK MT / ПРЕДСЈЕДНИК МТ	N	25.00
1	MOBILNI / МОБИЛНИ	5	PREDSJEDNIK MT / ПРЕДСЈЕДНИК МТ	Y	80.00
1	MOBILNI / МОБИЛНИ	6	ZAMJENIK PREDSJ. MT / ЗАМЈЕНИК ПРЕДСЈ. МТ	N	25.00
1	MOBILNI / МОБИЛНИ	6	ZAMJENIK PREDSJ. MT / ЗАМЈЕНИК ПРЕДСЈ. МТ	Y	25.00
1	MOBILNI / МОБИЛНИ	7	ČLAN MT / ЧЛАН МТ	N	25.00
1	MOBILNI / МОБИЛНИ	7	ČLAN MT / ЧЛАН МТ	Y	60.00
1	MOBILNI / МОБИЛНИ	8	ZAMJENIK ČLANA MT / ЗАМЈЕНИК ЧЛАНА МТ	N	25.00

202. Обилежени дио је био једини дио апликације који су корисници на терену могли да уреде (едитују) у складу са рјешењима о плаћању чланова бирачких одбора која су мање-више била различита за сваку општину. Постављена апликација тј. маска за унос података је била у статусу едит тејбл тј. корисник је на терену уређивао новчане износе као да ради у обичној ексел табели тј. одједном све после чега је само требао да уради сејв (SAVE) функцију.
Иначе, кроз QSS-ову апликацију је било могуће да ОИК извуче и све потребне извјештаје као рјешења о именовану БО, исплатне листе, и пореске обрасце.

е) Апликација „Ballot Lottery“

203. Претходно програмско рјешење које се користило било је изузетно компликовано, јер се састојало од аксес базе података, шаблона направљеног у екселу, VB кода итд. Све то је потпуно непотребно да би се направила једна једноставна програмска цјелина која би извршила аутоматско нумерисање редослиједа политичких субјеката на гласачким листићима.

ф) Графичка обрада података

204. Графичка обрада података обухватила је више сегмената, између којих истичемо:

- ✓ Графичка припрема презентације и пратећих садржаја за “Свјетски дан избора”,
- ✓ Израда лога “Избори 2012.”,
- ✓ Израда воденог жига аплицираног на папир за гласачке листиће,
- ✓ Цјелокупна ИНФО кампања за Локалне изборе 2012! (ТВ спотови, радио-џинглови, рекламе),
- ✓ Графички дизајн и припрема за штампу рекламе са слоганом за општинске изборе 2012. године - ДАН КАДА ВИ ДОНОСИТЕ ОДЛУКЕ,
- ✓ Графички дизајн рекламе СМС, за провјеру ЈМБ путем СМС и утврђивања да ли је гласач регистриран (два писма, три језика – три припреме).

г) Имплементација веб портала Централне изборне комисије БиХ

205. У 2012. години Централна изборна комисија БиХ је званично објавила нови веб портал Централне изборне комисије БиХ. Наведени портал састоји се од два дијела:

Презентацијског дијела, који служи за презентацију рада Централне изборне комисије БиХ и преко ког корисници и политички субјекти имају приступ свим документима и садржајима које Централна изборна комисија БиХ објави. Веб страница је урађена на три босанскохерцеговачка службена језика.

За разлику од претходног дијела порталски дио је урађен у „*Нет технологији*“ и састоји се од много веб модула тј. дијелова веб страница. С обзиром да је развила Централна изборна комисија БиХ и да смо ми власници кода имамо могућност да је уређујемо и усавршавамо како нама одговара. Преко администраторског дијела могуће је уносити текстуалне чланке, документе, видео/аудио и наравно развијати нове веб модуле. Администраторски дио се састоји од сљедећих модула: корисници, веб модули, скрипта, CSS, категорије, документи, језици, галерије,

текстови, линк, видео, странице, слагање менија, мени, темплате, ОИК, сједнице Централне изборне комисије БиХ, филтери за садржај, параметри за превођење, питања и одговори, анкета, тестирање, веб модул за контент (садржај), веб модул за мапу странице, веб модул за ОИК - општинске изборне комисије, веб модул за адресе, веб модул за почетну страницу, веб модул за десни приказ садржаја, веб модул за претрагу, веб модул за провјеру ЦБС-а, веб модул за изборе, веб модул за приказивање галерије слика, веб модул за приказивање видео-садржаја.

3. Закључна разматрања

206. Примарне активности Централне изборне комисије БиХ током 2012. године, односиле су се на припрему и спровођење Локалних избора 2012. године.
207. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 1.14 и чланом 2.9, став (1) тачка 2а Изборног закона БиХ, дана 7. 5. 2012. године, објавила да ће се Локални избори одржати 7. 10. 2012. године. Непровођењем одлуке Уставног суда БиХ којом је дат рок од шест мјесеци за усклађивање изборних одредаба са Статутом Града Мостара, Централна изборна комисија БиХ је на 19. сједници, која се одржала 7. 5. 2012. године, донијела Одлуку број: 05-1-07-1-585-1/12 којом се одгађају избори за избор вијећника у Градско вијеће Града Мостара. С обзиром да је Уставни суд БиХ Одлуком број: 9/09 од 26. 11. 2010. године прогласио неуставним одредбе члана 19.2, ставови (1) и (3) и члана 19.4, ставови од (2) до (8) Изборног закона БиХ, одложени избори у Граду Мостару биће одржани у складу са одредбом члана 14.2, став (4) Изборног закона БиХ кад се за то буду стекли законски услови.
208. Централна изборна комисија БиХ је, на 53. сједници одржаној 6. 9. 2012. године, донијела Одлуку број: 05-1-07-1-585-7/12 о усклађивању Одлуке о расписивању и одржавању Локалних избора 2012. године са Законом о Граду Добој, Законом о Граду Приједор, Законом о Граду Требиње и Законом о Граду Бијељина.
209. У току припрема за Локалне изборе 2012. године Централна изборна комисија БиХ сусретала се и са одређеним проблемима, који су се прије свега односили на поступак уписа бирача у ЦБС за гласање ван БиХ. Један од разлога за појаву оваквих проблема јесте недовољно праћење процедуре уписа бирача у ЦБС, као и учесталих појава да су грађани и поред упутстава о начину пријаве путем и-мејла неправилно попуњавали и достављали пријавне обрасце (непотписани обрасци, истекли документи, неважећи документи, непотпуне адресе, адресе у БиХ, адресе без назива државе и сл.), што представља један од разлога због којих дио грађана није уписан у ЦБС за гласање - ван БиХ за Локалне изборе 2012. године.
210. Посебно је значајно напоменути да су Локалне изборе 2012. године пратиле и одређене злоупотребе за гласање ван БиХ у поступку регистрације бирача. Централна изборна комисија БиХ примила је један број обавјештења од лица са подручја општина Пелагићево, Брчко, Шековићи, Зворник, Осмаци, Ново Горажде, Вукосавље, Брод и Сребреница те пријаве из Источног Новог Сарајева и Источне Илиће, које се односиле на достављену пријаву за гласање путем поште за Локалне

изборе 2012. године, без знања лица. У изјавама, лица из наведених општина су наводила да је пријава за гласање ван БиХ поднесена мимо њиховог знања. Поједина лица су наводила имена лица у које сумњају да су извршили наведене злоупотребе, те су захтијевали да се адреса на коју су регистровани за гласање путем поште без њиховог знања измијени или да се пријаве пониште и да им се омогући гласање на редовном бирачком мјесту. Потребно је напоменути да би у наредном периоду требало побољшати одредбе Изборног закона и проведивих аката који регулишу пријаву држављана БиХ за гласање ван Босне и Херцеговине, тако што ће се прецизирати подаци које мора да садржи ПРП-1 и ПРП-2 образац и документација коју уз исте подносилац пријаве треба да достави, те да ће у супротном пријаве бити одбачене. Посебно прописати да потпис подносиоца на пријави треба одговарати потпису са важећег документа који подносилац пријаве подноси као доказ о идентитету.

211. Централној изборној комисији БиХ је упућен и већи број приговора који су се односили на недобијање гласачког материјала на кућне адресе, при чему је најчешћи разлог био закашњеле пријаве бирача, као и достава пријава на погрешну и-мејл адресу. Путем телефона, и-мејла и веб странице Централне изборне комисије БиХ, бирачи чије су пријаве биле непотпуне били су обавијештени о недостатцима као и роковима за отклањање недостатака.
212. Иако је чланом 1.5 Изборног закона БиХ грађанима Босне и Херцеговине који бораве у иностранству било омогућено да гласају у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, и проведених едукација грађана који су се определијели за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима, гласање није одржано због недовољног броја регистрованих бирача, јер се пријавило само 338 бирача у 23 државе.
213. У периоду припрема за спровођење Локалних избора 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је организовала низ обука и едукација изборне администрације, како би се изборни процес спровео што ефикасније. Централна изборна комисија БиХ је спровела и промотивно-информативну кампању за бираче, с циљем објашњења радњи уписа бирача у ЦБС, процедуре гласања, подизања свијести и мотивације грађана да изађу на изборе, начина коришћења услуга „СМС“ центра итд.
214. У току 2012. године спроведени су и посредни избори у Кантону 10 за Дом народа Парламента Федерације БиХ из реда српског народа, за Скупштину Града Источно Сарајево и за Градско вијеће Града Сарајева. До краја 2012. године, нису били окончани поступци избора одборника/вијећника за Скупштину Града Источно Сарајево и за Градско вијеће Града Сарајева. Поступак избора одборника за Скупштину Града Источно Сарајево завршен је 11. 2. 2013. године, док је поступак избора вијећника за Градско вијеће Града Сарајева завршен 21. 2. 2012. године.
215. У изборном процесу, иако су били расписани и пријевремени избори за начелника Општине Нови Град Сарајево за 1. 4. 2012. године, они нису одржани, зато што општина није била обезбиједила потребна финансијска средства, те су се поменути

избори одржали на дан одржавања Локалних избора, 7. 10. 2012. године. Током 2012. године одржани су и поновљени избори, 18. 11. 2012. године, за Скупштину општине Источни Дрвар и за начелника Општине Источни Дрвар, за Скупштину општине Источни Мостар и за начелника Општине Источни Мостар, те за Скупштину општине Вукосавље и за начелника Општине Вукосавље.

216. Желећи да у овим закључним разматрањима, која се односе на дио примјене Изборног закона БиХ и самог спровођења избора, укажемо на сва наша запажања, посебно је значајно осврнути се на мјесто и улогу изборне администрације, посебно бирачких одбора. Чињеница је да је рад бирачких одбора показао одређене недостатке које Централна изборна комисија БиХ анализира, чији ће резултат сигурно бити санкционисање одређених бирачких одбора за које се утврди да су несавјесно и нестручно обављали своје задатке и достављање предмета надлежном тужилаштву Босне и Херцеговине.
217. У периоду изборних активности, учесници изборног процеса подносили су приговоре и жалбе који су се, углавном, односили на: одлуке Централне изборне комисије БиХ којим је пријава политичког субјекта за учешће на Локалним изборима 2012. године била одбијена или одбачена; овјеру кандидата на кандидатским листама; поступак именовања чланова бирачких одбора за Локалне изборе; повреду члана 16.14 Изборног закона БиХ којим је забрањено вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија; повреде на бирачким мјестима; захтјеве за поновно бројање гласачких листића; одлуке Централне изборне комисије БиХ донесене у поступцима додјеле и престанка мандата, апелације на одлуке Централне изборне комисије БиХ поднесене Апелационом одјељењу Суда БиХ које су углавном одбијене или незнатан број враћен у поновни поступак.

У вези са свим наведеним фазама изборног процеса изјављено је укупно 159 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је 143 жалбе Суд БиХ одбио или одбацио, десет (10) одлука вратио на поновни поступак и шест (6) одлука поништио, што значи да је **90 %** одлука Централне изборне комисије БиХ потврђено. Апелационо одјељење Суда БиХ, рјешавајући по жалбама уложеним на одлуке Централне изборне комисије БиХ, често је заузимало и различите ставове у поступку што је доводило и до контрадикторних рјешења по одређеним повредама одредаба чланова 2.3, 2.10 и 4.5 Изборног закона БиХ.

218. Што се тиче осталих активности које је Централна изборна комисија БиХ спровела у 2012. години, посебно је значајно нагласити, да је Централна изборна комисија БиХ, поред одобреног буџета, успјела да обезбиједи и донаторска средства од Савјета Европе и Међународног института за демократизацију и изборну помоћ – „International IDEA“, за израду Приручника за рад бирачких одбора у БиХ и Приручника за посматрање избора у БиХ, те за пројекат тестирања електронских алата у оквиру IDEA, као и на реализацију активности око адаптације зграде Централне изборне комисије БиХ, која је успјешно завршена уз координацију са Службом за заједничке послове институција БиХ.

У сегмент информационог јачања Централне изборне комисије БиХ, током 2013. године било би потребно завршити у потпуности „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ, посебно завршетак III фазе, која се односи на набавку софтвера, хардвера и израду системске анализе и документације, чиме би се обухватили сви нивои информационог система и отклонили одређени недостатци у појединим сегментима изборног процеса.

ПРИЛОЗИ

Табела 1 – Број поступака вођених пред Централном изборном комисијом БиХ и Апелационим одјељењем Суда БиХ.....	74
--	----

Табела 1 – Број поступака вођених пред Централном изборном комисијом БиХ и Апелационим одјељењем Суда БиХ

БРОЈ ПОСТУПАКА ВОЂЕНИХ ПРЕД ЦЕНТРАЛНОМ ИЗБОРНОМ КОМИСИЈОМ БиХ И АПЕЛАЦИОНИМ ОДЈЕЉЕЊЕМ СУДА БиХ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗБОРА 2012. ГОДИНЕ											
Ред. бр.	Подносилац приговора жалбе	Укупан број поднесених приговора ЦИК БиХ	Укупан број поднесених жалби ЦИК БиХ/захтјев за поновно бројање	Одлука ЦИК БиХ	Укупан број поднесених жалби Суду БиХ	Одлука ЦИК БиХ по жалби	Број судских рјешења којим се жалба одбија/одбацује	Број судских рјешења којим се жалба уважава и предмет враћа на поновни поступак, или поништава одлука ЦИК БиХ	Одлука ЦИК БиХ у поновном поступку	Жалба Суду БиХ	Одлука Суда БиХ
1.	ОДЛУКА ЦИК БиХ О ОДБИЈАЊУ ОВЈЕРЕ ПРИЈАВЕ ПОЛИТИЧКОГ СУБЈЕКТА										
	политички субјекти				22	2 одлуке којим се жалбе уважавају и овјеравају пријаве	17	2 жалбе се уважавају и предмет враћа на понављање поступак	2 одлуке којим се жалбе уважавају и овјеравају пријаве		
2.	ОДЛУКА О ОДБИЈАЊУ ОВЈЕРЕ КАНДИДАТСКИХ ЛИСТА ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА										
	политички субјекти				29	29					
3.	ОДЛУКА О ОДБИЈАЊУ УПИСА БИРАЧА У ЦБС ЗА ГЛАСАЊЕ ПУТЕМ ПОШТЕ										
	држављани БиХ који живе ван БиХ				40	10 одлука којим се жалбе одбацују јер су поднесене од неовлашћеног лица	27	3 жалбе се уважавају и предмет се враћа да се поступак понови	3 одлуке којим се жалбе уважавају и подносиоци пријава уписују у извод из ЦБС за гласање ван БиХ		

4. ИМЕНОВАЊЕ ЧЛАНОВА БИРАЧКИХ ОДБОРА											
	Подносилац приговора жалбе	Укупан број поднесених приговора ЦИК БиХ	Укупан број поднесених жалби ЦИК БиХ/захтјев за понављање бројање	Одлука ЦИК БиХ	Укупан број поднесених жалби Суду БиХ	Одлука ЦИК БиХ по жалби	Број судских рјешења којим се жалба одбија/одбацује	Број судских рјешења којим се жалба уважава и предмет враћа на поновни поступак, или поништава одлука ЦИК БиХ	Одлука ЦИК БиХ у поновном поступку	Жала Суду БиХ	Одлука Суда БиХ
	политички субјекти		20	10 одлука којим се жалбе уважавају и предмет враћа ОИК-у на понављање поступака, 7 жалби су одбијене и 3 су одбачене	1		1				
5. ПОВРЕДЕ ЧЛАНА 16.14 ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БиХ											
	политички субјекти и ЦИК по службеној дужности	17 приг. и 1 поступ. по служб дужности		7 одлука о одбијању приг., 2 одлуке о изрицању новчане казне и 10 закључака којим се приговори одбацују	2 жалбе на одлуке о новч. казнама			2 жалбе се уважавају и предмет враћа на понављање поступака	У поновљеном поступку, поступци су обустављени		
6. ПЕРИОД ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКТА											
	политички субјекти, бирачи, чланови изборне администрације,	38	26 поступака покренуто по службеној дужности	22 приговора жалбе одбила, 27 приговора жалби одбацила, 5 жалби уважила и вратила на понављање поступака, изрекла 5 новчаних казни, поништила 5 овјера	12		6	6 жалби се уважавају и одлуке ЦИК БиХ поништавају као незаконите			

				независних кандидата							
--	--	--	--	----------------------	--	--	--	--	--	--	--

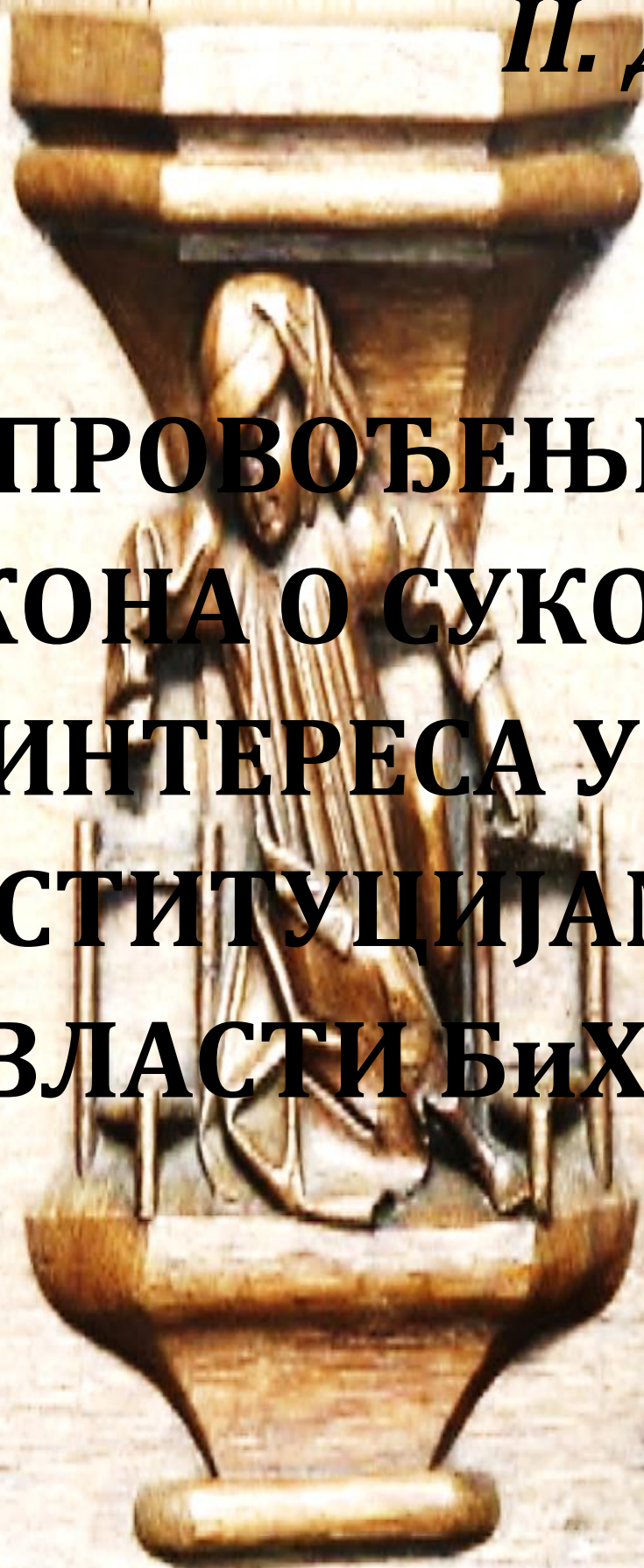
7. ПЕРИОД ИЗБОРНЕ ШУТЊЕ											
Подносилац приговора жалбе	Укупан број поднесених приговора ЦИК БиХ	Укупан број поднесених жалби ЦИК БиХ/захтјев за понављање бројања	Одлука ЦИК БиХ	Укупан број поднесених жалби Суду БиХ	Одлука ЦИК БиХ по жалби	Број судских рјешења којим се жалба одбија/одбацује	Број судских рјешења којим се жалба уважава и предмет враћа на поновни поступак или поништава одлука ЦИК БиХ	Одлука ЦИК БиХ у поновном поступку	Жалба Суду БиХ	Одлука Суда БиХ	
политички субјекти, бирачи, чланови изборне администрације,	17	1	10 приговора и жалби одбијено, 5 закључака којим се сматра да приговор није ни поднесен, 1 прослијеђен надлежном Савјету за штампу	2		2					
8. ДАН СПРОВОЂЕЊА ЛОКАЛНИХ ИЗБОРА 2012. ГОДИНЕ											
политички субјекти, бирачи, чланови изборне администрације,	3	45	37 жалби и 3 приговора су одбијени, 8 жалби уважено и предмет враћен на поновни поступак ОИК-у,	10		9	1 жалба се уважава и предмет враћа на понављање поступака	у поновљеном поступку жалба је одбијена	1	жалаба се одбија	
9. ЗАХТЈЕВИ ЗА ПОНОВЉЕНО БРОЈАЊЕ											

	политички субјекти, бирачи, чланови изборне администрације		283	105 одлука о одбијању захтјева, 145 закључака о одбацивању и 33 одлуке о понављању бројања	54		51	3 жалбе се уважавају и предмет враћа да се поступак понови	3 одлуке којим се захтјеви одбијају	3	3 жалбе одбијене
10.	ОДЛУКА О УТВРЂИВАЊУ И ОБЈАВЉИВАЊУ РЕЗУЛТАТА ИЗБОРА										
	политички субјекти				1		1				
11.	ОДЛУКА О ПОТВРЂИВАЊУ И ОБЈАВЉИВАЊУ РЕЗУЛТАТА ИЗБОРА										
	политички субјекти				2		2				

II. ДИО

**СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА О СУКОБУ
ИНТЕРЕСА У
ИНСТИТУЦИЈАМА
ВЛАСТИ БИХ**

1. Годишњи извјештај о примјени Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ

1.1. Увод

219. Чланом 17, став (1) тачка е) Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о сукобу интереса у институцијама власти БиХ) прописано је да Централна изборна комисија БиХ подноси годишњи извјештај о свом раду Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, Предсједништву Босне и Херцеговине и јавности.

220. Извјештај се односи на рад Централне изборне комисије БиХ у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2012. године. Осим дијела који се односи на спровођење закона, извјештајем су обухваћене и активности и послови који су у уској вези с одредбама Закона о сукобу интереса.

1.2. Правни оквир

221. Сукоб интереса у Босни и Херцеговини прописан је⁷⁴:

- а) Законом о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине
- б) Законом о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине
- в) Законом о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине
- г) Правилима о вођењу поступка из области закона о сукобу интереса
- д) Правилником о начину вођења регистра-

222. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији Централне изборне комисије БиХ, број: 04-03/03 од 28. 1. 2003. године, основан је Одсјек за примјену

---

⁷⁴ Закон о сукобу интереса у институцијама власти БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 16/02,14/03, 12/04, 63/08 и 18/12);

Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 70/08);

Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ, бр. 43/08 и 47/08);

Правила о вођењу поступка из области Закона о сукобу интереса („Службени гласник БиХ“, број 65/09);

Правилник о начину вођења регистра („Службени гласник БиХ“, бр. 39/05, 18/09, 27/09 и 70/11)

Република Српска је Закон о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/08) донијела у јулу 2008. године, а орган надлежан за спровођење тог закона је Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса, коју именује Народна скупштина Републике Српске.

Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, у оквиру ког се извршавају послови који се тичу сукоба интереса.

223. Од средине 2008. године Централна изборна комисија БиХ надлежна је за спровођење наведених закона, као и за доношење правила о вођењу поступка и правилника о вођењу регистра.
224. Разматрајући Извјештај о спровођењу закона у надлежности Централне изборне комисије БиХ за 2010. годину, оба дома Парламентарне скупштине БиХ су на својим сједницама одржаним у јулу 2011. године једногласно подржали препоруке наведене у Извјештају, а које се односе на потребу измјене сва три закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ. У вези с тим, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је на 8. сједници одржаној 25. августа 2011. године, а Дом народа на 5. сједници одржаној 5. септембра 2011. године, донио закључак о формирању Интерресорне радне групе за припрему приједлога измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких странака и Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ. У Интерресорну радну групу именована су по три члана из Представничког дома и Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Савјета министара Босне и Херцеговине и Централне изборне комисије Босне и Херцеговине. Интерресорна радна група је почела са радом у октобру 2011. године, имала је задатак да до 1. маја 2012. године припреми приједлоге измјена наведених закона и да их посредством овлашћених предлагача упути у парламентарну процедуру.
225. На 2. сједници, одржаној 31. 10. 2011. године чланови Интерресорне радне групе усвојили су закључак да се измјене Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ одвија у двије фазе: првој – која подразумијева рјешавање кључних проблема, те другој – која подразумијева измјену општих норми и принципа. У складу са тим, Интерресорна радна група је 19. 1. 2012. године упутила у парламентарну процедуру Приједлог закона о допуни Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, који је усвојен на 20. сједници Представничког дома ПСБиХ, одржаној 2. 2. 2012. и на 13. сједници Дома народа ПСБиХ, одржаној 29. 2. 2012. године. Усвојеном допуном додат је члан 6а којим је дефинисано да се члановима скупштина јавних и приватних предузећа сматрају акционари који су власници више од 1 % капитала предузећа.
226. У другој фази утврђене су измјене и допуне Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ које су, заједно са приједлогом да се приступи изради новог закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, достављене у парламентарну процедуру 15. маја 2012. године. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ одбио је предложене измјене на својој сједници одржаној 19. 7. 2012. године, као и Дом народа на сједници одржаној 25. 7. 2012. године. Крајем године, као продукт договора политичких странака, Савјету министара БиХ достављен је нови приједлог измјена и допуна Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, којим је, између осталог, предвиђено да провођење овог закона више не буде у надлежности Централне изборне комисије БиХ, већ посебне комисије за одлучивање о сукобу интереса, која би била састављена од посланика Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ и угледних јавних радника. Осим дефинисања новог органа за спровођење закона, овим приједлогом измјена и допуна мијењају се и одредбе које се односе на санкције тако да се уводи обавеза враћања поклона, новца

и добити стечених сукобом интереса, те се уводи рок од 30 дана за отклањање сукоба интереса, док се санкција забране кандидовања замјењује приједлогом за разрешење.

1.3. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду

227. Централна изборна комисија БиХ се кроз спровођење закона у потпуности залаже за непристрасно и квалитетно функционисање органа власти и свих чланова органа власти обухваћених законима из области сукоба интереса и усмјерава све своје капацитете и напоре ка стриктној, досљедној и непристрасној примјени закона.
228. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је своје активности на примјени закона усмјерила на директну надлежност⁷⁵, односно на примјену Закона о сукобу интереса на изабране званичнике, носиоце извршне функције и савјетнике, прије свега на државном нивоу власти.
229. Како би ефикасније проводила законе из области сукоба интереса, Централна изборна комисија БиХ је, у складу с чланом 17, став (1) тачка ц) Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, донијела Правила о вођењу поступка из области закона о сукобу интереса којим су утврђене јединствене процедуре када се у управним стварима рјешава о правима и обавезама изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.
230. У складу са чланом 11 и чланом 29 Правила о вођењу поступка из области закона о сукобу интереса, Централна изборна комисија БиХ је у току 2012. године извршила провјере и формирала 447 досјеа изабраних званичника, носилаца извршне функције и савјетника. Ови досјеи чувају се за вријеме трајања мандата, односно обављања дужности изабраног званичника, носилаца извршне функције или савјетника, и шест мјесеци након престанка мандата, односно престанка обављања дужности, након чега се архивирају.
231. С обзиром на то да је имплементацијом избора спроведених 2010. године престао да важи члан 43а Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине, а да је члан 20.9 А Изборног закона Босне и Херцеговине престао да важи 31. 12. 2007. године, као и да је 2008. године измијењен Закон о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, а имајући у виду да је Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини својим актима из 2010. године указала да обрада ЈМБ у обрасцима личних података изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника од стране Централне изборне комисије БиХ није у складу са чланом 18 став (1) Закона о јединственом матичном броју⁷⁶, Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 17, став (1) тачке б) и ц) и чланом 10д Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине измијенила обрасце личних података изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника и обрасце које су дужни испунити и

---

⁷⁵ У складу с чланом 17. Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, те чланом 14. Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ и чланом 14. Закона о сукобу интереса у институцијама Брчко Дистрикта БиХ, Централна изборна комисија БиХ је надлежна за њихово спровођење.

⁷⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 32/01 и 63/05

доставити лица која се именују у складу са Законом о Савјету министара Босне и Херцеговине⁷⁷

232. С обзиром на то да од 2008. године Закон о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске спроводи Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса, Централна изборна комисија БиХ је у извјештајном периоду, у складу са чланом 58, став (4) Закона о управном поступку⁷⁸, доставила Републичкој комисији за утврђивање сукоба интереса шест предмета на надлежно поступање.
233. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ имала је и сљедеће активности:
- a) давање мишљења,
  - b) поступци за утврђивање сукоба интереса,
  - c) одлучивање о санкцијама
  - d) прикупљање извјештаја о примљеним поклонима

1.3.1. Мишљења

234. У складу с чланом 18, став (5) Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, Централна изборна комисија БиХ надлежна је за давање мишљења о томе да ли неко дјеловање или пропуст изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника представља повреду одредаба Закона.
235. На основу примљених захтјева за давање мишљења, надлежна служба Централне изборне комисије БиХ предузимала је истражне радње с циљем утврђивања свих релевантних чињеница у вези са захтјевима, те је на основу тога Централна изборна комисија БиХ на својим сједницама доносила коначан став и давала мишљење сваком подносиоцу захтјева.
236. У том смислу Централна изборна комисија БиХ је у извјештајном периоду издала 214 мишљења о томе да ли неко дјеловање или пропуст представља кршење одредаба Закона о сукобу интереса. Битно је нагласити да је на свако питање благовремено дато мишљење, иако је за поједине ситуације било потребно извршити одређене провјере како би се утврдило чињенично стање неопходно за утврђивање да ли одређена ситуација доводи до сукоба интереса или не.
237. Најчешћа питања односила су се на обављање неке функције у јавној установи (њих 72) и у јавном предузећу (35 питања). Укупно 22 питања односило се на обављање неке функције у удружењу или фондацији, а 16 питања на приватна предузећа и 14 на ангажман блиских сродника. Нешто мањи број питања тичао се агенција за приватизацију и невладиних организација, док 51 питање уопште није био предмет закона о сукобу интереса.
238. Изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници који су примили мишљење Централне изборне комисије БиХ, највећим дијелом су испоштовали Закон, чиме је изражен висок степен свјесности и жеље за отклањањем сукоба интереса како би јавну дужност обављали у складу са принципима прокламованим

⁷⁷ Обрасци су објављени у "Службеном гласнику БиХ", број 93/12

⁷⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09

законом, односно како не би свој приватни интерес стављали испред јавног интереса⁷⁹.

1.3.2. Поступак за утврђивање сукоба интереса

239. У складу са чланом 18 Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, поступак⁸⁰ за утврђивање сукоба интереса пред Централном изборном комисијом БиХ покреће се *ex officio* и то на основу сазнања и властитих истрага Централне изборне комисије БиХ или на основу пријаве неког другог лица.
240. Централна изборна комисија БиХ је, упоредо са примљеним захтјевима за давање мишљења и пријавама, спроводила, по службеној дужности, и истражне поступке за дужности које у смислу примјене Закона могу довести до сукоба интереса⁸¹. Извршена је провјера и упис у базе података 823 изабрана званичника, носилоца извршних функција и савјетника и њихових блиских сродника.
241. По службеној дужности, извршена је провјера именована на дужност члана управног одбора, надзорног одбора, скупштине или на дужност овлашћеног лица у јавним предузећима или приватним предузећима, агенцијама за приватизацију и удружењима и фондацијама, чиме је, од ступања на снагу Закона, Централна изборна комисија БиХ укупно провјерила именована 4.198 лица на јавне дужности која, у смислу примјене Закона, могу довести до сукоба интереса. У извјештајном периоду, а у оквиру предистражних или истражних радњи, упућено је више од 810 захтјева за достављање података потребних за утврђивање чињеничног стања, на основу чега је прибављен доказни материјал (спискови чланова релевантних управних органа, лични подаци, рјешења о судској регистрацији, структури капитала, закључивање уговора итд.).
242. На основу проведених истражних радњи Централна изборна комисија БиХ је, у извјештајном периоду, покренула укупно 13 поступка за утврђивање постојања сукоба интереса.

1.3.3. Одлука о санкцији

243. Централна изборна комисија БиХ је у сваком појединачном предмету који је вођен, поштујући одредбе Правила о вођењу поступка из области закона о сукобу интереса и Закона о управном поступку, спровела предвиђене истражне радње с циљем утврђивања чињеничног стања, и на основу спроведеног доказног поступка утврдила да ли одређено дјеловање или пропуст изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника представља повреду одредаба Закона или не.
244. Централна изборна комисија БиХ је у шест (6) поступака утврдила да нема елемената за изрицање санкције, након чега је поступак обустављен, док је у седам (7) поступака утврдила повреду релевантних одредаба закона о сукобу интереса,

⁷⁹ Прилог 1 – Преглед најчешће постављених питања и издатих мишљења, стр. 93

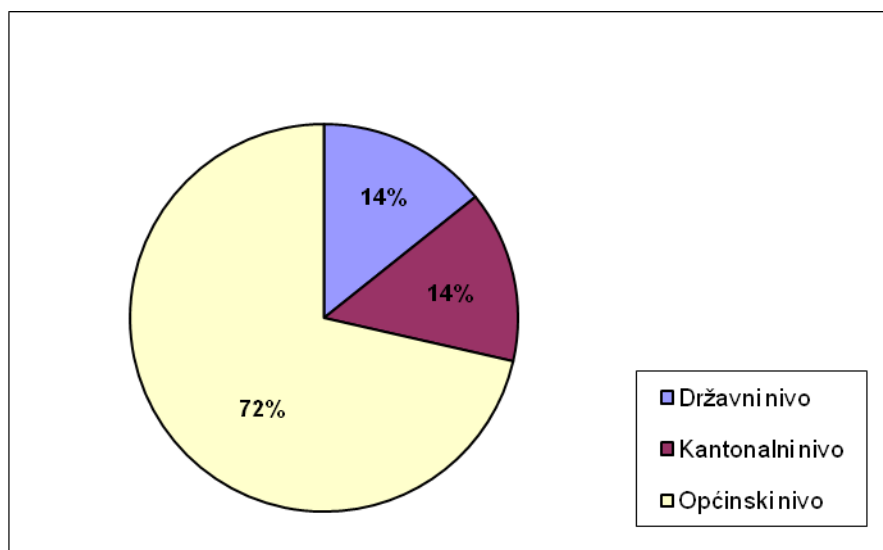
⁸⁰ Поступак утврђивања сукоба интереса спроводи се у складу са Правилима о вођењу поступка ("Службени гласник БиХ", бр. 65/09) и Законом о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09).

⁸¹ Подаци прикупљени из званичних службених гласила у БиХ, као и на основу извјештаја електронских и штампаних медија.

гдје је, у складу са чланом 20 Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, односно чланом 16 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ донијела одлуку о изрицању санкције⁸², којом су прекршиоци проглашени неподобним да се кандидују за било коју функцију изабраног званичника, носиоца извршне функције или савјетника у периоду од четири године након почињеног прекршаја.

245. У току поступка, а прије доношења коначне одлуке, односно прије изрицања санкције, Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 18, став (6) Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, узимала изјаву од сваког лица на које се санкција односи.
246. Од седам (7) изречених санкција 1 или 14 % се односе на званичнике који обављају дужност на државном нивоу власти, једна (1) или 14 % на кантоналном и пет (5) или 72 % на општинском нивоу власти.

Графикон 1 – Изречене санкције

247. Уочено је да су најчешће кршене одредбе Закона које се односе на јавно предузеће, због чега је изречено пет (5) санкција. Једна санкција је изречена због ангажмана блиског сродника супротно одредбама Закона, а један (1) због кршења одредаба које се тичу приватних предузећа.
248. За шест (6) званичника изречена је, осим казне неподобности за кандидовање, и новчана казна у распону од 1.000,00 КМ до 10.000,00 КМ, док је за једног (1) званичника изречена само санкција неподобност кандидовања⁸³.
249. Од почетка примјене Закона изречено је 118 новчаних санкција у укупном износу од 409.500,00 КМ, од којих је 88 реализовано у потпуности, док се 10 уплаћује sukcesивно, што укупно износи 267.380,00 КМ.

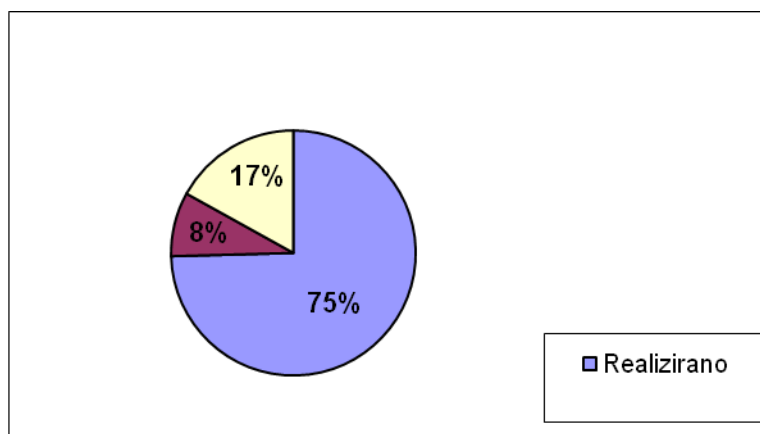
⁸² Закон предвиђа следеће санкције за јавне званичнике:

- забрану кандидовања у периоду од четири године након почињеног прекршаја
- новчану санкцију у распону од 1.000 до 10.000 КМ

⁸³ Прилог 2 – Преглед изречених санкција по нивоима власти, стр. 125

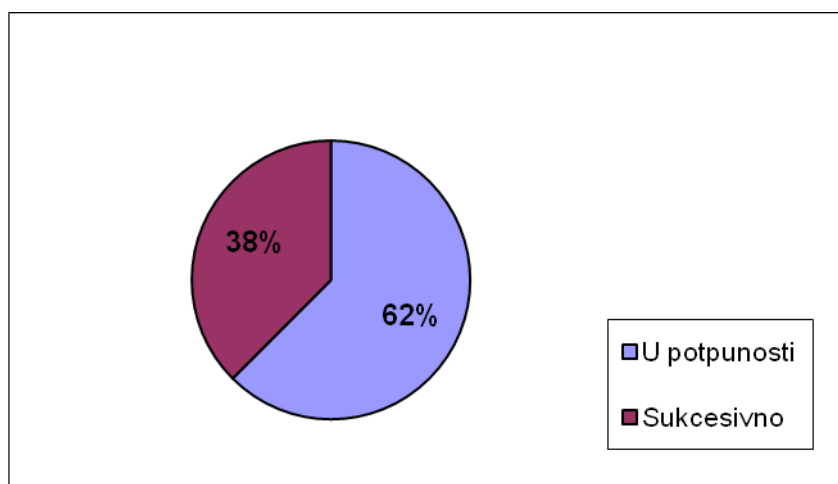

Графикон 2 – Укупно изречене новчане санкције од почетка примјене Закона

250. Од реализованих новчаних санкција, у извјештајном периоду реализовано је њих пет (5) у потпуности и три (3) сукцесивно у укупном износу од 24.500,00 КМ⁸⁴.

Графикон 3 – Реализоване (наплаћене) новчане санкције

251. Приликом изрицања новчаних санкција, Централна изборна комисија БиХ руководила се одређеним критеријумима за њихово изрицање. Као основни критеријуми узимани су тежина дјела, финансијски интерес који је званичник остварио у току трајања сукоба интереса, дужина и временски период трајања сукоба интереса, свијест о кршењу одредаба Закона, лична примања, односно висина плате, друге врсте накнада, имовно стање, те породичне прилике изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника.

252. Из свега наведеног може се закључити да код изабраних званичника, носилаца извршне функције и савјетника, постоји свијест о обављању јавне дужности без

⁸⁴ Прилог 3 – Преглед извршења новчаних санкција за 2012. годину, стр. 128

сукоба интереса, али да и даље постоји потреба њеног јачања, како би обављање јавне дужности без сукоба интереса постало правило.

253. Значајна активност Централне изборне комисије БиХ састојала се и у успостављању и ажурирању базе података неопходне за благовремено дјеловање у примјени Закона, кроз Регистар вођења поступка и Регистар изречених санкција.

1.3.4. Поклони

254. У складу са чланом 10 Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, Централна изборна комисија БиХ је успоставила Централни регистар поклона које су изабрани званичници, носиоци извршне функције или савјетници примили у обављању јавне функције. У складу са ставом (4) истог члана, све институције су дужне да информацију о предатим поклонима доставе Централној изборној комисији БиХ у року од 15 дана од дана сачињавања информације.

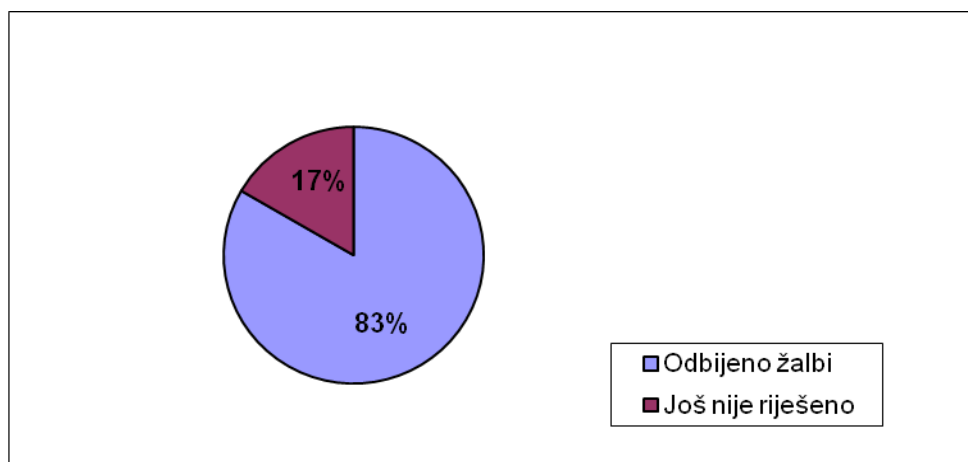
255. Ова законска одредба се не поштује, јер у току 2012. године Централна изборна комисија БиХ није примила ниједан извјештај о примљеним поклонима.

1.4. Судска пракса

256. Против одлука Централне изборне комисије БиХ може се, од 2008. године, изјавити жалба Апелационом одјељењу Суда БиХ.

257. У извјештајном периоду на Суду Босне и Херцеговине покренуто је шест (6) поступака по жалбама против одлука Централне изборне комисије БиХ, од којих је њих пет (5) одбијено, а једна (1) још није ријешена, што указује на квалитет одлука које је донијела Централна изборна комисија БиХ.

Графикон 4 – Уложене жалбе

1.5. Запажања Централне изборне комисије БиХ

258. Закони о сукобу интереса спадају у сет антикорупцијских закона и Централна изборна комисија БиХ посвећује посебну пажњу њиховој примјени, јер је успјешна

борба против корупције једна од обавеза наше земље за приступање Европској унији.

259. Иако сукоб интереса не представља (сам по себи) *ipso facto* корупцију, познато је да сукоби између приватних интереса и дужности званичника у јавној управи могу резултирати корупцијом. Стога је спречавање сукоба интереса јавних званичника један од најефикаснијих начина спречавања корупције у јавном сектору.
260. Од почетка примјене овог закона до данас остварени су релативно добри резултати, нарочито у сфери превенције. Иако се ради о једном од најригорознијих закона, не само у Босни и Херцеговини, него и шире, неопходна је његова доградња и јасно успостављање односа, као и усаглашавање с другим законима.
261. Посљедњим измјенама Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ, којима је дефинисано да се члановима скупштине јавних и приватних предузећа сматрају само акционари који су власници 1 % капитала предузећа ријешен је проблем малих акционара, односно избјегнута је ситуација да сви званичници који посједују макар једну акцију у јавном предузећу постају по сили закона чланови скупштине тог јавног предузећа, што их је аутоматски доводило у ситуацију сукоба интереса. С друге стране, оваквим рјешењем направљена је разлика међу члановима скупштина и власницима приватних предузећа на начин да законом више нису обухваћена лица која су у скупштине именована од законодавног или извршног органа власти, као ни власници/сувласници предузећа која су организована као друштво са ограниченом одговорношћу. Такође, битно је нагласити да Федерација БиХ и Брчко дистрикт БиХ нису ускладили своје законе са измјенама Закона о сукобу интереса у институцији власти БиХ, иако им је Централна изборна комисија БиХ у два наврата указивала на ту обавезу.
262. И даље нису ријешена бројна питања на које Централна изборна комисија БиХ годинама указује у својим извјештајима. То се, прије свега, односи на следеће:
- a) у Босни и Херцеговини тренутно постоје четири закона о сукобу интереса који нису на јединствен начин регулисали ову материју. Та различита законска рјешења у области сукоба интереса доводе изабране званичнике, носиоце извршних функција и савјетнике у неравноправан положај, у зависности од тога на којем нивоу власти обављају јавну функцију;
  - b) с обзиром на то да Централна изборна комисија БиХ поред Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ примјењује и Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ и Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ, поставља се питање да ли нижи нивои власти могу својим законима прописивати надлежности државној институцији, као што је Централна изборна комисија БиХ, а да за то нису овлашћени законом Босне и Херцеговине. Тиме се усложњава обим послова и трошкови које Централна изборна комисија БиХ има у њиховој примјени, тим прије што се новчане санкције уплаћују у буџете Федерације Босне и Херцеговине и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а сви трошкови истрага и евентуално изгубљених спорова на Суду Босне и Херцеговине иду на терет буџета институција Босне и Херцеговине. Осим наведеног, Централна изборна комисија БиХ нема ни уставне, ни законске надлежности да ентитетима и Брчко дистрикту БиХ подноси извјештај о спровођењу тих закона;

- c) поједине одредбе Закона непрецизне су и нејасне, а постоје и правне празнине, што Централној изборној комисији БиХ ствара тешкоће у његовој примјени. Ово је тим важније ако се има у виду тежина санкција које изриче Централна изборна комисија БиХ;
- d) уочено је да поједина предузећа, у којима је већински државни капитал, нису извршила усклађивање са Законом о привредним друштвима, због чега је, према тренутној дефиницији јавног предузећа, практично немогуће утврдити да ли се ради о јавном или приватном предузећу;
- e) уочено је и постојање специфичних предузећа, попут СЕРДА, чији су оснивачи Кантон Сарајево, Град Сарајево, Град Источно Сарајево и 32 општине, тако да Скупштину СЕРДА чине премијер Кантона Сарајево, градоначелник Града Сарајева, градоначелник Града Источно Сарајево и начелници 32 општине. Доследном примјеном закона, сви градоначелници и начелници општина из Федерације БиХ били би у сукобу интереса, што би довело до неједнаке примјене закона на званичнике из Федерације БиХ и из Републике Српске.
- f) директори и замјеници директора органа државне управе, агенција, дирекција, завода, установа и других институција нису у истом положају, јер се на једне, као носиоце извршних функција, примјењују одредбе Закона о сукобу интереса, док се на друге, као државне службенике, не односи Закон о сукобу интереса, иако су и они руководиоци институција које располажу значајним финансијским средствима (примјер директора Агенције за промоцију страних улагања);
- g) подношење изјава о укупном имовинском стању (финансијских извјештаја) дефинисано је Изборним законом Босне и Херцеговине и та обавеза односи се само на оне који су изабрани непосредно на изборима, док није прописана обавеза подношења финансијских извјештаја за именоване званичнике, носиоце извршних функција и савјетнике;
- h) извршење санкције неподобности кандидовања које изриче Централна изборна комисија БиХ није до краја ријешено, тако да Централна изборна комисија БиХ одузима мандате изабраним члановима органа власти, у складу са чланом 1.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, док именовани званичници и савјетници најчешће остају на својим функцијама и након правоснажности одлуке којом је изречена санкција због кршења одредаба закона о сукобу интереса, а извршење је остављено на вољу органу који их је именовао;
- i) када је у питању санкција четворогодишње забране кандидовања на било коју функцију изабраног званичника, носиоца извршне функције или савјетника, уочено је постојање опречних мишљења између Венецијанске комисије и Уставног суда БиХ који се позива на праксу Европског суда. Тако Венецијанска комисија у свом Мишљењу број 560/2009 од 4. 6. 2010. године поздравља уклањање наведене санкције из Закона, док је Уставни суд Босне и Херцеговине у својим пресудама (између осталих и у пресуди број У 14/09, од 30. јануара 2010. године) заузео став како санкција није у супротности са Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом, с обзиром на то да прописана ограничења пасивног бирачког права служе легитимном циљу да обезбиједи независност изабраних званичника у законодавним органима ради промовисања општих интереса заједнице као цјелине, и спречавања злоупотребе јавне функције ради остварења личне користи, при чему

интерес заједнице, у смислу законитости, отворености, објективности и непристраниости изабраних кандидата у обављању јавне функције, претеже над интересом појединца да буде биран у законодавне органе и истовремено обавља значајне функције у јавним и приватним предузећима;

- j) постојеће новчане санкције у распону од 1.000 до 10.000 КМ не одражавају одговарајућу казнену политику у случајевима када је остварена велика имовинска корист, а прекршаји ове врсте нису инкриминисани као кривична дјела;
- k) поклони су прешироко дефинисани, тако да се и свакодневне уобичајене ситуације, које по својој природи не представљају коруптивно дјеловање, могу подвести под примање поклона. Према мишљењу Венецијанске комисије, број 560/2009 од 4. јуна 2010. године, могло би бити корисно да се назначи допуштена учесталост поклона који се могу примати, што би дало додатну заштиту у вези са питањем подмићивања или других облика користи;
- l) уочено је да институције не достављају Централној изборној комисији БиХ информације о поклонима које су примили изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници. Наиме, чланом 10 Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ дефинисано је да су „институције дужне информацију о предатим поклонима доставити Централној изборној комисији БиХ у року од 15 дана од дана сачињавања информације“. Ово рјешење није добро јер на овај начин може проћи и по неколико година прије него што институције саставе информацију о примљеним поклонима и доставе је Централној изборној комисији БиХ, а законом није предвиђена санкција за неизвршавање ове обавезе;
- m) поједини изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници избјегавају Централној изборној комисији БиХ доставити попуњене обрасце личних података, на основу којих Централна изборна комисија БиХ формира базу података и обавља провјере, а законима о сукобу интереса није предвиђена санкција за такве изабране званичнике, носиоце извршних функција и савјетнике;
- n) уочено је да један број институција и судова не сарађује на одговарајући начин са Централном изборном комисијом БиХ у вези са достављањем информација које су Централној изборној комисији БиХ потребне ради спровођења поступака, при чему у закону нису предвиђени механизми да се ти субјекти обавезу на сарадњу са Централном изборном комисијом БиХ;
- o) повећан је тренд достављања захтјева за мишљење о постојању евентуалног сукоба интереса од лица која треба да буду именована на одређену дужност, као и од органа који су надлежни за таква именовања, чиме се избјегава именовање на евентуално неспојиву дужност. То је веома позитивна појава, будући да се настоји превентивно дјеловати како уопште не би настала ситуација која доводи до сукоба интереса, иако је уочено да се званичници у појединим случајевима касно обраћају Централној изборној комисији БиХ, односно када се већ налазе у ситуацијама које их доводе у сукоб интереса, при чему треба истаћи да је рок од три дана недовољан за отклањање ситуације која доводи до сукоба интереса.

1.6. Закључна разматрања

263. Од почетка примјене Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, Централна изборна комисија БиХ стекла је драгоцјена искуства и створила свеобухватну базу података, чиме су успостављени реални основи за одговорније понашање јавних званичника у вршењу њихових функција. Ригорозне санкције и досљедна примјена Закона резултирала је већом одговорношћу јавних званичника, али и све већим повјерењем јавности у рад Централне изборне комисије БиХ.
264. За постизање још бољих резултата, који, у складу са Мишљењем Венецијанске комисије број: 560/2009 од 4. 6. 2010. године, подразумевају повећање повјерења јавности у владу, висок ниво интегритета од већине владиних дужносника, спречавање појаве сукоба интереса кроз јавно посматрање активности званичника, као и омогућавање јавности да просуђује о ефикасности јавних службеника у свјетлу њихових финансијских интереса, неопходна је даља доградња законске регулативе из ове области и јасно успостављање односа, као и усаглашавање са другим законима, што подразумева и сљедеће:
- a) Ускладити законодавства из области сукоба интереса поштујући генералне препоруке Европске комисије за демократију путем закона (Венецијанска комисија), дате у Мишљењу број: 560/2009 од 4. 6. 2010. године;
  - b) Потребно је ријешити питање преноса надлежности нижих нивоа власти на више, као и питање трошкова и прихода насталих примјеном Закона о сукобу интереса, односно неопходно је анализирати стање у којем ентитети и Брчко дистрикт Босне и Херцеговине својим законима намећу обавезу институцији Босне и Херцеговине, чиме се задире у уставно-правни поредак земље. Осим наведеног, Централна изборна комисија БиХ нема ни уставне, ни законске надлежности да ентитетима и Брчко дистрикту БиХ подноси извјештај о спровођењу тих закона.
  - c) Потребно је отклонити постојеће нејасноће и непрецизности у Закону и ставити већи акценат на остварени финансијски интерес, умјесто на неспојивости функција;
  - d) Неопходно је, у смислу одредаба закона о сукобу интереса, прецизније дефинисати јавна и приватна предузећа, као и занатске и самосталне дјелатности;
  - e) Потребно је ускладити Закон о сукобу интереса у институцијама власти БиХ са другим законима на државном и ентитетском нивоу који се на посредан или непосредан начин односе на ову област;
  - f) Потребно је дефинисати који државни службеници, као руководиоци и наредбодавци за финансијска средства, треба да потпадају под одредбе закона о сукобу интереса;
  - g) С обзиром на чињеницу да сви који су изабрани на непосредним и посредним изборима имају обавезу да доставе финансијске извјештаје у складу са Изборним законом БиХ, ту исту обавезу треба увести и за све остале званичнике на које се

односи закон о сукобу интереса, а који нису изабрани директно на изборима, као и предвидјети санкције за недостављање извјештаја или за достављање лажних података и непотпуних извјештаја;

- h) Ријешити питање неједнакости правних посљедица по изабране званичнике с једне стране, и именоване званичнике и савјетнике с друге стране, када је у питању извршавање одлука Централне изборне комисије БиХ. Садашња недореченост Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ омогућава именованим званичницима и савјетницима да остају на својим функцијама и након правоснажности одлуке Централне изборне комисије БиХ, јер је извршење остављено на вољу органу који их је именовао, док се изабраним званичницима одузима мандат у складу са Изборним законом БиХ;
- i) Дефинисати санкције уважавајући мишљења Венецијанске комисије и Уставног суда Босне и Херцеговине;
- j) Повећати новчане санкције у случајевима када је остварена знатна имовинска корист;
- k) Одредбе које се односе на поклон треба прецизирати, а дефиницију свести само на оне поклоне који заиста могу представљати коруптивне активности;
- l) Дефинисати обавезу институција да Централној изборној комисији БиХ достављају полугодишње извјештаје о примљеним поклонима и увести санкцију за недостављање ових извјештаја;
- m) Потребно је јасније дефинисати обавезу органа власти, институција, судова, као и других правних и физичких лица на свим нивоима у Босни и Херцеговини да сарађују са Централном изборном комисијом БиХ;
- n) Законом дефинирати обавезу свих институција и појединаца надлежних за именовања да прије именовања на јавне функције провјере код Централне изборне комисије БиХ да ли кандидати за поједине функције имају изречену санкцију због сукоба интереса;
- o) Рок од три дана за подношење оставке на сваку од неспојивих функција и послова је кратак и требало би га продужити;
- p) Неопходна је свеобухватна едукација из области сукоба интереса за изабране званичнике, носиоце извршних функција и савјетнике, те медије и невладине организације и то одмах након спроведених избора, за шта је потребно предвидјети одговарајућа средства у буџету.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 - Преглед најчешће постављених питања и издатих мишљења.....	93
Прилог 2 - Преглед изречених санкција по нивоима власт.....	125
Прилог 3 - Извршене новчане санкције за 2012. годину	128

Прилог 1 - Преглед најчешће постављаних питања и издатих мишљења

1.1. Питања која се односе на јавне установе

ПИТАЊЕ	ОДГОВОР
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би вијећник у Општинском вијећу Живинице био изабран да истовремено обавља функцију члана Управног одбора Јавне здравствене установе „Дом здравља“ Живинице, а којег би на ту функцију именовало Општинско вијеће Живинице, узимајући у обзир и чињеницу да наведена установа склапа уговоре са Општином Живинице у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана управног одбора јавне установе, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Напомињемо да у складу са чланом 10, став (1) тачка и) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, осим ако је то изричито прописано одредбама овог закона, изабраним званичницима је забрањено да на други начин користе свој положај како би утицали на законодавне, извршне или судске власти те тако постигли личну корист или корист интересно повезаних лица, неку повластицу или право, склопили правни посао или на други начин интересно поговарали себи или другом интересно повезаном лицу.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-2778-2/12 од 26/12/2012</p>
<p>Да ли би дошло до сукоба интереса уколико бих истовремено обављао функцију вијећника у Општинском вијећу Какањ и функцију директора ЈУ ОШ „Хамдија Крешевљаковић“ у Какњу?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>У складу са наведеним истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције директора основне школе, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-1378-2/11 од 12/01/2012</p>

<p>Да ли је сукоб интереса бити вијећник у Општинском вијећу Центар Сарајево и истовремено обављати функцију вршиоца дужности директора ЈУ Федерални завод за запошљавање?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у Општинском вијећу Центар Сарајево и функције вршиоца дужности директора ЈУ Федерални завод за запошљавање, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-1349-2/11 од 12/01/2012</p>
<p>Да ли би дошло до сукоба интереса ако бих као посланик у Скупштини Тузланског кантона истовремено обављао и функцију замјеника директора Јавне установе Дом здравља Градачац?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних дужносника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>У складу са наведеним истовремено обављање функције посланика у кантоналној скупштини и функције замјеника директора јавне установе, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-4-2/12 од 12/01/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико директор Јавне установе Основне школе истовремено обавља функцију члана Управног одбора Јавне установе Служба за запошљавање УСК и члана Управног одбора Завода здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине?</p>	<p>Члан 3, став (1) тачка ф Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да се носиоцима извршне функције сматрају, између осталих, и директори и замјеници директора агенција, дирекција, завода, установа и других институција у Федерацији и кантонима који су изабрани или именовани, или је за њихов избор и именовање дата сагласност од предсједника, потпредсједника Федерације, Парламента Федерације или законодавног органа кантона или градских и општинских вијећа, Владе Федерације или влада кантона, а који нису обухваћени Законом о државној служби у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>У складу са наведеним, уколико директор основне школе нема статус носиоца извршне функције, тада истовремено обављање наведене функције са функцијом члана управног одбора јавне установе или завода, није предмет Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Уколико директор основне школе има статус носиоца извршне функције, тада истовремено обављање наведене функције са функцијом члана управног одбора јавне установе или завода, не доводи до повреде Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, с обзиром да наведени закон</p>

	<p>не прописује забрану обављања функција у јавним установама и заводима од стране изабраних званичника, носилаца извршне функције и савјетника. Мишљење број: 05-2-07-8-127-2/12 од 09/02/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико замјеник градоначелника Града Сарајева истовремено обавља и функцију директора Јавне установе "Служба за запошљавање Кантона Сарајево"?</p>	<p>Закон о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине се односи на изабране званичнике, носиоце извршних функција и савјетнике како је то регулисано у члану 3, став (1) тачка е), ф) и г). С обзиром да као замјеник градоначелника немате статус изабраног званичника, носиоца извршне функције или савјетника, у смислу наведене законске одредбе па Ваше питање није предмет Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Члан 1.8 Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 и 37/08 и 32/10) садржи одредбе којим су прописане неспојивости функција.</p> <p>Уколико је функција директора јавне установе утврђена законом као извршна функција у смислу члана 1.8, став (6) Изборног закона Босне и Херцеговине, постоји неспојивост обављања функције замјеника градоначелника и директора јавне установе дефинисане ставом (4) напријед наведеног члана.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-160-2/11 од 23/02/2012</p>

<p>Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције помоћника директора средње школе?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције помоћника директора средње школе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-282-2/11 од 15/03/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би вијећник у Општинском вијећу Центар Сарајево истовремено обављао и функцију члана Школског одбора Јавне установе Основна школа "Алија Наметак"?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана школског одбора јавне установе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-256-2 /12 од 15/03/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би се вијећник у Општинском вијећу Ново Сарајево истовремено кандидовао и био изабран на функцију члана школског одбора основне школе на подручју Кантона Сарајево?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана школског одбора јавне установе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-318-2/12 од 15/03/2012</p>
<p>Да ли се може кандидирати за мјесто вијећника у Општинском вијећу Добој Исток и ако буде изабран да ли ће бити у сукобу интереса с обзиром да обавља функцију директора ЈУ Дјечје обданиште Добој Исток?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине односе се на изабране званичнике, носиоце извршне функције и савјетнике тек након што исти прихвате наведене функције. Такође, одредбе наведеног закона не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-291-3/11 од 22.03.2012</p>

<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у Општинском вијећу Високо истовремено обавља функцију члана Управног одбора Федералног завода за пензијско-инвалидско осигурање?</p>	<p>Истовремено обављање функције вијећника у Општинском вијећу Високо и функције члана Управног одбора Федералног завода за пензијско-инвалидско осигурање не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-499-2/12 од 26/04/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције директора основне школе чији је оснивач скупштина кантона и да ли би проласком на изборима у општинско вијеће морао поднијети оставку на мјесто директора школе?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама од стране изабраних званичника, носилаца извршних функција и савјетника. Сходно томе, обављање функције вијећника у општинском вијећу са истовременим обављањем функције директора јавне установе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-542-2/12 од 09/05/2012</p>
<p>Да ли вијећници у општинским вијећима могу бити чланови управних и надзорних одбора јавних високошколских установа (факултета)?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима.</p> <p>Сходно томе, обављање функције вијећника у општинском вијећу са истовременим обављањем функције члана управног или надзорног одбора у јавној установи не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-327-2/11 од 12.04.2012. године</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико изабрани званичник, вијећник у општинском вијећу, истовремено обавља функцију директора јавне установе?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима.</p> <p>У складу са наведеним истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције директора јавне установе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-956-2/12 од 26/06/2012</p>

<p>Да ли је сукоб интереса уколико је директор основне школе изабран у општинско вијеће или кантоналну скупштину?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима.</p> <p>Сходно томе, обављање функције вијећника у општинском вијећу или посланика у кантоналној скупштини са истовременим обављањем функције члана директора јавне установе не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-1308-2/12 од 02/08/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико би вијећник у Општинском вијећу Коњиц истовремено обавља и функцију члана Управног одбора Опште болнице Коњиц, чији је оснивач Херцеговачко-неретвански кантон?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима.</p> <p>Сходно томе, обављање функције вијећника у општинском вијећу са истовременим обављањем функције члана управног одбора у јавној установи не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-1275-2/12 од 02/08/2012</p>

1.2. Питања која се односе на јавна предузећа

<p>Да ли би довело до сукоба интереса ако би вијећник у Општинском вијећу Какањ истовремено био изабран на функцију члана Управе ЈП Електропривреда БиХ, Зависно друштво РМУ Какањ, те након избора поднио оставку на функцију вијећника у Општинском вијећу Какањ?</p>	<p>Члан 5, став (1) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме обављања јавне функције и шест мјесеци након престанка обављања те функције, не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, именовање на функцију члана Управног одбора ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, Зависно друштво РМУ Какањ у вријеме док обављате и шест мјесеци након престанка обављања функције вијећника у Општинском вијећу Какањ доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине. Подношењем оставке на мјесто вијећника у општинском вијећу због преузимања функције у јавном предузећу, а да није протекао законом утврђени рок од шест мјесеци након престанка обављања функције вијећника, не рјешавате сукоб интереса.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-2769-2/12 од 26/12/2012</p>
<p>Да ли Влада Кантона Сарајево може обављати функцију скупштине кантоналних јавних комуналних предузећа и кантоналних јавних предузећа чији је оснивач Кантон Сарајево?</p>	<p>Члан 5, став (1) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање послова скупштине јавних предузећа од стране чланова владе кантона, као носилаца извршних функција, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-1353-2/11 од 12/12/2012</p>

<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у општинском вијећу истовремено обавља функцију вршиоца дужности директора јавног предузећа?</p>	<p>Члан 5, став (1) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, обављање функције изабраног дужносника и истовремено обављање функције вршиоца дужности директора, односно овлашћеног лица у јавном предузећа, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-2260-2/12 од 14/11/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико чланови Општинског вијећа Бусовача истовремено обављају функцију Скупштине Јавног предузећа Радио Бусовача?</p>	<p>Члан 5 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање послова скупштине јавног предузећа од стране чланова општинског вијећа доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-373-2/12 од 29/03/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса ако би кандидат освојио мандат начелника Општине Кладањ и истовремено обављао дужности члана Надзорног одбора Јавног предузећа „Шуме Тузланског кантона“ д.д. Кладањ и био власник 118 акција, односно 0,2391 % наведеног јавног предузећа?</p>	<p>Члан 5 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним истовремено обављање функције начелника општине и функције члана надзорног одбора јавног предузећа, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>У складу са чланом 6а. Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине а у вези са чланом 14 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, обављање функције начелника општине и</p>

	<p>посједовање акција јавног предузећа у износу мањем од 1 % укупног капитала предузећа не доводи до повреде одредаба наведеног закона. Мишљење број: 05-2-07-8-2144-2/12 од 08/11/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса обављање дужности члана Надзорног одбора Јавног предузећа „Комунално Неум“ д.о.о. Неум и функција вијећника у Општинском вијећу Неум.</p>	<p>Члан 5 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да избрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и члана Надзорног одбора ЈП „Комунално Неум“ д.о.о. Неум доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-1405-2/12 од 30/08/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би посланик у Скупштини Зеничко-добојског кантона истовремено био изабран на функцију извршног директора за техничке послове у Јавном предузећу „Шумско-привредно друштво Зеничко-добојског кантона“ д.о.о. Завидовићи?</p>	<p>Члан 5, став (1) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да избрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>Члан 10 Статута ЈП „Шумско-привредно друштво Зеничко-добојског кантона“ д.о.о. Завидовићи прописује да управу јавног предузећа чини директор и три извршна директора, међу којима је и извршни директор за техничке послове.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције посланика у кантоналној скупштини и извршног директора за техничке послове, односно члана управе ЈП „Шумско-привредно друштво Зеничко-добојског кантона“ д.о.о. Завидовићи доводи</p>

	<p>до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p>
--	---

Мишљење број:05-2-07-8-1443/12 од 30/08/2012

<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би вијећник у општинском вијећу истовремено био изабран на функцију извршног директора у Јавном предузећу „Шуме средишње Босне - Средњобосанске шуме“ д.о.о. Доњи Вакуф те да ли би подношењем оставке на мандат вијећника разрјешили сукоб интереса?</p>	<p>Члан 5, став (1) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, уколико је лице као извршни директор, члан управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, односно овлашћено лице у Јавном предузећу „Шуме Средишње Босне - Средњобосанске шуме“ д.о.о. Доњи Вакуф, тада преузимање и обављање функције извршног директора у јавном предузећу прије истека периода од шест мјесеци након престанка вршења функције вијећника у општинском вијећу, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-1121-2/12 од 18/07/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би прихватили функцију вијећника будући да сте изабрани за члана Скупштине предузећа ШГД „ Шуме средишње Босне“ д.о.о. Доњи Вакуф?</p>	<p>Члан 5 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и члана скупштине ШГД „ Шуме Средишње Босне“ д.о.о. Доњи Вакуф доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Напомињемо да у складу са чланом 4, став (4) наведеног закона морате поднијети оставку на сваку од неспојивих функција и послова најкасније у року од три дана након преузимања јавне функције.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-581-6 /12 од 08/06/2012</p>

<p>Да ли доводи до сукоба интереса обављање дужности члана Скупштине ШГД „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес, са сједиштем у Купресу док истовремено обављате функцију вијећника у Општинском вијећу Дрвар.</p>	<p>Члан 5 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и члана скупштине ШГД „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-718-4 /12 од 08/06/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције савјетника - шефа кабинета замјеника министра спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине и функције члана Надзорног одбора ЈП Електропривреде БиХ д.д. Сарајево, Зависно друштво Рудници "Крека" д.о.о Тузла?</p>	<p>Члан 5, став (1) Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме обављања јавне функције и шест мјесеци након престанка обављања те функције, не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције савјетника – шефа кабинета замјеника министра спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине и функције члана Надзорног одбора ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, Зависно друштво Рудници „Крека“ д.о.о. Тузла доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-37-4/12 од 16/02/2012</p>

Да ли постоји сукоб интереса уколико директор кантоналног завода за здравствено осигурање истовремено обавља функцију члана Управног одбора предузећа „Лутрија БиХ“ д.о.о. Сарајево?

У складу са чланом 105 Закона о здравственом осигурању („Службене новине ФБиХ“, број 30/97, 7/02, 70/08 и 48/11), директора кантоналног завода осигурања именује и разрјешава влада кантона на приједлог кантоналног министра, што значи да директор кантоналног завода осигурања има статус носиоца извршне функције.

Члан 5, став (1) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног одбора, надзорног одбора, скупштине, управе или менаџмента нити бити у својству овлашћеног лица у јавном предузећу.

Јавно предузеће, у смислу Закона о јавним предузећима у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 08/05 и 81/08), јесте правно лице које је уписано у судски регистар као привредно друштво и које обавља дјелатност од јавног друштвеног интереса (енергетика, комуникације, комуналне дјелатности, управљање јавним добрима и друге дјелатности од јавног друштвеног интереса) или правно лице дефинисано као јавно предузеће посебним прописом.

Лутрија БиХ, у смислу одредбе члана 13 Закона о играма на срећу („Службене новине Федерације БиХ“ бр. 01/02, и 40/10), је друштво с ограниченом одговорношћу од посебног интереса за Федерацију регистровано код надлежног суда за приређивање игара на срећу, у којем Влада Федерације Босне и Херцеговине преузима све обавезе оснивача.

У складу са наведеним, истовремено обављање функције директора кантоналног завода за здравствено осигурање и функције члана Управног одбора предузећа „Лутрија БиХ“ д.о.о. Сарајево доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, с обзиром да је Влада Федерације Босне и Херцеговине власник капитала у наведеном предузећу у износу од 100 %.

Мишљење број:05-2-07-8-536-2/12 од 09/05/2012

1.3. Питања која се односе на приватна предузећа

<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би вијећник у општинском вијећу истовремено обављао и функцију сувласника приватног предузећа „SCNETBH“ д.о.о. Сарајево?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било ком нивоу власти.</p> <p>Члановима 325 и 343 Закона о привредним друштвима („Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, број 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 и 88/08) је прописано да је сваки члан друштва, односно сувласник уједно и члан скупштине предузећа.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана скупштине приватног предузећа, доводи до повреде одредаба наведеног закона, под условом да то приватно предузеће склапа уговоре са органима који се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-2491/12 од 04/12/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би вијећник у општинском вијећу истовремено обављао и функцију замјеника директора и сувласника приватног предузећа „Hidroline“ д.о.о. Тешањ, које је у претходном периоду било извођач радова који су финансирани из општинског буџета?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти.</p> <p>Члановима 325 и 343 Закона о привредним друштвима („Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, број 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 и 88/08) је прописано да је сваки члан друштва, односно сувласник уједно и члан скупштине предузећа.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана скупштине приватног предузећа, односно</p>

	<p>замјеника директора, уколико има статус члана управе или овлашћеног лица предузећа, доводи до повреде одредаба наведеног закона под условом да то приватно предузеће склапа уговоре са органима који се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-2227-2/12 од 08/11/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у општинском вијећу истовремено обавља функцију власника приватног предузећа које склапа уговоре са предузећима на кантоналном и федералном нивоу?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и власника, односно члана скупштине приватног предузећа, доводи до повреде одредаба наведеног закона само под условом да то приватно предузеће склапа уговоре са органима који се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње.</p> <p>Обављање функције власника, односно члана скупштине приватног предузећа, које склапа уговоре са другим предузећима, и истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-2084-2/12 од 19/10/2012</p>

<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у општинском вијећу истовремено обавља функцију оснивача и власника приватног предузећа које послује са институцијама које се финансирају из буџета у износу преко 5.000,00 КМ, те да ли престаје сукоб интереса уколико пренесе своја овлашћења оснивача на брачног друга?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти.</p> <p>У складу са наведеним, а с обзиром да је према члану 325 и члану 343 Закона о привредним друштвима („Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, број 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 и 88/08) као власник предузећа уједно и члан скупштине предузећа, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана скупштине приватног предузећа, доводи до повреде одредаба наведеног закона под условом да то приватно предузеће склапа уговоре са органима који се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње.</p> <p>Члан 9 наведеног закона прописује да под условима дефинисаним у члановима 4, 5, 6 и 8 овог закона ангажман блиских сродника изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника такође доводи до ситуације у којој за овог изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника долази до сукоба интереса.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-2075-2/12 од 16/10/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у општинском вијећу истовремено обавља функцију оснивача и директора приватног предузећа које би обављало рачуноводствене услуге за јавно предузеће из Бусоваче?</p>	<p>Члан 6, став (2) наведеног закона прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења дужности не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било ком нивоу власти.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана скупштине и директора приватног предузећа које склапа уговоре са јавним предузећем не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-751-2 /12 од 08/06/2012</p>

<p>Да ли долази до сукоба интереса уколико вијећник у Општинском вијећу Живинице истовремено обавља и функцију члана управе приватног предузећа „Коњух“ д.д. Живинице?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана управе приватног привредног друштва доводи до повреде одредаба наведеног закона само под условом да то приватно предузеће склапа уговоре са органима који се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње. Такође, вијећник у општинском вијећу односно, изабрани званичник, мора се уздржати од гласања по било којем питању које се директно тиче приватног предузећа у којем он или интересно повезана лица имају финансијски интерес.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-535-2/11 од 09/05/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције вијећника у Општинском вијећу Ново Сарајево и функције члана Надзорног одбора ГПД „Дрина“ д.д. Горажде?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана надзорног одбора приватног предузећа, доводи до повреде одредаба наведеног закона, под условом да то приватно предузеће склапа уговоре са органима који се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-2770/12 од 20/12/2012</p>

<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би председавајући Општинског вијећа Високо истовремено обављао и функцију вршиоца дужности директора у Фабрици конфекције предузећа „КТК Високо“ д.д. Високо?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти.</p> <p>У складу са наведеним, уколико је директор уједно и члан скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, или је овлашћено лице за заступање приватног предузећа које склапа уговоре или послује са институцијама које се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње тада истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције директора у приватном предузећу доводи до повреде Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Такође, вијећник у општинском вијећу, односно носилац извршне функције мора се уздржати од гласања по било ком питању које се директно тиче приватног предузећа у којем он или интересно повезана лица имају финансијски интерес, као и од предузимања службених радњи које би могле директно утицати на приватно предузеће у којем он као носилац извршне функције или интересно повезана лица имају финансијски интерес.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-370-2/12 од 12/04/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико посланик у Скупштини Кантона Сарајево гласа за буџет Кантона из којег новац иде за фирму његовог пунца, који на тај начин оствари огромну финансијску корист?</p>	<p>Члан 7, став (1) Закона прописује да изабрани дужносници и носиоци извршних функција не могу гласати по било којем питању које се директно односи на приватно предузеће у којем тај изабрани званичник, носилац извршне функције или интересно повезана лица имају финансијски интерес. Изабрани дужносници и носиоци извршних функција који се нађу у таквим ситуацијама уздржаће се од гласања, те на отвореној сједници објаснити разлоге због којих су се уздржали.</p> <p>У складу са наведеним, гласање изабраног званичника, односно посланика у кантоналној скупштини, по било ком питању које се директно тиче приватног предузећа у којем он или интересно повезана лица имају финансијски интерес, као и предузимање службених радњи које би могле директно утицати на приватно предузеће у којем он као носилац извршне функције или интересно повезана лица имају финансијски интерес, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Такође, у складу са чланом 10, став (1) тачка и) Закона о сукобу интереса у</p>

	<p>органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, уколико посланик користи свој положај како би утицао на законодавну или извршну власт те тако постигао личну корист или корист интересно повезаних лица, неку повластицу или право, склопио правни посао или на други начин интересно погодовао себи или другом интересно повезаном лицу, доводи до повреде одредаба наведеног закона. Мишљење број:05-2-07-8-1331-2/11 од 19/01/2012</p>
--	--

1.4. Питања која се односе на блиске сроднике

<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико блиски сродник, односно син вијећника у општинском вијећу обавља функцију директора приватног предузећа које склапа уговоре са предузећима која се финансирају из буџета, чија је укупна вриједност преко 5.000,00 КМ годишње?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници, за вријеме вршења дужности, не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству овлашћеног лица било ког приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било ком нивоу власти. Члан 9 наведеног закона прописује да под условима дефинисаним у члану 4, 5, 6 и 8 овог закона ангажман блиских сродника изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника такође доводи до ситуације у којој за овог изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника долази до сукоба интереса.</p> <p>У складу са наведеним, обављање функције директора приватног предузећа, односно члана управе, менаџмента или овлашћеног лица предузећа, од стране блиског сродника, сина изабраног званичника, доводи до повреде одредаба наведеног закона, само под условом да то приватно предузеће склапа уговоре са органима који се финансирају из буџета у износу већем од 5.000 КМ годишње. Обављање функције вијећника у општинском вијећу, док блиски сродник обавља функцију директора приватног предузећа, које склапа уговоре са другим предузећима, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-2084-4/12 од 08/11/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико обављате функцију посланика у Парламенту Федерације Босне и Херцеговине док истовремено блиски сродник, супруга, обавља функцију члана Управног одбора универзитета?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују забрану обављања функција у јавним установама изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима, као ни њиховим блиским сродницима.</p> <p>Сходно томе, обављање функције посланика у Парламенту Федерације Босне и Херцеговине са истовременим обављањем функције члана управног одбора јавне установе од стране блиског сродника односно супруге, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p>

	Мишљење број:05-2-07-8-1541-2/12 од 06/09/2012
--	--

<p>Да ли доводи до сукоба интереса када један супружник обавља функцију министра у кантоналној влади, а други супружник је ангажован у програмским манифестацијама, привременог карактера као селектор, координатор програма, програмски или умјетнички директор за манифестације као што су позоришни фестивали или ревије, филмски фестивали, ликовно бијенале и сл., а наведене манифестације се финансирају једним дијелом од стране министарства чији је министар један од супружника?</p>	<p>У складу са чланом 10, став (1) тачка и) наведеног закона, у наведеној ситуацији може доћи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, уколико министар у кантоналној влади користи свој положај како би утицао на законодавну или извршну власт те тако постигао личну корист или корист интересно повезаних лица, неку повластицу или право, склопио правни посао или на други начин интересно погодовао себи или другом интересно повезаном лицу. Мишљење број: 05-2-07-8-800-2/11 од 08/06/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса обављање функције вијећника у општинском вијећу док је супруга истовремено оснивач, односно власник приватног предузећа које послује са општином и са привредним субјектима чији је оснивач општина у износу до и преко 5.000,00 КМ?</p>	<p>Члан 6, став (2) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници за вријеме вршења дужности не могу бити чланови скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента, нити бити у својству са овлашћеним лицем било којег приватног предузећа које склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти. Члан 9 наведеног закона прописује да под условима дефинисаним у члановима 4, 5, 6 и 8 овог закона, ангажман блиских сродника изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника такође доводи до ситуације у којој за овог изабраног званичника, носиоца извршне функције и савјетника долази до сукоба интереса. У складу са наведеним, обављање функције вијећника док је истовремено блиски сродник, односно супруга, члан скупштине, надзорног одбора, управе или менаџмента или је овлашћено лице у приватном предузећу, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, само под условом да то предузеће склапа уговоре у вриједности већој од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета на било којем нивоу власти. Мишљење број:05-2-07-8-716-2/12 од 24/05/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико блиски сродник носиоца извршне функције у влади кантона буде именован на функцију привременог директора Фонда за заштиту животне средине СБК/КСБ, с обзиром да Влада Кантона врши именовање привременог директора наведеног фонда.</p>	<p>У складу са чланом 10, став (1) тачка е) и тачка и) Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, именовање блиског сродника носиоца извршне функције, на функцију привременог директора кантоналног фонда, може довести до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, под условом да носилац извршне функције, односно министар у влади кантона присуствује сједници владе и учествује у доношењу акта о именовању на наведену функцију, те на тај начин привилегује лице на основу страначког или другог опредјељења или ради поријекла, личних или породичних веза, односно, уколико користи свој положај како би утицао на законодавну или извршну власт те тако постигао личну корист</p>

	<p>или корист интересно повезаних лица, неку повластицу или право, склопио правни посао или на други начин интересно погодовао себи или другом интересно повезаном лицу.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-1374-2/11 од 19/01/2012</p>
--	---

1.5. Питања која се односе на удружења и фондације

<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у општинском вијећу истовремено обавља и функцију председника Удружења антифашиста и бораца НОР-а општине Жепче, односно председника Црвеног крста општине Усора?</p>	<p>Члан 12 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да за вријеме вршења јавне дужности изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници не смију обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, а које се финансирају из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта. Изузетно од претходних одредаба, изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници могу обављати извршну функцију у фондацијама и удружењима, који се не финансирају из буџета било којег нивоа власти, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама.</p> <p>У складу са наведеним, уколико је председник удружења овлашћен да представља и заступа удружење, тада истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу са функцијом председника удружења доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, само под условом да се то удружење финансира из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-2187-2/12 од 08/11/2012</p>
--	--

<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би били изабрани на функцију вијећника у Општинском вијећу Цазин, с обзиром да обављају функцију овлашћеног лица за заступање удружења „Организација ратних војних инвалида Општине Цазин“, за чије финансирање су буџетом Општине Цазин предвиђена средства у износу већем од 10.000,00 КМ?</p>	<p>Члан 12 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да за вријеме вршења јавне дужности изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници не смију обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, а које се финансирају из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта. Изузетно од претходних одредаба, изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници могу обављати извршну функцију у фондацијама и удружењима, која се не финансирају из буџета било којег нивоа власти, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу са функцијом овлашћеног лица удружења доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, само под условом да се то удружење финансира из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње.</p> <p>Напомињемо да у складу са чланом 4, став (4) наведеног закона морате поднијети оставку на сваку од неспојивих функција и послова најкасније у року од три дана након преузимања јавне функције.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-2173-2/12 од 08/11/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би вијећник у Општинском вијећу Хаџићи истовремено обављао и функцију председника управног одбора борачког удружења, које се финансира из буџета Општине Хаџићи у износу од 6.000,00 КМ годишње?</p>	<p>Члан 12 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да за вријеме вршења јавне дужности изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници не смију обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, а које се финансирају из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта. Изузетно од претходних одредаба, изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници могу обављати извршну функцију у фондацијама и удружењима, која се не финансирају из буџета било којег нивоа власти, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама.</p> <p>У складу са наведеним, обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције председника управног одбора удружења које се финансира из буџета општине у износу од 6.000,00 КМ годишње не доводи до повреде одредаба Закона</p>

	<p>о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-490-2/12 од 26/04/2012</p>
<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у Општинском вијећу Жепча истовремено обавља и функцију предсједника удружења Антифашиста и бораца општине Жепче?</p>	<p>Члан 12 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да за вријеме вршења јавне дужности изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници не смију обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, а која се финансирају из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта. Изузетно од претходних одредаба, изабрани дужносници, носиоци извршне функције и савјетници могу обављати извршну функцију у фондацијама и удружењима, која се не финансирају из буџета било којег нивоа власти, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама.</p> <p>У складу са наведеним, уколико је предсједник удружења овлашћен да представља и заступа удружење, тада истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу са функцијом предсједника удружења доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине, само под условом да се то удружење финансира из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-2210-2/12 од 08/11/2012</p>

Да ли доводи до сукоба интереса истовремено обављање функције посланика у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине и функције председника Управног одбора Рагби савеза Босне и Херцеговине?

Члан 11 Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине прописује да за вријеме вршења јавне функције изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници не смију обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, а које се финансирају из буџета било којег нивоа власти у износу већем од 10.000,00 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта.

Изузетно од претходних одредаба, изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници могу обављати извршну функцију у фондацијама и удружењима, која се не финансирају из буџета било којег нивоа власти, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама.

У складу са наведеним, уколико као председник управног одбора нисте овлашћено лице удружења из области културе и спорта, тада истовремено обављање функције посланика у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине и функције председника управног одбора удружења не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине.

Међутим, уколико сте као председник управног одбора овлашћено лице удружења из области културе и спорта, тада истовремено обављање функције посланика у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине и функције председника управног одбора тог удружења доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, под условом да се то удружење финансира из буџета било којег нивоа власти у износу већем од од 50.000,00 КМ годишње.

Мишљење број:05-2-07-8-493-2/12 од 26/04/2012

Да ли министар федералног министарства може вршити функцију члана управног одбора у удружењу из области културе и спорта, у којем су овлашћена лица председник и директор удружења?

Члан 12 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да за вријеме вршења јавне дужности изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници не смију вршити дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, а које се финансирају из буџета било којег нивоа власти у износу већем од 10.000,00 КМ годишње односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта.

У складу са наведеним, уколико члан управног одбора удружења није овлашћен за заступање удружења тада истовремено обављање функције министра федералног министарства и функције члана управног одбора удружења не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.

Мишљење број:05-2-07-8-1343-2/11 од 12/01/2012

Да ли до сукоба интереса доводи истовремено обављање функције вијећника у Општинском вијећу Кључ и председника Савеза ратних војних инвалида Унско - санског кантона?

Члан 12 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине прописује да за вријеме вршења јавне дужности избрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници не смију обављати дужност овлашћених лица у фондацијама и удружењима, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама, а које се финансирају из буџета било којег нивоа власти, у износу већем од 10.000,00 КМ годишње, односно у износу већем од 50.000,00 КМ годишње у фондацијама и удружењима из области културе и спорта.

Изузетно од претходних одредаба, избрани дужносници, носиоци извршне функције и савјетници могу обављати извршну функцију у фондацијама и удружењима, које се не финансирају из буџета било којег нивоа власти, основаним у складу са законима о удружењима и фондацијама.

У складу са наведеним, уколико председник удружења није овлашћено лице тог удружења, тада истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције председника удружења, не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине. Међутим, уколико је председник удружења овлашћено лице и уколико се удружење финансира из буџета било којег нивоа власти у износу већем од 10.000 КМ годишње, тада истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције председника удружења, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији БиХ.

Мишљење број:05-2-07-8-221-2 /12 од 29/02/2012

1.6. Питања која се односе на уговоре о личним услугама

<p>Да ли долази до сукоба интереса уколико посланик у кантоналним скупштинама, Парламенту Федерације БиХ или Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине</p> <p>1. врши услуге превода, односно повремено склапа уговор о дјелу са физичким или приватним предузећима у износима не већим од 200,00 КМ годишње;</p> <p>2. истовремено ради као предавач у средњој или високој школи, односно факултету?</p>	<p>1. У складу са чланом 8 Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине и чланом 8 Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници не могу склапати уговоре о пружању личних услуга са било којим приватним предузећем које склапа уговоре, или на други начин послује са владама на било ком нивоу. Ова одредба се примјењује само на приватна предузећа која су склопила уговор или послују са владом истовремено док изабрани званичник, носилац извршне функције или савјетник врши функцију и само онда када вриједност уговора или посла са владом прелази 5.000 КМ годишње.</p> <p>2. Одредбе Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине и Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима, забрану запослења, односно склапања уговора о дјелу са јавним установама. Сходно томе, рад у јавној установи од стране посланика у кантоналном парламенту, Парламенту Федерације БиХ или Парламентарној скупштини БиХ не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине, односно Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-1094-3/12 од 18/07/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би министар културе и спорта Кантона Сарајево учествовао у реализацији наставног и научно-истраживачког рада, по основу уговора о дјелу на Филозофском факултету Универзитета у Сарајеву?</p>	<p>Одредбе Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине не прописују изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима, забрану склапања уговора о дјелу са јавним установама.</p> <p>Сходно томе, склапање уговора о дјелу министра у кантоналној влади са јавном установом не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-1054-2/12 од 10/07/2012</p>

<p>Да ли постоји сукоб интереса уколико министар за образовање, науку и младе Кантона Сарајево учествује у реализацији наставно и научно-истраживачког рада, по основу уговора о дјелу на Електротехничком факултету у Сарајеву?</p>	<p>Уколико министар у кантоналном министарству закључи уговор о дјелу са Електротехничким факултетом у Сарајеву то не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-280-2/12 од 15/03/2012</p>
<p>Да ли би довело до сукоба интереса уколико би савјетник замјеника предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине био ангажован као дипломирани правник по уговору о дјелу од стране друге институције истог нивоа власти уз евентуалну мјесечну накнаду?</p>	<p>Члан 8 Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници не могу склапати уговоре о пружању личних услуга са било којим јавним предузећем нити са било којим приватним предузећем које склапа уговоре, или на други начин послује са владама на било којем нивоу и то само онда када вриједност уговора или посла приватног предузећа са влдом прелази 5.000 КМ годишње.</p> <p>У складу са наведеним, обављање функције савјетника замјеника предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине уз истовремени ангажман у својству дипломираног правника по уговору о дјелу од стране друге институције истог нивоа власти уз евентуалну мјесечну надокнаду не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-165-2/12 од 16/02/2012</p>

<p>Да ли би довело до сукоба интереса обављање функције посланика у Скупштини Брчко дистрикта БиХ са истовременим обављањем послова адвоката јавног предузећа у судским поступцима, као и послова адвоката у судским поступцима против Брчко дистрикта БиХ као странке у поступку?</p>	<p>Члан 8, став (1) и став (2) Закона о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прописује да изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници не могу склапати уговоре о пружању личних услуга са било којим јавним предузећем и приватним предузећем које склапа уговоре или на други начин послује са Дистриктом и то само онда када вриједност уговора или посла са Дистриктом прелази 5.000.00 КМ годишње.</p> <p>У складу са наведеним, закључивање уговора о пружању личних услуга са јавним предузећем и обављање послова адвоката у судским поступцима против Брчко дистрикта БиХ као странке у поступку у периоду док обављате функцију посланика у Скупштини Брчко дистрикта БиХ доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.</p> <p>Обављање послова адвоката у судским поступцима против Брчко дистрикта БиХ као странке у поступку док истовремено обављате функцију посланика у Скупштини Брчко дистрикта БиХ не доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број:05-2-07-8-166-2/12 од 20/02/2012</p>
---	---

1.7. Питања која се односе на агенцију за приватизацију

<p>Да ли доводи до сукоба интереса уколико вијећник у општинском вијећу истовремено обавља функцију члана управног одбора агенције за приватизацију те да ли након што поднесе оставку на функцију вијећника општинског вијећа може наставити да обавља наведену функцију у агенцији за приватизацију?</p>	<p>Члан 5, став (2) наведеног закона прописује да изабрани званичници, носиоци извршне функције и савјетници за вријеме вршења јавне функције и шест мјесеци након престанка вршења те функције не могу бити чланови управног или надзорног одбора нити бити директори дирекције или агенције за приватизацију.</p> <p>У складу са наведеним, истовремено обављање функције вијећника у општинском вијећу и функције члана управног одбора агенције за приватизацију, као и обављање наведене функције у агенцији за приватизацију прије протока рока од шест мјесеци након престанка обављања функције вијећника у општинском вијећу, доводи до повреде одредаба Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине.</p> <p>Мишљење број: 05-2-07-8-561-2/12 од 09/05/2012</p>
--	--

Прилог 2 - Преглед изречених санкција по нивоима власти

2.1. Државни ниво

Ред. бр.	ИМЕ / ПРЕЗИМЕ	НЕСПОЈИВОСТ	ОДЛУКА САДРЖАЈ	ДАТУМ ОДЛУКЕ
1.	МУРИС ЧИЧИЋ	члан Управног одбора Агенције за развој високог образовања и осигурања квалитета и члан Управног одбора Лутрије Босне и Херцеговине	Неподобност кандидовања у периоду од четири (4) године након почињеног прекршаја тј. од 7. 12. 2012. године и новчана казна у износу од 1.000 КМ	17. 12. 2012.

2.2. Кантонални ниво

Ред. бр.	ИМЕ / ПРЕЗИМЕ	НЕСПОЈИВОСТ	ОДЛУКА САДРЖАЈ	ДАТУМ ОДЛУКЕ
1.	ЈУРО ЗЕЧЕВИЋ	посланик у Скупштини Посавског кантона и функција сувласника, односно члана Скупштине и овлашћено лице приватног предузећа "ЗЕКО ПРОМЕТ" д.о.о Оџак	Неподобност кандидовања у периоду од четири (4) године након почињеног прекршаја тј. од 8. 11. 2012. године и новчана казна у износу од 5.000 КМ	8. 11. 2012.

2.3. Општински ниво

Ред. бр.	ИМЕ / ПРЕЗИМЕ	НЕСПОЈИВОСТ	ОДЛУКА САДРЖАЈ	ДАТУМ ОДЛУКЕ
1.	ФАРУК ХАЦИЋ	вијећник у Општинском вијећу Травник, а блиски сродник, отац, Јусуф Хацић истовремено обављао функцију члана Скупштине приватног предузећа ПГУД "Фара" д.о.о Травник	Неподобност кандидовања у периоду од четири (4) године након почињеног прекршаја тј. од 31. 12. 2010. и новчана казна у износу од 2.000 КМ	25. 9. 2012.
2.	БОШКО БАРИШИЋ	вијећник у Општинском вијећу Јајце и оснивач и члан Скупштине приватног предузећа "Комотин" д.о.о Јајце, које је у 2008, 2009, 2010. и 2011. години склапало уговоре веће од 5.000,00 КМ годишње са органима који се финансирају из буџета било којег нивоа власти	Неподобност кандидовања у периоду од четири (4) године након почињеног прекршаја тј. од 31. 12. 2011. и новчана казна у износу од 8.000 КМ	25. 9. 2012.
3.	ЦЕВАД ХОПИЋ	директор Јавне установе Основна школа "21 март" Матузићи и члан Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа "ВИС" д.о.о Добој Југ	Неподобност кандидовања у периоду од четири (4) године након почињеног прекршаја, тј. од 18. 7. 2012.	8. 11. 2012.
4.	БЕЊАМИН СМАИЛБЕГОВИЋ	вијећник у Општинском вијећу Тешањ и члан Надзорног одбора Јавног предузећа "Шумско привредно друштво Зеничко-добојског кантона" д.о.о Завидовићи	Неподобност кандидовања у периоду од четири (4) године након почињеног прекршаја тј. од 08.05.2012.године и новчана казна у износу од 1.000 КМ	8. 11. 2012.
5.	АНТЕ ЗОРИЋ	вијећник у Општинском вијећу Груде и члан управе ЈП Аутоцесте Федерације БиХ	Неподобност кандидовања у периоду од четири (4) године након почињеног прекршаја тј. од 1. 3. 2012. године и новчана казна у износу од 1.000 КМ	8. 11. 2012.

Прилог 3 - Извршење новчаних санкција у 2012. години

Ред. бр.	ИМЕ/ПРЕЗИМЕ	НОВЧАНА САНКЦИЈА	ИЗВРШЕЊЕ САНКЦИЈЕ	НАПОМЕНА
1.	ФАРУК ХАЦИЋ	Број предмета: 05-2-07-8-709/11 од 25. 9. 2011. у износу од 2.000 КМ	ДА - 2.000 КМ дана 21. 10. 2012.	
2.	НАМИР ГАНИЋ	Број предмета: 05-2-07-8-708/11 од 15. 12. 2011. у износу од 2.000 КМ	ДА - СУКЦЕСИВНО 4. 4. 2012. - 500 КМ 7. 5. 2012. - 500 КМ 9. 7. 2012. - 500 КМ	Закључак ЦИК БиХ којим се одобрава плаћање на рате
3.	ХУСО САРИЋ	Број предмета: 05-2-07-8-335/11 од 12. 7. 2011. у износу од 1.000 КМ	ДА - СУКЦЕСИВНО 9. 1. 2012. - 100 КМ 15. 2. 2012. - 100 КМ 14. 3. 2012. - 100 КМ 12. 4. 2012. - 100 КМ 6. 6. 2012. - 100 КМ	Закључак ЦИК БиХ којим се одобрава плаћање на рате
4.	ИБРАХИМ КЕРЛА	Број предмета: 05-2-07-8-479/10 од 7. 4. 2011. у износу од 5.000 КМ	ДА - 4.500 КМ дана 6. 3. 2012.	
5.	ХАСАН ПРЕЛИЋ	Број предмета: 05-2-07-8-481/10 од 9. 3. 2011. у износу од 5.000 КМ	ДА - 5.000 КМ дана 28. 2. 2012.	24. 11. 2011. Суд БиХ донио Рјешење о извршењу
6.	МИРЗЕТА ХАЦИЋ -СУЉКИЋ	Број предмета: 05-2-07-8-482/10 од 17. 2. 2011. у износу од 7.000 КМ	500 КМ - 3. 7. 2012.	5. 12. 2011. Суд БиХ донио Рјешење о извршењу
7.	ИРФАН ХОЗО	Број предмета: 05-2-07-8-480/10 од 17. 2. 2011. у износу од 5.000 КМ	3.500 КМ – 17. 10. 2012.	15. 8. 2012. Суд БиХ донио Рјешење о извршењу
8.	ХАРИС СЕЈДИЋ	Број предмета: 05-2-07-8-53/10 од 29. 4. 2010. у износу од 7.000 КМ	ДА – 7.000 КМ дана 5. 6. 2012	10. 1. 2011. Суд БиХ донио Рјешење о извршењу

III. ДИО

**СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА О
ФИНАНСИРАЊУ
ПОЛИТИЧКИХ
СТРАНАКА**

IZVJEŠTAJI

STANJE

1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких партија

1.1. Увод

265. Централна изборна комисија БиХ, у складу са одредбама члана 14, став (2) Закона о финансирању политичких партија⁸⁵, надлежна је за спровођење одредаба Закона о финансирању политичких партија. У сврху прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја које поднесу политичке партије, Централна изборна комисија БиХ је успоставила Службу за ревизију финансирања политичких партија.

266. Чланом 17 Закона о финансирању политичких партија је прописано да је Централна изборна комисија БиХ дужна да сваке године поднесе извјештај о прегледаном стању финансијског пословања Парламентарној Скупштини Босне и Херцеговине. У складу са одредбама овог члана, припремљен је извјештај о примјени Закона о финансирању политичких партија у коме је садржано прегледано стање финансијског пословања политичких партија у 2011. години.

1.2. Правни оквир

267. Финансирање политичких странака у Босни и Херцеговини је уређено:

1. Законом о финансирању политичких партија,
2. Поглављем 15 Изборног закона Босне и Херцеговине,
3. Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких партија⁸⁶,
4. Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких субјеката⁸⁷.

268. Контрола и ревизија финансирања политичких партија уређена је Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија⁸⁸. На основу члана 14, став (1) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку о успостављању Службе за ревизију финансијског пословања, број: 01-07-653/05 од 10. 3. 2005. године. Законом о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија⁸⁹ промијењен је назив Службе за ревизију финансијског пословања у Службу за ревизију финансирања политичких партија.

---

⁸⁵ Дана 5. 12. 2012. године, ступањем на снагу Закона о финансирању политичких партија („Службени гласник БиХ”, број 95/12), стављен је ван снаге Закон о финансирању политичких партија („Службени гласник БиХ“, бр. 22/00, 102/09 и 54/10)

⁸⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 61/06

⁸⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 61/06

⁸⁸ „Службени гласник БиХ“, бр. 103/08

⁸⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 54/10

1.3. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду

269. У оквиру спровођења Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је у 2012. години предузела низ активности и реализовала кључне задатке којим је утврђена законитост финансирања политичких партија, постигнута транспарентност финансирања и реализовала је кључне радње које регулишу легалитет финансирања политичких партија. Те активности се односе на:

1.3.1. Пријем финансијских извјештаја политичких партија

270. Политичке партије су, према одредбама члана 11, став (1) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, дужне да воде евиденцију о својим приходима и расходима и Централној изборној комисији БиХ да подносе финансијски извјештај за сваку пословну годину. Финансијски извјештај, у складу с чланом 11, став (3) овог закона, политичке партије подносе до 31. 3. наредне године у форми коју је утврдила Централна изборна комисија БиХ. Политичке партије, у складу са чланом 11, став (2) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, подносе и посебан финансијски извјештај за период изборне пропаганде како је утврђено Изборним законом БиХ. Политичке партије и независни кандидат, који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима, дужни су да, у складу с одредбама члана 15.1 Изборног закона БиХ у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднесу финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру.

271. Осим тога у року од 30 дана, од дана објављивања изборних резултата у "Службеном гласнику БиХ", подноси се и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора. Централна изборна комисија БиХ је у потпуности овлашћена да спроводи и извршава одредбе члана 11 Закона о финансирању политичких партија како је то предвиђено Изборним законом БиХ.

272. У складу са надлежностима, Централна изборна комисија БиХ је:

- а)** извршила пријем годишњих финансијских извјештаја за 2011. годину који су, у складу с чланом 11, став (3) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, доставиле 94 политичке партије. Сачињена је и издата Информација с прегледом укупних прихода и структуром извора финансирања политичких партија у 2011. години.

Политичке партије у 2011. години су се финансирале из следећих извора: чланарина у проценту од 5,0 %, прилога физичких лица у проценту 5,4 %, прилога правних лица у проценту 1,5 %, прихода од имовине политичких странака у проценту 2,9 %, прихода од поклона и услуга које партија није имала обавезу да плати у проценту 0,4 %, прихода из буџета у проценту 71,7 % и осталих прихода у проценту 13,1 % од укупно остварених прихода, као што је приказано у наредној табели.

Табела 12 - Преглед извора финансирања политичких партија у 2011. години (према подацима које су партије исказале у годишњим финансијским извјештајима)

Ред. бр.	Код полит. странке	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр. 3-а)	Прилози правних лица (обр. 3-б)	Приходи од имовине у власништву партије (обр. 3-ц)	Добит од прав. лица у власн. партије (3-д)	Приходи од поклона које партија није имала обавезу да плати (обр. 3-е)	Приходи из буџета (обр.3-ф)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ ПАРТИЈЕ	Структура прихода							
												Чланарина	Прилози физ. лица	Прилози прав. лица	Приход од имов.	Приход од поклона	Приход из буџета	Остали приход	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	221.262,85	16.936,81	4.350,00	17.227,00	0,00	26.569,08	1.164.939,16	3.083.602,96	4.534.887,86	4,9%	0,4%	0,1%	0,4%	0,6%	25,7%	68,0%	100,0%
2.	008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БиХ	473.433,41	25.712,41	30.300,00	657.355,41	0,00	0,00	3.301.948,09	16.511,97	4.505.261,29	0,5%	0,6%	0,7%	14,6%	0,0%	73,3%	0,4%	100,0%
3.	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	57.819,75	570.983,07	40.274,00	27.216,00	0,00	4.017,37	3.446.862,70	108.412,16	4.255.585,05	1,4%	13,4%	0,9%	0,6%	0,1%	81,0%	2,5%	100,0%
4.	515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТАСНСД - МИЛОРАД ДОДИК	341.986,34	10.000,00	2.000,00	2.487,63	0,00	0,00	1.980.822,01		2.337.295,98	14,6%	0,4%	0,1%	0,1%	0,0%	84,7%	0,0%	100,0%
5.	027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БиХ	44.757,00	430.352,84	95.950,00	48.586,70	0,00	0,00	1.518.250,90	5.134,03	2.143.031,47	2,1%	20,1%	4,5%	2,3%	0,0%	70,8%	0,2%	100,0%
6.	004	СТРАНКА ЗА БиХ	17.577,10	12.036,00	3.200,00	694,13	0,00	1.960,00	1.219.522,58		1.254.989,81	1,4%	1,0%	0,3%	0,1%	0,2%	97,2%	0,0%	100,0%
7.	1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БиХ	18.155,00	6.555,42	24.740,00	0,00	0,00	0,00	925.814,11	341,52	975.606,05	1,9%	0,7%	2,5%	0,0%	0,0%	94,9%	0,0%	100,0%
8.	502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	5.588,00	51.772,11	0,00	1.924,68	0,00	8.400,00	673.635,16	49.878,26	791.198,21	0,7%	6,5%	0,0%	0,2%	1,1%	85,1%	6,3%	100,0%
9.	440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТскоГ ПРОГРЕСА	3.605,00	14.757,00	0,00	83,38	0,00	7.528,80	575.390,99	19.782,55	621.147,72	0,6%	2,4%	0,0%	0,0%	1,2%	92,6%	3,2%	100,0%

10.	769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	1.827,42	27.767,00	0,00	77,60	0,00	9.280,00	519.071,88	13.617,93	571.641,83	0,3%	4,9%	0,0%	0,0%	1,6%	90,8%	2,4%	100,0%
11.	461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	156,00	47.779,00	0,00	67,00	0,00	600,00	440.557,24		489.159,24	0,0%	9,8%	0,0%	0,0%	0,1%	90,1%	0,0%	100,0%
12.	074	СОЦИЈАЛИ- СТИЧКА ПАРТИЈА	20.590,85	84.466,45	12.966,73	22,23	0,00	434,56	318.774,61	617,51	437.872,94	4,7%	19,3%	3,0%	0,0%	0,1%	72,8%	0,1%	100,0%
13.	001	БОСАНСКОХЕР- ЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА	4.339,67	350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	358.426,33	1.051,66	364.167,66	1,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	98,4%	0,3%	100,0%
14.	877	НАША СТРАНКА	7.291,00	1.700,00	4.381,00	0,00	0,00	0,00	289.956,00		303.328,00	2,4%	0,6%	1,4%	0,0%	0,0%	95,6%	0,0%	100,0%
15.	366	ХСС - НХИ	0,00	0,00	0,00	61,85	0,00	3.528,90	158.899,75	134.828,59	297.319,09	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	53,4%	45,3%	100,0%
16.	028	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БиХ	1.380,00	13.648,00	0,00	2.015,37	0,00	0,00	260.684,51		277.727,88	0,5%	4,9%	0,0%	0,7%	0,0%	93,9%	0,0%	100,0%
17.	882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ А-СДА	0,00	24.397,28	1.150,00	0,00	0,00	0,00	232.593,69	5.872,85	264.013,82	0,0%	9,2%	0,4%	0,0%	0,0%	88,1%	2,2%	100,0%
18.	036	БОСС - БОСАНСКА СТРАНКА Мирнес Ајановић	0,00	0,00	0,00	47,24	0,00	0,00	227.098,14		227.145,38	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
19.	734	ХСП БиХ	0,00	5.671,38	0,00	5,75	0,00	0,00	209.267,24		214.944,37	0,0%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%	97,4%	0,0%	100,0%
20.	016	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА РС	0,00	7.012,93	16.244,20	0,00	0,00	4.069,20	172.002,79		199.329,12	0,0%	3,5%	8,1%	0,0%	2,0%	86,3%	0,0%	100,0%
21.	561	НАРОДНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	3.637,00	2.577,00	16.500,00	19,00	0,00	2.668,00	169.088,00		194.489,00	1,9%	1,3%	8,5%	0,0%	1,4%	86,9%	0,0%	100,0%
22.	513	СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА - УМИРОВЉЕНИКА БиХ	83.099,00	1.019,00	500,00	148,00	0,00	2.235,00	93.242,00		180.243,00	46,1%	0,6%	0,3%	0,1%	1,2%	51,7%	0,0%	100,0%

23.	1181	ДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА	0,00	5.436,00	200,00	20,43	0,00	550,00	160.806,16		167.012,59	0,0%	3,3%	0,1%	0,0%	0,3%	96,3%	0,0%	100,0%
24.	730	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА БиХ	296,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	106.715,26		107.011,26	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,7%	0,0%	100,0%
25.	861	ХРВАТСКО ЗАЈЕДНИШТВО ХЕРЦЕГ-БОСНЕ	0,00	0,00	103.000,00	3,12	0,00	400,00	0,00		103.403,12	0,0%	0,0%	99,6%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	100,0%
26.	455	ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БиХ	500,00	801,00	12.847,51	0,00	0,00	1.000,00	68.092,80	2.381,32	85.622,63	0,6%	0,9%	15,0%	0,0%	1,2%	79,5%	2,8%	100,0%
27.	732	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ	0,00	800,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00	77.021,03		80.821,03	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	3,7%	95,3%	0,0%	100,0%
28.	279	ПАРТИЈА УЈЕДИЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРА	7,00	165,00	7.731,15	17,31	0,00	0,00	52.103,43		60.023,89	0,0%	0,3%	12,9%	0,0%	0,0%	86,8%	0,0%	100,0%
29.	005	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БиХ	0,00	0,00	0,00	8,73	0,00	0,00	45.566,10		45.574,83	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
30.	020	ГРАЂАНСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БиХ	29,00	21.770,00	0,00	7.200,00	0,00	0,00	14.837,75		43.836,75	0,1%	49,7%	0,0%	16,4%	0,0%	33,8%	0,0%	100,0%
31.	1186	НОВА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	420,00	15.191,00	8.500,00	0,00	0,00	2.400,00	0,00		26.511,00	1,6%	57,3%	32,1%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%	100,0%
32.	761	НЕЗАВИСНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	1.000,00	0,00	0,00	167,46	0,00	23.348,00		24.515,46	0,0%	4,1%	0,0%	0,0%	0,0%	95,2%	0,0%	100,0%
33.	1179	САВЕЗ ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ	0,00	19.742,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00		19.942,00	0,0%	99,0%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
34.	1188	ПОСАВСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,39	16.961,81		16.964,20	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
35.	1010	ПОКРЕТ ЗА СЕМБЕРИЈУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	12.193,56		13.393,56	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,0%	91,0%	0,0%	100,0%
36.	1015	КЛАДУШКА СТРАНКА ПРИВРЕДНОГ ПРОСПЕРИТЕТА	0,00	0,00	0,00	2,39	0,00	382,74	12.632,45		13.017,58	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	97,0%	0,0%	100,0%

37.	724	СТРАНКА ЗА ХЕРЦЕГОВИНУ - ПОКРЕТ ЗА ТРЕБИНЈЕ	2.401,00	0,00	0,00	5,99	0,00	300,00	9.326,65		12.033,64	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,5%	77,5%	0,0%	100,0%
38.	731	ЕВРОПСКА ЕКОЛОШКА СТРАНКА Е-5	0,00	2.180,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.077,39		9.257,39	0,0%	23,5%	0,0%	0,0%	0,0%	76,5%	0,0%	100,0%
39.	1001	НОВА ГРАЂАНСКА ИНИЦИЈАТИВА - КОЗАРАЦ	0,00	0,00	250,00	0,00	0,00	1.200,00	7.660,00		9.110,00	0,0%	0,0%	2,7%	0,0%	13,2%	84,1%	0,0%	100,0%
40.	1004	СТРАНКА ПРАВДЕ И РАЗВОЈА БиХ	130,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	8.701,00		8.833,00	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	98,5%	0,0%	100,0%
41.	520	БОСАНСКОХЕ РЦЕГОВАЧКА ПОДРИЊСКА НАРОДНА СТРАНКА	660,00	1.830,00	500,00	0,00	0,00	1.080,00	3.600,00		7.670,00	8,6%	23,9%	6,5%	0,0%	14,1%	46,9%	0,0%	100,0%
42.	866	СТРАНКА УДРУЖЕНИХ НЕЗАВИСНИХ ДЕМОКРАТА БиХ	0,00	1.510,00	310,00	0,00	0,00	0,00	5.000,40		6.820,40	0,0%	22,1%	4,5%	0,0%	0,0%	73,3%	0,0%	100,0%
43.	1177	СТРАНКА ЗА НАРОД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	2.090,00	3.800,00	500,63	0,00	0,00	0,00	0,00		6.390,63	32,7%	59,5%	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
44.	1008	ПОКРЕТ ЗА НАШ ГРАД ПАЛЕ	132,00	572,50	0,00	24,02	0,00	0,00	5.298,09		6.026,61	2,2%	9,5%	0,0%	0,4%	0,0%	87,9%	0,0%	100,0%
45.	0	ХСП ХЕРЦЕГ БОСНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.350,00	4.857,00		6.207,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	21,7%	78,3%	0,0%	100,0%
46.	407	ХРВАТСКИ ДЕМОКРАТИ	0,00	0,00	0,00	4,06	0,00	5.300,00	0,00		5.304,06	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	99,9%	0,0%	0,0%	100,0%
47.	003	СТРАНКА ЗА СРЕДЊЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	576,00	4.246,00	38,00	4.860,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,9%	87,4%	0,8%	100,0%
48.	1009	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА НАРОДА СРПСКЕ	0,00	0,00	0,00	2,71	0,00	0,00	4.515,60		4.518,31	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	99,9%	0,0%	100,0%
49.	1003	НЕЗАВИСНА СТРАНКА ДР МИХАЈЛО ТОВИРАЦ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.038,00		4.038,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%

50.	905	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ПОСАВИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.548,79	1,89	3.550,68	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,1%	100,0%
51.	983	ПОКРЕТ ЗА ПРЊАВОР	0,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.857,68		3.057,68	0,0%	6,5%	0,0%	0,0%	0,0%	93,5%	0,0%	100,0%
52.	032	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ИНВАЛИДА БИХ	600,00	0,00	2.100,65	0,00	0,00	345,60	0,00		3.046,25	19,7%	0,0%	69,0%	0,0%	11,3%	0,0%	0,0%	100,0%
53.	1017	НАРОДНА СТРАНКА (ПОКРЕТ ЗА БРОД)	0,00	0,00	0,00	1,28	0,00	0,00	2.955,00		2.956,28	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
54.	1189	НОВИ ЕКОНОМСКИ ПОКРЕТ У БИХ	2.631,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		2.631,86	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
55.	1007	СНАГА БОСНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.459,28	3,11	2.462,39	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,1%	100,0%
56.	0	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	30,00	0,00	0,00	1.990,00	0,00	0,00	0,00		2.020,00	1,5%	0,0%	0,0%	98,5%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
57.	1178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.500,00		1.500,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
58.	1183	ПАРТИЈА ПРАВОГ ПУТА	0,00	12,00	0,00	0,36	0,00	1.250,00	0,00		1.262,36	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	99,0%	0,0%	0,0%	100,0%
59.	930	БОШЊАЧКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00		1.200,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	100,0%
60.	0	ХЧСП БИХ	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	960,00		1.010,00	0,0%	5,0%	0,0%	0,0%	0,0%	95,0%	0,0%	100,0%
61.	518	ХРВАТСКИ ПРАВАШКИ БЛОК БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000,00		1.000,00								
62.	1018	СТРАНКА ЗА МЛАДОСТ, РАЗВОЈ И БУДУЋНОСТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	980,00		980,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
63.	047	ХРВАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА	0,00	506,00	0,00	366,00	0,00	0,00	0,00		872,00	0,0%	58,0%	0,0%	42,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%

64.	1185	СТРАНКА КОКУЗА	695,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		695,00	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
65.	073	СЕЉАЧКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	600,00	0,00		600,00								
66.	1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БиХ	394,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		394,00	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
67.	0	СТРАНКА РЕГИЈЕ ЛИВНО	170,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00		370,00	45,9%	0,0%	0,0%	0,0%	54,1%	0,0%	0,0%	100,0%
68.	0	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ФЕДЕРА- ЛИСТА	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		100,00								
69.	059	НОВИ ДЕМОКРАТСК И ПОКРЕТ РУДО	0,00	65,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		65,00	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
70.	763	ДЕМОКРАТИ БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,00	0,00		60,00								
71.	050	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	30,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		30,00	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
72.	521	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСК А УНИЈА БиХ	0,00	0,00	0,00	1,27	0,00	0,00	0,00		1,27	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
73.	879	ЕКОЛОШКА ПАРТИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	0,00	0,00		0,66	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
74.	1021	НАРОДНА СТРАНКА НОВИ ГРАД	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	100,0%
75.	1200	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
76.	049	ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕ- МОКРАТИ - МИЛЕ МАРЧЕТА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
77.	725	ПАРТИЈА ПРИВРЕДНОГ ПРОГРЕСА БиХ																	

78.	017	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА - ХСП	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
79.	026	СТРАНКА СПАС	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
80.	1000	СТРАНКА ХРВАТСКОГ ПРАВА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
81.	353	БОСАНСКОХЕ РЦЕГОВАЧКА ХРВАТСКА ЧИСТА СТРАНКА ПРАВА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
82.	370	КОНГРЕСНА НАРОДНА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
83.	408	УЈЕДИЊЕНА ХСП БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
84.	516	СТРАНКА ДЕВИЗНИХ ШТЕДИША РС	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
85.	574	РАДНИЧКО- КОМУНИСТИ ЧКА ПАРТИЈА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
86.	1019	БРЧАНСКА ДЕМОКРАТСКА ИНИЦИЈАТИВА - ЗА БОЛЈЕ БРЧКО	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
87.	847	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАЂАНА "НЕЗАВИСНА ЛИСТА"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
88.	996	ЕКОЛОШКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
89.	0	ВИЗИОНАРСКО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								

90.	0	СТРАНКА СОЦИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ СРПСКИХ БОРАЦА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
91.	1006	ПАРТИЈА СОЦИЈАЛНЕ ПРАВДЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
92.	727	БИХАЋКА ГРАЂАНСКА АЛТЕРНАТИВА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
93.	839	БОСАНСКО- ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
94.	1184	ТВОЈА И МОЈА СТРАНКА У БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
		УКУПНО	1.317.821,25	1.431.124, 20	388.695,87	767.689,30	167,46	93.687,64	18.927.707,11	3.442.076,32	26.368.969,15	5,0%	5,4%	1,5%	2,9%	0,4%	71,7%	13,1%	100,0%

б) Централна изборна комисија БиХ је прикупила податке о средствима која су у 2011. години из буџета уплаћена политичким партијама. Из буџета са свих нивоа у Босни и Херцеговини политичким партијама су исплаћена средства у износу 19.956.137,41 КМ.

273. Структура финансирања политичких странака из буџета у 2011. години је сљедећа:

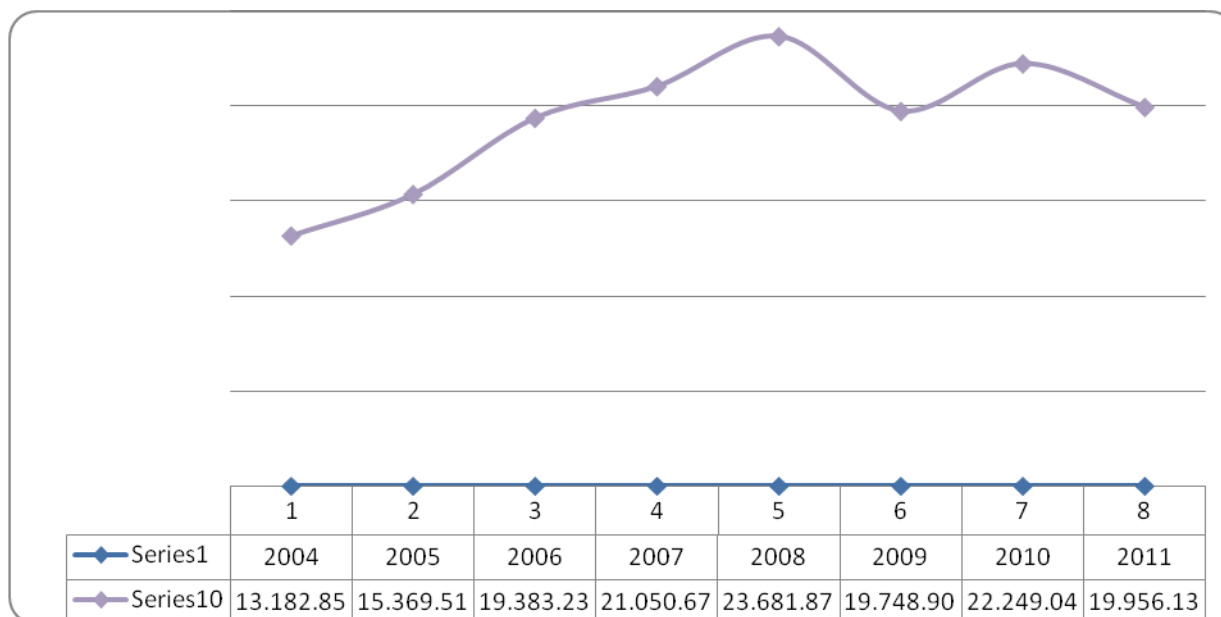
- Буџети општина	7.122.137,42 КМ	35,69 %
- Буџети градова	941.314,92 КМ	4,72 %
- Брчко дистрикт БиХ	200.000,00 КМ	1,00 %
- Буџети кантона	4.386.311,72 КМ	21,98 %
- Буџет ФБиХ	3.475.152,50 КМ	17,41 %
- Буџет РС	3.200.001,00 КМ	16,04 %
- Буџет БиХ (исплаћено политичким партијама)	292.005,28 КМ	1,70 %
- Буџет БиХ (утрошено за рад клубова)	339.214,57 КМ	1,46 %
УКУПНО	19.956.137,41 КМ	100,00 %

274. У периоду од 2004. до 2011. године политичким партијама су издвојена средства из буџета у износу од 154.622.250,93 КМ. Уколико се упореде износи средстава која су политичким субјектима исплаћена из буџета свих нивоа у Босни и Херцеговини, у периоду од 2004. до 2011. године, евидентан је тренд раста сваке године у односу на претходну, осим у 2009. години када је забиљежен пад од 16,61 % у односу на 2008. годину, и у 2011. години када је из буџета издвојено 10,31 % средстава мање него у 2010. години, што се види из наредне табеле,

Табела 13 - Преглед исплаћених средстава из буџета политичким партијама по нивоима власти у периоду 2004–2011. години

Ниво власти	Средства исплаћена 2004. године	Средства исплаћена 2005. године	Средства исплаћена 2006. године	Средства исплаћена 2007. године	Средства исплаћена 2008. године	Средства исплаћена 2009. године	Средства исплаћена 2010. године	Средства исплаћена 2011. године	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Општине	5.630.813,48	6.730.835,38	7.730.249,74	7.669.036,83	8.900.882,54	7.454.532,70	7.214.768,57	7.122.137,42	
Градови			698.246,35	1.357.507,05	1.663.647,62	1.083.734,51	1.029.416,21	941.314,92	
Брчко дистрикт БиХ	3.076.024,50	199.999,94	199.999,94	199.999,82	259.999,69	200.000,00	200.000,00	200.000,00	
Кантони		3.437.929,78	4.412.153,93	4.184.131,09	5.167.777,45	4.404.391,86	4.585.981,41	4.386.311,72	
Федерација БиХ	1.500.000,00	2.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.291.998,00	5.000.000,00	3.475.152,50	
Република Српска	2.883.227,09	2.824.970,44	3.190.000,00	4.190.000,00	4.200.000,00	3.340.000,00	3.200.000,00	3.200.001,00	
Државни ниво БиХ	Уплате странк	92.792,18	175.783,58	152.588,48	188.090,00	192.836,45	440.811,00	453.560,00	292.005,28
	Утрошено за рад клубова	нп	нп	нп	261.910,00	296.730,29	533.439,62	565.316,00	339.214,57
УКУПНО	13.182.857,25	15.369.519,12	19.383.238,44	21.050.674,79	23.681.874,04	19.748.907,69	22.249.042,19	19.956.137,41	
Пораст /смањење у односу на претходну годину	у КМ	2.186.661,87	4.013.719,32	1.667.436,35	2.631.199,25	-3.932.966,35	2.500.134,50	-2.292.904,78	
	%	16,59%	26,11%	8,60%	12,50%	-16,61%	12,66%	-10,31%	

Графикон 5 - Приказ прихода које су политичке партије оствариле из буџета у периоду 2004–2011. година

275. У оквиру буџетских средства која су издвојена политичким партијама у 2011. години, из буџета у Федерацији БиХ су издвојена средства у износу од 13.732.541,86 КМ или 68,81 %, из буџета Републике Српске 5.392.375,70 КМ или 27,02 %, из буџета Брчко дистрикта БиХ 200.000,00 КМ или 1,00 %, док су из буџета Босне и Херцеговине издвојена средства у износу од 631.219,85 КМ или 3,17 % од укупног износа буџетских средстава.

Табела 14 - Преглед исплаћених средстава из буџета политичким партијама по нивоима власти (државни ниво, ентитетски нивои и Брчко дистрикт БиХ)

Ред. бр.	Назив нивоа власти	Укупно уплаћено	Структура средстава
1	2	3	4
	Федерација БиХ		
1.	Општине	5.271.534,79	26,42%
2.	Градови	599.542,85	3,00%
3.	Кантони	4.386.311,72	21,98%
4.	Буџет ФБиХ	3.475.152,50	17,41%
I	Укупно ФБиХ	13.732.541,86	68,81%
	Република Српска		
1.	Општине	1.850.602,63	9,27%
2.	Градови	341.772,07	1,71%
3.	Буџет РС	3.200.001,00	16,04%
II	Укупно РС	5.392.375,70	27,02%
III	Брчко дистрикт БиХ	200.000,00	1,00%
IV	Државни ниво БиХ	631.219,85	3,17%
	УКУПНО	19.956.137,41	100,00%

276. Из буџета општина у Федерацији БиХ политичким партијама у 2011. години исплаћена су средства у износу 5.271.534,79 КМ, док су из буџета општина у Републици Српској исплаћена средства у износу 1.850.602,63 КМ⁹⁰.
277. Из буџета градова у Федерацији БиХ (Сарајево и Мостар) политичким партијама исплаћена су средства у износу 599.542,85 КМ, док је из градова у Републици Српској (Источно Сарајево и Бањалука) политичким партијама исплаћен износ 341.772,07 КМ⁹¹.
278. Из буџета кантона у Федерацији БиХ политичким партијама у 2011. години исплаћена су средства у износу 4.386.311,72 КМ⁹².

1.3.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја

279. Централна изборна комисија БиХ успоставила је службу за ревизију финансирања политичких партија која је, у складу с чланом 14, став (1) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, извршила преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја које су поднијеле политичке партије. Ревизија финансијских извјештаја политичких партија укључује извјештаје из државног и ентитетског сједишта, укључујући и Брчко дистрикт БиХ, и најмање двије регионалне канцеларије које изабере служба за ревизију финансирања политичких партија. Спровodeћи одредбе Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ спровела је следеће активности:

а) У складу са Законом о финансирању политичких партија, окончани су прегледи, контрола и ревизија годишњих финансијских извјештаја за 2010. годину за 96 политичких партија, колико их је доставило финансијске извјештаје.

- За 81 политичку партију Служба за ревизију финансирања политичких партија, на бази контроле финансијских извјештаја, додатне финансијске документације и доказа прикупљених из других извора, издала је извјештаје о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању у складу са Законом о финансирању политичких партија.

- Извјештаји о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину са налазима ревизије, мишљењем ревизора и службеном потврдом ревизора о налазу ревизије објављени су на веб-страници Централне изборне комисије БиХ.

280. За 15 политичких партија (странака): Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик, Странку демократске акције, Социјалдемократску партију Босне и Херцеговине, Странку за Босну и Херцеговину, Социјалистичку партију, Демократску партију – Драган Чавић, Народну странку Радам за бољитак, Српску напредну

---

⁹⁰ Прилог 1. Преглед исплаћених средстава из буџета општина политичким партијама у 2011. години, стр.154

⁹¹ Прилог 2. Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким партијама у 2011. години, стр.158

⁹² Прилог 3. Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким партијама у 2011. години, стр.159

странку, Спску демократску странку, Партију демократског прогреса, Странку кокуза, Босанскохерцеговачку патриотску странку – Сефер Халиловић, Хрватску демократску заједницу 1990, Хрватску демократску заједницу Босне и Херцеговине и Савез за бољу будућност Босне и Херцеговине, код којих је извршена ревизија у просторијама партија, издати су извјештаји о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању у складу са Законом о финансирању политичких партија.

281. Контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких партија за 2010. годину утврђена су кршења одредаба члана: 3, 4, 6, 8, 11, 12 и 14 Закона о финансирању политичких партија и одредбе члана 15.10 Изборног закона БиХ како слиједи:

- Одредбе члана 3 Закона, политичке партије су кршиле тако што су оствариле приход из извора који нису прописани овим законом, односно оствариле су приход од имовине која није у власништву политичке партије;
- Неке од партија немају рачуне за набављене робе и услуге, што је супротно одредбама члана 4, став (2) тада важећег Закона о финансирању политичких партија;
- Супротно одредбама члана 5 тада важећег закона, неке од политичких партија су примиле прилоге изнад законом прописаног лимита;
- Супротно одредбама члана 6 тада важећег закона, већи број политичких партија није пријавио прилоге физичких и правних лица који прелазе 100,00 КМ;
- Одредбе члана 8, став (1) тада важећег закона, политичке партије, углавном, су кршиле, тако што су бесплатно користиле пословне просторије које су им додијеливали ентитетски, кантонални и општински органи, док је мањи број партија примио прилоге од јавних предузећа, а знатан број политичких партија је, супротно одредби из члана 8, став (2) овог закона, примао прилоге од правних лица која су обављала јавне услуге на основу уговора са владом;
- Одредбе члана 11 тада важећег закона, политичке партија су кршиле тако што су финансијске извјештаје доставиле са закашњењем, нису имале тачне и адекватне евиденције о својим приходима и расходима, финансијске извјештаје нису поднијеле на обрасцима утврђеним Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких партија и на захтјев Централне изборне комисије БиХ, одређени број партија није доставио додатну финансијску документацију;
- Поједине политичке партија у годишњем финансијском извјештају нису навеле лица овлашћена за подношење финансијских извјештаја, нити су Централну изборну комисију БиХ обавијестили о њиховом именовању, чиме су прекршиле одредбе члана 12, став (2) Закона о финансирању политичких партија;
- Политичке партије су прекршиле одредбе члана 15.1 Изборног закона БиХ, тако што у финансијским извјештајима нису правилно исказале трошкове изборне кампање, а неке од политичких партија нису доставиле постизборни финансијски извјештај.

- b) Служба за ревизију је, у складу са чланом 15, став (1) Закона о финансирању политичких партија и чланом 12, став (6) и чланом 18, став (6) Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија, Централној изборној комисији БиХ доставила информацију о неправилностима које су утврђене контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких партија, ако јесу наведене у извјештајима о прегледу и извјештајима о ревизији политичких партија за 2010. годину. Централна изборна комисија БиХ је у оквиру својих надлежности и овлашћења, у складу са чланом 13, став (1) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, члана 115, став (1) Закона о управном поступку⁹³, те члана 18 Пословника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине⁹⁴ донијела закључак о покретању поступка против 39 политичких партија. Након спроведеног поступка код 24 политичке партије, ради утврђивања одговорности за кршење одредаба Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је у складу са чланом 13, став (2) претходно важећег закона и чланом 14, став (2) новог Закона о финансирању политичких партија, а у оквиру својих надлежности и овлашћења, изрекла новчане санкције за 16 политичких партија. За осам (8) политичких партија, које нису доставиле годишњи финансијски извјештај за 2010. годину и нису омогућиле приступ својим просторијама, како би Служба за ревизију извршила ревизију њиховог финансијског пословања у складу са чланом 14, став (7) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је изрекла административну мјеру, којом им је ускраћено право да се кандидују на наредним изборима – Локалним изборима 2012. године. У току је поступак утврђивања одговорности још 15 политичких партија за кршење одредаба Закона о финансирању политичких партија у 2010. години.
- c) Служба за ревизију финансирања политичких партија извршила је преглед и контролу годишњег финансијског извјештаја политичких партија за 2011. годину за 94 политичке партија, колико их је доставило годишњи финансијски извјештај.
- Након извршеног прегледа и контроле годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину сачињена је Информација о прегледаним годишњим финансијским извјештајима политичких партија за 2011. годину и дат приједлог да се код 11 политичких партија изврши ревизија на терену (у просторијама партија), у складу са чланом 14, став (7) тада важећег закона, односно чланом 10, став (8) новог Закона о финансирању политичких партија, да би се могло изразити мишљење о финансирању у складу са наведеним законом. То су: Демократски народни савез, Грађанска демократска странка БиХ, Хрватска кршћанска демократска унија БиХ, Хрватска странка права БиХ, ХСС-НХИ, Либерално демократска странка БиХ, Независна демократска странка, Партија уједињених пензионера, Социјалдемократска унија БиХ, Странка пензионера - умировљеника БиХ и Српска радикална странка Републике Српске. Такође, дат је приједлог да се изврши ревизија, у просторијама странака, и то код четири политичке партије које нису доставиле финансијске извјештаје за 2011. годину, а то су: Демократска странка Српске, Грађанска партија напретка, Народна странка Брчко дистрикт БиХ и Српски покрет обнове Републике Српске.

⁹³ „Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09

⁹⁴ „Службени гласник БиХ“, бр. 50/07 и 33/09

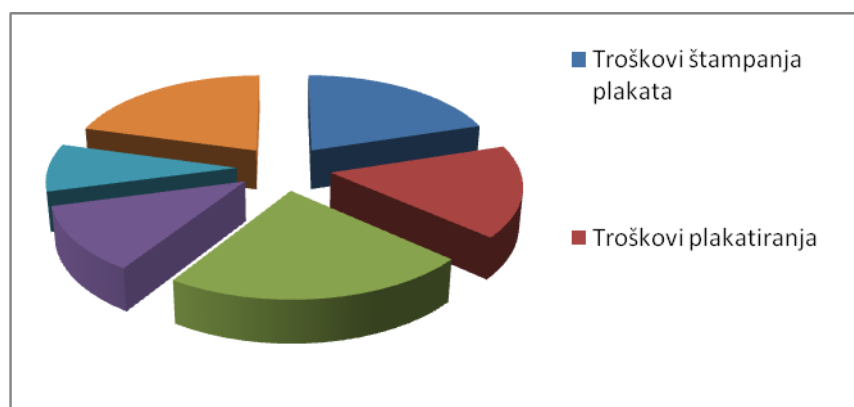
У складу са закључком Централне изборне комисије БиХ и планом активности за 2012. годину, у току су активности прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија за 2011. годину и одвијају се на сљедећи начин:

- Код седам (7) политичких партија извршена је ревизија у њиховим просторијама и у току је израда извјештаја о извршеној ревизији са налазима ревизије и мишљењем ревизора.
  - За 83 политичке партија, код којих је на бази контроле финансијских извјештаја, додатне финансијске документације коју су доставиле политичке партије и доказа прикупљених из других извора (подаци о финансирању политичких партија из буџета са свих нивоа власти, подаци о просторима које општине додјељују политичким партијама на коришћење, подаци о уговорима склопљеним између владе и правних лица донатора политичких партија, подаци из јединственог регистра рачуна код Централне банке БиХ и други расположиви докази), могуће издати извјештаје о прегледу, у којима ће бити изражено мишљење ревизора да ли су се политичке партије финансирале у складу са Законом о финансирању политичких партија, у току је издавање извјештаја о прегледу са налазима и мишљењем ревизора о финансирању у складу са Законом о финансирању политичких партија. Издата су у складу са Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија 63 извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину, од којих је 59 у форми коначних, док су четири (4) извјештаја у форми прелиминарних достављена политичким партија на изјашњавање. Након што се политичке партије изјасне о извјештају или, евентуално, доставе друге доказе, Служба за ревизију издаће коначне извјештаје о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину с мишљењем ревизора и службеном потврдом налаза ревизије.
- d) У складу са Законом о финансирању политичких партија и Изборним законом БиХ, извршена је прелиминарна контрола финансијских извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана објављивања резултата избора (постизборних финансијских извјештаја) за Локалне изборе 2012. године и издата је Информација о достављеним постизборним финансијским извјештајима са: прегледом трошкова изборне кампање, анализом трошкова које су политички субјекти могли остварити у складу са одредбама члана 15.1, став (2) и члана 15.10 Изборног закона БиХ и прегледом извора финансирања политичких партија у вријеме изборне кампање. На Локалним изборима 2012. године учествовало је 490 политичких субјеката: 85 политичких партија, 59 коалиција политичких партија, 330 независних кандидата и 16 листа независних кандидата. За финансирање изборне кампање у складу са чланом 15.10 Изборног закона БиХ политички субјекти у оквиру законом прописаног лимита могли су потрошити 20.868.760,30 КМ, од чега политичке партије 18.675.372,00 КМ и независни кандидати 2.193.388,30 КМ. Централној изборној комисији БиХ постизборни финансијски извјештај су поднијеле 44 политичке партије или 51,76 % од броја партија које су учествовале на изборима. Од укупно 330 независних кандидата, који су учествовали на изборима, постизборни финансијски извјештај поднијело их је свега 9 или 2,73 %. Постизборни финансијски извјештај није поднијела 41 политичка партија и 321 независни кандидат. Политички субјекти који су Централној изборној комисији БиХ поднијели постизборни финансијски извјештај исказали су трошкове изборне кампање у износу од 7.012.452,61 КМ, од тога политичке партије 6.994.309,42

КМ, а независни кандидати 18.143,19 КМ. Структуру трошкова изборне кампање у периоду од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора, код политичких партија које су поднијеле финансијски извјештај, чине:

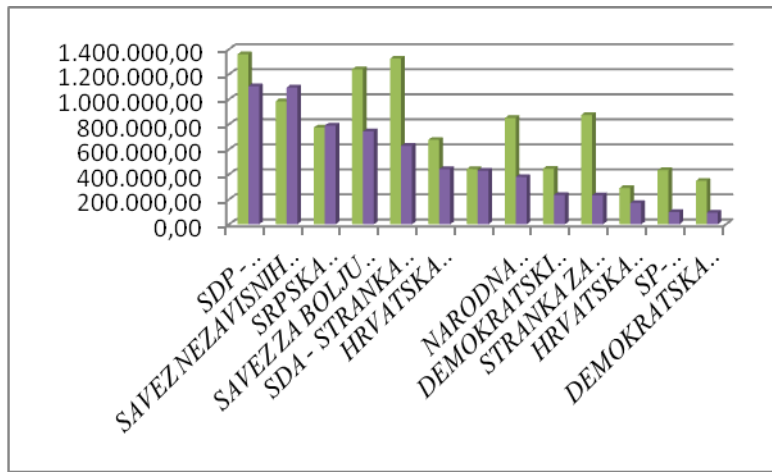
- Трошкови штампања плаката	1.407.850,97 КМ	20,13 %
- Трошкови плакатирања	1.145.226,46 КМ	16,37 %
- Трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл.у јавним гласилима	1.581.481,98 КМ	22,61 %
- Трошкови организације и одржавања предизборних скупова	819.159,70 КМ	11,71 %
- Трошкови штампања, умножавања и слања предизборног материјала бирачима	596.048,46 КМ	8,52 %
- Остали трошкови пропаганде	1.444.541,75 КМ	20,65 %
УКУПНО	6.994.309,32 КМ	100,00%

Графикон 6 - Структура трошкова политичких субјеката у периоду од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора

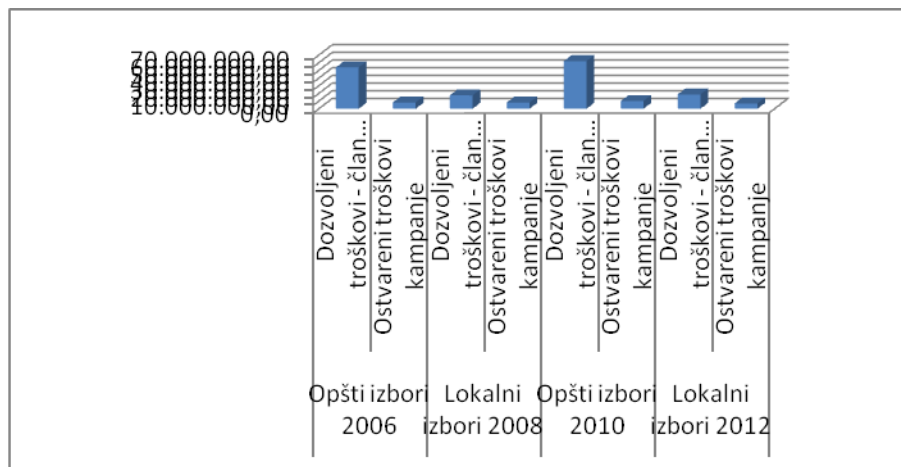
Увидом у податке о оствареним трошковима изборне кампање које су исказали политички субјекти у постизборним финансијским извјештајима, утврђено је да су двије политичке партије/странке: Савез независних социјалдемократа – СНСД - Милорад Додик и Српска демократска странка и један независни кандидат, прекорачили лимит прописан у члану 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Савез независних социјалдемократа – СНСД - Милорад Додик лимит је прекорачио за 109.537,23 КМ, а Српска демократска странка лимит је прекорачила за 15.444,51 КМ, док је независни кандидат Марјановић Матија трошкове изборне кампање прекорачио за 1.653,10 КМ.

Графикон 7 - Приказ максимално дозвољених и остварених трошкова изборне кампање за 13 политичких партија, које су оствариле трошкове изборне кампање у износима 100.000 - 1.000.000 КМ.

За финансирање трошкова изборне кампање, за изборе који су спроведени 2006, 2008, 2010. и 2012. године, политичке партије су утрошиле средства у износу од 33.404.146,45 КМ. За финансирање кампање за Опште изборе 2006. године утрошена су средства у износу од 8.236.564,58 КМ, финансирање кампање за Локалне изборе 2010. године утрошено је 8.156.606,92 КМ, за финансирање Општих избора 2010. године утрошено је 10.016.665,53 КМ, док су (према непотпуним подацима зато што 41 политичка партија није доставила постизборни финансијски извјештај) политичке партије за Локалне изборе 2012. године утрошиле средства у износу од 6.994.309,42 КМ.

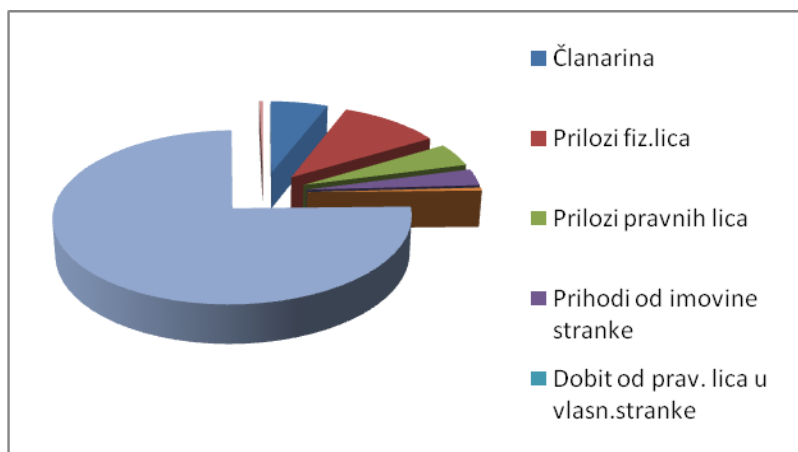
Графикон 8 - Упоредни преглед трошкова изборне кампање

У периоду од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора 2012. године политичке партије су у финансијским извјештајима исказале укупне приходе у износу од 13.653.311,51 КМ, чију структуру чине:

- Чланарине	810.169,33	KM	5,93 %
- Прилози физичких лица	1.433.135,15	KM	10,50 %
- Прилози правних лица	610.466,33	KM	4,47 %
- Приходи од имовине	437.210,39	KM	3,20 %
- Приходи од правних лица	0,00	KM	0,00 %
- Приходи од поклона	78.940,48	KM	0,58 %
- Приходи из буџета	10.233.045,77	KM	74,95 %
- Остали приходи	50.344,06	KM	0,37%
УКУПНО	13.653.311,51	KM	100,00%

Графикон 9 - Приказ извора финансирања политичких партија

Истовремено, политичке партије су, на дан 6. 11. 2012. године (задњи дан извјештајног периода), исказале обавезе у износу од 7.692.475,79 KM. Из наведеног произилази да проценат финансирања политичких партија у овом извјештајном периоду, из властитих извора (прихода политичких партија) износи 63,96 %, док финансирање из туђих извора (обавезе политичких партија – зајмови, лизинг, добављачи, обавезе према запосленим и сл.) износи 36,04 %.

1.3.3. Санкционисање политичких партија⁹⁵

282. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с чланом 14, став (2) Закона о финансирању политичких партија⁹⁶, који се односе на њена овлашћења, изрекла новчане санкције политичким странкама због кршења одредаба које се односе на: изворе финансирања, забрањене прилоге, обавезе пријављивања прилога, обавезе вођења евиденција о приходима и расходима и обавезе подношења финансијских извјештаја за сваку календарску годину.

⁹⁵ Прилог 4 - Преглед санкционираних политичких партија, стр.159

⁹⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 95/12

У току 2012. године Централна изборна комисија БиХ изрекла је сљедеће санкције политичким партијама:

- a) Донесено је 16 одлука којим су новчано санкционисане политичке партија у укупном износу од 95.500,00 КМ због кршења Закона о финансирању политичких партија и одредаба члана 15.1, став (1) Изборног закона БиХ.
Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 14, став (2) Закона о финансирању политичких партија, а у вези са чланом 15.6, став (2) Изборног закона БиХ, у оквиру својих надлежности и овлашћења, изрекла новчане санкције за 16 политичких партија које су кршиле одредбе Закона о финансирању политичких партија у 2010. години. Према неправоснажним одлукама Централне изборне комисије БиХ, казне се крећу у распону од 500,00 КМ до 23.000,00 КМ.
- b) За осам (8) политичких партија које нису доставиле годишњи финансијски извјештај за 2010. годину и нису омогућиле приступ својим просторијама, како би Служба за ревизију извршила ревизију њихових финансијских извјештаја у складу са чланом 14, став (7) тада важећег Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је изрекла административну мјеру, којом им је ускраћено право да се кандидују на наредним изборима – Локалним изборима 2012. године.

1.3.4. Остале активности

283. Осим спровођења кључних активности из области Закона о финансирању политичких партија (пријем и контрола годишњих финансијских извјештаја политичких партија канцеларијске ревизије, теренске ревизије и санкционисање политичких партија), Централна изборна комисија БиХ је у 2012. години спроводила и друге активности и радње, које такође дефинишу област финансирања политичких партија, као што су: стална координација са политичким партијама и давање писмених одговора на њихова питања, уз настојање да се у потпуности испоштују принципи информисања јавности о финансирању политичких партија; сарадња са НВО и другим организацијама које прате примјену Закона о финансирању политичких партија, као и сарадња са међународним експертима. Наиме, Централна изборна комисија БиХ током 2012. године настојала је писмено одговорити на сва питања политичких партија која су се односили на примјену одредаба Закона о финансирању политичких партија и свих нивоа власти у Босни и Херцеговини, отклањајући тиме недоумице код политичких партија у вези са тумачењем самог Закона. Такође, Централна изборна комисија БиХ је, поштујући кључне принципе информисања јавности, а посебно принцип отворености, када су у питању модалитети финансирања политичких партија, остварила добру сарадњу и са медијима у Босни и Херцеговини у погледу давања релевантних информација које дефинишу област финансирања политичких партија.

Централна изборна комисија БиХ је, настојећи да створи законске и институционалне претпоставке за уређење тзв. политичких финансија, у 2012. години, остварила сарадњу и са међународним експертима из области антикорупционих закона у које спада и Закон о финансирању политичких партија. У оквиру међународне сарадње, Централна изборна комисија БиХ је сачинила информацију о свим до сада предузетим и реализованим активностима, из своје надлежности, на имплементацији препорука Групе земаља Савјета Европе за борбу

против корупције – GRECO, из Евалуацијског извјештаја за Босну и Херцеговину из трећег круга евалуације Босне и Херцеговине - Транспарентност финансирања политичких партија.

2. Закључна разматрања

284. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбама члана 14, став (2) Закона о финансирању политичких партија, надлежна за спровођење одредаба Закона о финансирању политичких партија у 2012. години Централна изборна комисија БиХ спроводила је све активности које су прописане одредбама Закона о финансирању политичких партија које се могу груписати на сљедећи начин: пријем финансијских извјештаја политичких партија, контрола и ревизија финансијских извјештаја, санкционисање политичких партија и остале активности. У току спровођења одредаба Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ уочила је одређене недостатке, на основу којих је иницирала и измјене и допуне овог закона, који се углавном односе на: изворе финансирања политичких партија; обавезу пријављивања прилога; начин прикупљања прилога, усаглашавање начина финансирања политичких партија из државног буџета с ентитетским, кантонским и општинским прописима као и прописима Брчко дистрикта БиХ. Нови Закон о финансирању политичких партија је донесен 16. новембра 2012. године, а на снагу је ступио 6. децембра исте године.
285. Новим законом прописано је да се политичке партија могу финансирати из два нова извора финансирања: издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања партијских манифестација као и од кредитног задужења код банака.
286. Предложеним одредбама закона прописује се начин коришћења финансијских средстава, односно искључиво за остваривање циљева утврђених програмом и статутом политичке партије, како би се обезбиједило намјенско коришћење финансијских средстава.
287. Уређен је појам чланарине као и ограничење висине износа чланарине на годишњем нивоу. Утврђен је лимит на укупан износ добровољних прилога физичког лица једној политичкој партији у износу од 10.000,00 КМ (десет хиљада конвертибилних марака) у календарској години. Укупан лимит добровољних прилога правног лица једној политичкој партији утврђен је у износу од 50.000,00 КМ (педесет хиљада конвертибилних марака) у календарској години.
288. Детаљно су прописани забрањени прилози, односно таксативно је набројано девет забрањених прилога из којих се политичке партије не смију финансирати. Упркос забрани финансирања политичких партија органима управе државе БиХ, ентитета, кантона, Брчко дистрикта БиХ, те градским и општинским органима, направљен је изузетак када се ради о коришћењу пословних простора које је партија добила на основу одлуке надлежног органа. Поред тога што се финансирање политичких партија забрањује другим државама, страним политичким партијама и страним правним лицима, прописан је изузетак када се ради о финансирању програма намијењених за едукацију, а с циљем развоја и промоције демократских принципа.

289. Законом је прописана забрана финансирања политичких партија приватним предузећима која су с органима извршне власти на свим нивоима у БиХ склопила уговор о јавној набавци услуга, уговор о јавној набавци роба или уговор о јавној набавци радова у складу с прописима о јавним набавкама у БиХ, ако вриједност уговора у једној календарској години прелази износ од 10.000,00 КМ (десет хиљада конвертибилних марака). Прописано је да се одредбе овог закона, које се односе на добровољне прилоге, забрану финансирања и погодовања те надзор и финансијско пословање, одговарајуће примјењују на листе независних кандидата и независне кандидате.

За политичке партије, листе независних кандидата и кандидате који прекрше одредбе овог закона прописане су казнене одредбе, које предвиђају новчане казне у износу од 500,00 КМ (пет стотина конвертибилних марака) до 5.000,00 КМ (пет хиљада конвертибилних марака), као и новчане казне до троструког износа примљених прилога изнад законом утврђеног лимита или из извора који су законом прописани као забрањени, уколико их политичка партија, листа независних кандидата и кандидат не пријаве и не уплате у државни буџет.

290. Поред тога што су новим Законом о финансирању политичких партија утврђена одређена нова рјешења и прецизиране поједине законске одредбе, Централна изборна комисија БиХ се може суочити са одређеним проблемима у његовој имплементацији, као што су:

- Као један од извора финансирања политичких партија прописана је издавачка дјелатност, продаја пропагандног материјала и организовање партијских манифестација. Поменути извор финансирања се коси са дефиницијом политичке партије која је као удружење грађана непрофитна организација. Уколико се политичке партије буду бавиле издавачком дјелатношћу и продајом пропагандног материјала, тада улазе у сферу пословања којом се остварује профит, па подлијежу свим пореским прописима, процесу фискализације и сл., као правна лица која дјелују ради остваривања профита.

- Одредба закона која прописује кредитно задужење код банака као један од извора финансирања политичких партија, прописана у члану 3, став (1) тачка г), и у вези са њом одредба члан 9, став (2) према којој је забрањено финансирање политичких партија подизањем кредита код банака у којим је удио државног оснивачког капитала већи од 25 %, је непримјерена ситуацији у Босни и Херцеговини јер банке, с једне стране, у складу са ентитетским законима о банкама - Закон о банкама у Федерацији БиХ⁹⁷ и Закон о банкама у Републици Српској⁹⁸ не могу кредитирати политичке партија, а са друге стране банци која би имала проценат државног капитала већи од 10 %, Агенција за банкарство би одузела дозволу за рад, изузев Инвестиционо-развојне банке Републике Српске и Развојне банке Федерације БиХ које су 100 % у државном власништву. У контексту казнене одредбе из члана 19, став (1) тачка ц) овог закона, уколико би политичка партија прибавила средства из кредита Инвестиционо-развојне банке Републике Српске и

⁹⁷ „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 39/98, 32/00, 48/01, 41/02, 58/02, и 28/03 и 19/03

⁹⁸ “Службени гласник Републике Српске”, бр. 44/03 и 74/04

Развојне банке Федерације БиХ под екстремно повољним условима (ниска каматна стопа, дуг грејс-период и сл.) изложила би се ризику да плати новчану казну у износу од 500,00 КМ до 5.000,00 КМ

- Одредбе члана 5, став (4) и члана 6, став (2) стварају одређене недоумице око тога да ли се добровољни прилози политичкој партији могу уплаћивати готовински путем благајне или их донатор треба уплаћивати директно на трансакциони рачун. Члан 5 (чланарина и добровољни прилози) у ставу (4) прописује да су политичке партије дужне да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога. Овлашћено лице у политичкој партији уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакциони рачун политичке партије најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате. Члан 6 (Ограничење укупне висине прихода) у ставу (2) прописује да се добровољни прилози у новцу уплаћују на трансакциони рачун централе политичке партије.

С обзиром да лимит на новчане донације политичким партијама од стране правних лица износи 50.000,00 КМ, а у контексту Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности⁹⁹, према коме су све финансијске институције обавезне да прате обављање трансакције у износу 30.000 КМ или више без обзира да ли је трансакција обављена у једној операцији или у неколико евидентно повезаних трансакција и исте пријави Финансијско-обавјештајном одјељењу Државне агенције за истраге и заштиту, како се таква обавеза не односи на политичке партије, могуће су злоупотребе, уколико се омогући да партије прилоге у већим износима примају у готовини.

- И поред тога, што су законом детаљно уређена издвајања из државног буџета за политичке партије и независне кандидате који су освојили мандате на изборима, остала су неријешена питања код планирања и издвајања средства из ентитетских буџета, односно буџета Федерације БиХ, кантоналних и општинских буџета, с обзиром да Федерација БиХ није, у складу са чланом 3, став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких партија, донијела ентитетски пропис којим би се уредило финансирање политичких партија.
- Казненим одредбама из члана 19 Закона није предвиђена казна уколико политичке партије: не воде евиденције о приходима и расходима, осим чланарина и прилога физичких и правних лица, или уопште не воде пословне књиге; не подносе финансијске извјештаје у року и на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ и не именују лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја и контакте са Централном изборном комисијом БиХ.

291. Непостојање казних мјера за поменуте прекршаје значајно отежава контролу финансирања политичких партија, поступак утврђивања да ли политичке партије финансијска средства користе искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, па чак може доћи и до тога да је немогуће извршити њихову контролу.

⁹⁹“Службени гласник БиХ”, бр. 53/09

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 - Преглед исплаћених средстава из буџета општина политичким партијама у 2011. години	154
Прилог 2 - Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким партијама у 2011. години.....	158
Прилог 3 - Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким партијама у 2011. години	159
Прилог 4 - Преглед санкционисаних политичких партија у 2012. години	159

**Прилог 1 - Преглед исплаћених средстава из буџета општина политичким партијама
у 2011. години**

Општине у Федерацији Босне и Херцеговине

Ред. бр.	Код	Назив општине	Планирана средства	Уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	3	4	5	6	7
1.	050	ТУЗЛА	365.688,22	317.295,00	-48.393,22	86,77%
2.	133	НОВИ ГРАД САРАЈЕВО	343.414,02	343.414,02	0,00	100,00%
3.	136	ЦЕНТАР САРАЈЕВО	299.998,96	299.998,96	0,00	100,00%
4.	139	НОВО САРАЈЕВО	299.582,98	299.582,98	0,00	100,00%
5.	091	ТРАВНИК	223.200,00	223.200,00	0,00	100,00%
6.	032	САНСКИ МОСТ	200.000,00	161.830,00	-38.170,00	80,92%
7.	137	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	179.446,20	179.446,20	0,00	100,00%
8.	093	ЗЕНИЦА	169.976,00	169.976,00	0,00	100,00%
9.	112	ВИТЕЗ	162.500,00	162.500,00	0,00	100,00%
10.	079	ЖИВИНИЦЕ	150.000,00	113.750,06	-36.249,94	75,83%
11.	127	КОЊИЦ	145.860,00	145.860,00	0,00	100,00%
12.	135	ВОГОШЋА	130.000,00	130.000,00	0,00	100,00%
13.	042	МАГЛАЈ	125.400,00	125.400,00	0,00	100,00%
14.	126	ЈАБЛАНИЦА	121.800,60	117.961,12	-3.839,48	96,85%
15.	002	ЦАЗИН	120.300,00	49.731,72	-70.568,28	41,34%
16.	109	БУГОЈНО	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
17.	115	КИСЕЉАК	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
18.	001	ВЕЛИКА КЛАДУША	117.949,95	117.949,95	0,00	100,00%
19.	065	ЈАЈЦЕ	104.992,64	104.992,64	0,00	100,00%
20.	003	БИХАЋ	101.200,00	85.360,00	-15.840,00	84,35%
21.	125	ПРОЗОР / ПРОЗОР-РАМА	100.788,00	107.997,00	7.209,00	107,15%
22.	094	КАКАЊ	100.000,00	74.997,00	-25.003,00	75,00%
23.	110	ГОРЊИ ВАКУФ - УСКОПЉЕ	96.600,00	96.600,00	0,00	100,00%
24.	044	ГРАЧАНИЦА	95.000,00	89.144,36	-5.855,64	93,84%
25.	131	ИЛИЦА	91.944,00	91.944,00	0,00	100,00%

26.	130	ХАЦИЋИ	90.000,00	90.000,00	0,00	100,00%
27.	039	ТЕШАЊ	81.001,00	81.001,00	0,00	100,00%
28.	075	ЖЕПЧЕ	80.000,00	67.432,10	-12.567,90	84,29%
29.	172	ЧИТЛУК	79.999,92	79.999,92	0,00	100,00%
30.	111	НОВИ ТРАВНИК	77.280,00	77.280,00	0,00	100,00%
31.	049	СРЕБРЕНИК	76.000,00	41.123,74	-34.876,26	54,11%
32.	118	ИЛИЈАШ	73.056,00	72.068,46	-987,54	98,65%
33.	022	ОРАШЈЕ	70.607,25	70.607,25	0,00	100,00%
34.	077	ЗАВИДОВИЋИ	69.600,01	63.800,01	-5.800,00	91,67%
35.	078	БАНОВИЋИ	65.000,00	65.000,00	0,00	100,00%
36.	116	ВИСОКО	65.000,00	65.000,00	0,00	100,00%
37.	004	БОСАНСКА КРУПА	60.000,00	50.000,00	-10.000,00	83,33%
38.	059	КЉУЧ	56.139,00	37.181,11	-18.957,89	66,23%
39.	005	БУЖИМ	50.000,11	50.000,11	0,00	100,00%
40.	047	ЛУКАВАЦ	50.000,00	50.000,00	0,00	100,00%
41.	171	ЉУБУШКИ	49.979,00	26.711,00	-23.268,00	53,44%
42.	025	ГРАДАЧАЦ	47.250,00	42.702,16	-4.547,84	90,37%
43.	082	САПНА	42.744,20	27.407,99	-15.336,21	64,12%
44.	080	КАЛЕСИЈА	40.298,00	40.298,00	0,00	100,00%
45.	106	ЛИВНО	37.900,00	37.900,00	0,00	100,00%
46.	017	ОЦАК	36.000,00	36.000,00	0,00	100,00%
47.	124	ТОМИСЛАВГРАД	36.000,00	35.640,00	-360,00	99,00%
48.	129	КРЕШЕВО	34.221,00	31.369,25	-2.851,75	91,67%
49.	173	ЧАПЉИНА	30.000,00	30.000,00	0,00	100,00%
50.	176	СТОЛАЦ	30.000,00	30.000,00	0,00	100,00%
51.	095	ВАРЕШ	23.736,00	6.219,00	-17.517,00	26,20%
52.	148	ПОСУШЈЕ	22.500,00	5.624,98	-16.875,02	25,00%
53.	098	КЛАДАЊ	20.000,00	0,00	-20.000,00	0,00%
54.	036	ДОБОЈ ИСТОК	19.200,00	15.142,00	-4.058,00	78,86%
55.	114	ФОЈНИЦА	15.002,00	15.002,00	0,00	100,00%
56.	052	ЧЕЛИЋ	15.000,05	14.999,44	-0,61	100,00%
57.	020	ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	11.000,00	11.000,00	0,00	100,00%
58.	174	НЕУМ	11.000,00	0,00	-11.000,00	0,00%

59.	167	ГОРАЖДЕ	10.653,60	10.653,60	0,00	100,00%
60.	089	ДОЊИ ВАКУФ	10.535,12	10.535,12	0,00	100,00%
61.	113	БУСОВАЧА	9.000,00	9.000,00	0,00	100,00%
62.	149	ГРУДЕ	8.750,00	2.350,00	-6.400,00	26,86%
63.	117	БРЕЗА	6.961,14	6.961,14	0,00	100,00%
64.	055	ТЕОЧАК	6.300,00	6.300,00	0,00	100,00%
65.	181	РАВНО	4.000,00	4.000,00	0,00	100,00%
66.	183	УСОРА	4.000,00	0,00	-4.000,00	0,00%
67.	037	ДОБОЈ ЈУГ	3.400,00	3.400,00	0,00	100,00%
68.	067	ДОБРЕТИЊИ	2.894,40	2.894,40	0,00	100,00%
69.	018	ОЦАК / ВУКОСАВЉЕ	0,00	0,00	0,00	
70.	030	БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ	0,00	0,00	0,00	
71.	057	ДРВАР	0,00	0,00	0,00	
72.	084	БОСАНСКО ГРАХОВО / ГРАХОВО	0,00	0,00	0,00	
73.	085	ГЛАМОЧ	0,00	0,00	0,00	
74.	096	ОЛОВО	0,00	0,00	0,00	
75.	107	КУПРЕС (ФБиХ)	0,00	0,00	0,00	
76.	143	ПАЛЕ (ФБиХ)	0,00	0,00	0,00	
77.	165	ФОЧА (ФБиХ)	0,00	0,00	0,00	
		УКУПНО	5.717.649,37	5.271.534,79	-446.114,58	92,20%

Општине у Републици Српској

Ред. бр.	Код	Назив општине	Планирана средства	Уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	3	4	5	6	7
1.	029	БИЈЕЉИНА	236.999,64	236.999,64	0,00	100,00%
2.	166	ФОЧА (РС)	120.001,20	120.001,20	0,00	100,00%
3.	074	ТЕСЛИЋ	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
4.	009	ПРИЈЕДОР	100.000,00	100.000,00	0,00	100,00%
5.	083	ЗВОРНИК	143.215,40	92.709,00	-50.506,40	64,73%
6.	010	БОСАНСКА ГРАДИШКА / ГРАДИШКА	90.000,01	81.642,87	-8.357,14	90,71%
7.	014	ДЕРВЕНТА	80.000,00	79.999,99	-0,01	100,00%
8.	011	ЛАКТАШИ	77.000,00	77.000,00	0,00	100,00%
9.	038	ДОБОЈ	106.091,95	70.459,74	-35.632,21	66,41%
10.	013	ПРЊАВОР	69.999,90	59.499,69	-10.500,21	85,00%
11.	056	УГЉЕВИК	54.200,00	54.200,00	0,00	100,00%
12.	008	БОСАНСКА ДУБИЦА / КОЗАРСКА ДУБИЦА	99.999,96	52.542,67	-47.457,29	52,54%
13.	024	МОДРИЧА	49.999,80	49.999,80	0,00	100,00%
14.	064	МРКОЊИЋ ГРАД	45.000,00	45.000,00	0,00	100,00%
15.	140	НОВО САРАЈЕВО / ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	40.000,12	40.000,12	0,00	100,00%
16.	182	ТРЕБИЊЕ	39.998,00	39.998,00	0,00	100,00%
17.	016	БОСАНСКИ БРОД / БРОД	49.600,01	39.735,00	-9.865,01	80,11%
18.	121	СОКОЛАЦ	35.203,00	35.203,00	0,00	100,00%
19.	070	КОТОР ВАРОШ	35.000,00	35.000,00	0,00	100,00%
20.	007	БОСАНСКИ НОВИ / НОВИ ГРАД	34.999,86	34.999,86	0,00	100,00%
21.	105	СРЕБРЕНИЦА	28.000,00	28.000,00	0,00	100,00%
22.	164	ГАЦКО	27.956,00	27.950,00	-6,00	99,98%
23.	132	ИЛИЦА / ИСТОЧНА ИЛИЦА	25.876,00	25.876,00	0,00	100,00%
24.	180	БИЛЕЋА	24.900,00	24.900,00	0,00	100,00%
25.	021	БОСАНСКИ ШАМАЦ / ШАМАЦ	24.499,00	24.499,00	0,00	100,00%
26.	088	ШИПОВО	20.397,00	20.397,00	0,00	100,00%
27.	146	РОГАТИЦА	20.000,00	20.000,00	0,00	100,00%
28.	104	БРАТУНАЦ	19.999,00	19.999,00	0,00	100,00%
29.	144	ПАЛЕ (РС)	18.900,00	18.521,97	-378,03	98,00%
30.	026	ГРАДАЧАЦ / ПЕЛАГИЋЕВО	17.000,00	17.000,00	0,00	100,00%
31.	161	НЕВЕСИНЈЕ	15.000,00	16.612,51	1.612,51	110,75%
32.	103	ВЛАСЕНИЦА	21.000,00	15.750,00	-5.250,00	75,00%
33.	147	ВИШЕГРАД	15.090,00	15.090,00	0,00	100,00%
34.	185	МИЛИЋИ	19.067,60	11.828,60	-7.239,00	62,04%
35.	012	СРБАЦ	20.000,00	10.730,00	-9.270,00	53,65%

36.	170	РУДО	10.000,00	9.826,80	-173,20	98,27%
37.	035	ЧЕЛИНАЦ	11.999,10	8.299,33	-3.699,77	69,17%
38.	142	ТРНОВО (РС)	8.091,60	8.091,60	0,00	100,00%
39.	061	РИБНИК	8.000,00	7.999,97	-0,03	100,00%
40.	101	ШЕКОВИЋИ	6.622,00	6.622,00	0,00	100,00%
41.	163	КАЛИНОВИК	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
42.	068	СКЕНДЕР ВАКУФ / КНЕЖЕВО	5.840,83	5.840,83	0,00	100,00%
43.	054	ЛОПАРЕ	9.000,00	5.569,44	-3.430,56	61,88%
44.	169	ЧАЈНИЧЕ	5.500,00	5.500,00	0,00	100,00%
45.	177	СТОЛАЦ / БЕРКОВИЋИ	7.500,00	5.250,00	-2.250,00	70,00%
46.	123	ХАН ПИЈЕСАК	6.200,00	4.650,00	-1.550,00	75,00%
47.	184	КОСТАЈНИЦА	4.000,00	4.000,00	0,00	100,00%
48.	045	ГРАЧАНИЦА / ПЕТРОВО	3.400,00	3.400,00	0,00	100,00%
49.	179	ЉУБИЊЕ	3.000,00	3.000,00	0,00	100,00%
50.	168	ГОРАЖДЕ / НОВО ГОРАЖДЕ	4.000,00	2.000,00	-2.000,00	50,00%
51.	006	БОСАНСКА КРУПА / КРУПА НА УНИ	1.208,00	1.208,00	0,00	100,00%
52.	033	САНСКИ МОСТ / ОШТРА ЛУКА	10.200,00	1.200,00	-9.000,00	11,76%
53.	018	ОЦАК / ВУКОСАВЉЕ	0,00	0,00	0,00	
54.	023	ОРАШЈЕ / ДОЊИ ЖАБАР	0,00	0,00	0,00	
55.	031	БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ / ПЕТРОВАЦ	0,00	0,00	0,00	
56.	058	ДРВАР / ИСТОЧНИ ДРВАР	0,00	0,00	0,00	
57.	066	ЈАЦЕ / ЈЕЗЕРО	0,00	0,00	0,00	
58.	081	КАЛЕСИЈА / ОСМАЦИ	0,00	0,00	0,00	
59.	108	КУПРЕС (РС)	0,00	0,00	0,00	
60.	158	МОСТАР / ИСТОЧНИ МОСТАР	0,00	0,00	0,00	
		УКУПНО	2.055.554,98	1.850.602,63	-204.952,35	90,03%

Прилог 2 - Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким партијама у 2011. години

Градови у Федерацији Босне и Херцеговине

Ред. бр.	Код	Назив града	Планирана средства	Уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	3	4	5	6	7
1.	199А	Мостар	349.998,92	349.998,92	0,00	100,00%
2.	666	Сарајево	249.543,93	249.543,93	0,00	100,00%
		УКУПНО	599.542,85	599.542,85	0,00	100,00%

Градови у Републици Српској

Ред. бр.	Код	Назив града	Планирана средства	Уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средства
1	2	3	4	5	6	7
1.	034Б	Бањалука	286.772,07	286.772,07	0,00	100,00%
2.	888	Источно Сарајево	55.000,00	55.000,00	0,00	100,00%
		УКУПНО	341.772,07	341.772,07	0,00	100,00%

Прилог 3. Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким партијама у 2011. години

Ред. бр.	Код нивоа	Назив нивоа	Укупно планирано	Укупно плаћено	Више/мање исплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	3	4	5	6	7
1.	9	Кантон Сарајево	1.200.499,79	1.200.499,79	0,00	100,00%
2.	6	Кантон средњобосански	800.000,04	800.000,04	0,00	100,00%
3.	1	Кантон унско-сански	500.000,00	456.038,10	-43.961,90	91,21%
4.	3	Кантон тузлански	483.517,80	488.863,50	5.345,70	101,11%
5.	4	Кантон зеничко-добојски	399.798,29	399.798,29	0,00	100,00%
6.	10	Кантон10	300.000,00	300.000,00	0,00	100,00%
7.	7	Кантон херцеговачко-неретвански	288.250,00	276.862,00	-11.388,00	96,05%
8.	8	Кантон западнохерцеговачки	224.250,00	224.250,00	0,00	100,00%
9.	2	Кантон посавски	160.000,00	160.000,00	0,00	100,00%
10.	5	Кантон босанско-подрињски	80.000,00	80.000,00	0,00	100,00%
		УКУПНО	4.436.315,92	4.386.311,72	-50.004,20	98,87%

Прилог 4 – Преглед санкционираних политичких партија у 2012. години

Новчане казне

Ред. бр.	Назив политичке странке	Број и датум одлуке	Износ казне у КМ
1	2	3	4
1.	Савез независних социјалдемократа СНСД - Милорад Додик	03-07-6-960/12 од 26.12.2012.	23.000,00
2.	Странка демократске акције	03-07-6-961/12 од 26.12.2012.	15.000,00
3.	Социјалдемократска партија БиХ	03-07-6-962/12 од 26.12.2012.	12.500,00
4.	Странка кокуза	03-07-6-970/12 од 18.12.2012.	11.000,00

5.	Странка демократске активности	03-07-6-972/12 од 26.12.2012.	5.500,00
6.	Демократска народна заједница БиХ	03-07-6-973/12 од 26.12.2012.	5.000,00
7.	Хрватска кришћанска демократска унија БиХ	03-07-6-984/12 од 26.12.2012.	5.000,00
8.	Наша странка	03-07-6-974/12 од 18.12.2012.	3.000,00
9.	Социјалистичка партија	03-07-6-964/12 од 26.12.2012.	3.000,00
10.	Социјалдемократска унија БиХ	03-07-6-981/12 од 26.12.2012.	3.000,00
11.	Српска демократска странка	03-07-6-968/12 од 26.12.2012.	2.500,00
12.	Партија уједињених пензионера	03-07-6-982/12 од 18.12.2012.	2.500,00
13.	Хрватска странка права	03-07-6-975/12 од 26.12.2012.	2.000,00
14.	Српска напредна странка	03-07-6-967/12 од 18.12.2012.	1.000,00
15.	Демократска партија - Драган Чавић	03-07-6-965/12 од 26.12.2012.	1.000,00
16.	Нова социјалистичка партија	03-07-6-983/12 од 18.12.2012.	500,00
	УКУПНО		95.500,00

Административна мјера

Ред. број	Политичка странка	Број и датум одлуке
1	2	3
1.	БХ слободни демократи	01-07-6-1007-5/11 29.03.2012.
2.	ДЕПОС - демократски покрет Српске	01-07-6-1012-5/11 29.03.2012.
3.	Босанскохерцеговачка странка права	01-07-6-1014-5/11 29.03.2012.
4.	Твоја и моја странка у Босни и Херцеговини	01-07-6-1008-5/11 29.03.2012.
5.	Странка бизниса Српске	01-07-6-1011-5/11 29.03.2012.
6.	Партија социјалне правде	01-07-6-1010-5/11 29.03.2012.
7.	Хрватска странка права др Анте Старчевић - Праваша 21. стољећа	01-07-6-1006-5/11 29.03.2012.
8.	Хрватски блок БиХ	01-07-6-1013-5/11 29.03.2012.

СІК

IV. ДИО

***СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА О САВЈЕТУ
МИНИСТРА БУХ***

1. Спровођење Закона о Савјету министара БиХ

292. У складу са Законом о Савјету министара БиХ¹⁰⁰, Централна изборна комисија БиХ надлежна је да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњава услове за именовање, и потврду о томе доставља органу надлежном за именовање.
293. На основу достављених информација и података из службене евиденције, Централна изборна комисија БиХ, у складу с чланом 10д Закона о Савјету министара БиХ, оцјењује да ли кандидати испуњавају услове за именовање и потврду о томе доставља органу надлежном за именовање.
294. У складу са чланом 10ц поменутог закона, Централна изборна комисија БиХ извршила је провјере да ли кандидати за предсједавајућег Савјета министара БиХ испуњавају све потребне услове прописане Изборним законом БиХ и да се на њих не односи ниједна неспојива дужност прописана тим законом, као и да ли су сви кандидати доставили све информације¹⁰¹ које су потребне Централној изборној комисији БиХ да испуни своје обавезе из Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ у случају да буде потврђено њихово именовање.
295. У извјештајном периоду два пута су обављане провјере за укупно 22 кандидата за министре или замјенике министра у Савјету министара БиХ. Први пут, у јануару, извршене су провјере за 19 кандидата, а у новембру за још три (3) кандидата о испуњавању услова за именовање, о чему је, у законом предвиђеном року, достављен извјештај предсједавајућем Савјета министара БиХ.

2. Закључна разматрања

296. Циљ Закона о измјенама и допунама Закона о Савјету министара БиХ, донесеног одлуком Високог представника од 19. 10. 2007, јесте да омогући несметан рад Савјета министара БиХ и примјењује се подједнако на све чланове Савјета министара БиХ.
297. Рок за провјеру кандидата за предсједавајућег, министре и замјенике министара у Савјету министара БиХ веома је кратак, ако се очекује да се заврши поступак утврђивања постојања сукоба интереса, када се он покрене у времену провјере на основу основане сумње да су повријеђене одредбе Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ.
298. Током 2012. године, извршене су провјере за 22 кандидата за министре или замјенике министара у Савјету министара БиХ, у току два поступка, о чему је у законом предвиђеном року, достављен извјештај предсједавајућем Савјета министара БиХ.

¹⁰⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08

¹⁰¹ Информације се подносе у форми потписане изјаве на обрасцу који је прописала Централна изборна комисија БиХ, а који је објављен у „Службеном гласнику БиХ“, бр. 102/06

A close-up photograph of two hands, one from a person with a darker skin tone and one from a person with a lighter skin tone, gently cupping a small, translucent blue and white globe of the Earth. The background is a soft, out-of-focus light blue. The text is overlaid on the image in a bold, black, serif font.

V. ДИО

***МЕЂУНАРОДНА
САРАДЊА,
СЕМИНАРИ И
ЕДУКАЦИЈЕ***

1. 21. Годишња конференција АСЕЕЕО

а) Развој АСЕЕЕО

299. Европско удружење изборних званичника промовише институционализацију и професионализацију демократских процедура у региону, као непрофитна, регионална организација независна од политичких странака и влада са правним упориштем у међународном праву. Током 1991. године виши изборни званичници, представници влада и лидери грађанског образовања и академске заједнице окупили су се у Будимпешти, у Мађарској, на симпозијуму Изборних система Централне и Источне Европе. Овај историјски састанак је водио оснивању Удружења изборних званичника Централне и Источне Европе (АСЕЕЕО). У 2006. години на Годишњој конференцији Удружења одржаној у Јурмали (Латвија), АСЕЕЕО је промијенио назив у Европско удружење изборних званичника уклањајући регионалну баријеру и отварајући нове перспективе у интеррегионалној сарадњи изборних стручњака. Чланство у АСЕЕЕО је отворено за органе изборног менаџмента; индивидуалне стручњаке и изборне стручњаке и организације које подржавају изборни процес. Данас АСЕЕЕО у свом чланству има 23 државне изборне комисије укључујући и Централну изборну комисију БиХ, удружења изборних званичника формирана на државном нивоу и једну међународну непрофитну организацију. Застава Удружења се након истека једногодишњег мандата на Годишњој конференцији предаје другој чланици Удружења чији предсједник Централне/Државне изборне комисије предсједава АСЕЕЕО-ом до наредне конференције. На 20. годишњој конференцији АСЕЕЕО одржаној у Будимпешти у јуну 2011. године, застава АСЕЕЕО-а је предата гђи Ирени Хациабдић, тадашњој предсједници Централне изборне комисија БиХ, чиме је гђа Хациабдић постала и предсједница АСЕЕЕО, а организација Конференције 2012. године је припала Централној изборној комисији БиХ.

б) Организација и тематски садржај 21. годишње конференције АСЕЕЕО

300. Централна изборна комисија БиХ је имала част и привилегију да буде домаћин и пресједавајући 21. годишње конференција Европског удружења изборних званичника (АСЕЕЕО) под називом “Учешће рањивих група у изборним процесима: мањине и лица са инвалидитетом” која је одржана од 15. до 17. септембра 2012. године у Сарајеву.
301. Годишње конференције АСЕЕЕО се фокусирају на широк спектар тема укључујући транспарентност избора, медије и изборе, изборну технологију, реформе финансирања кампање те учешће грађана у изборном процесу. У раду 21. годишње конференције АСЕЕЕО одржане у септембру мјесецу у Сарајеву учествовало је 145 изборних професионалаца, експерата, представника међународних организација, невладиних организација и академске заједнице из 45 земаља свијета. Радни језици Конференције су били енглески и руски. У склопу 21. годишње конференције АСЕЕЕО, као паралелан догађај, 13. септембра 2012. године, је организиран и одржан други састанак Радне групе за оснивање Свјетског удружења изборних органа (Association of the World Election Bodies-A-WEB). Састанку је присуствовало 14 учесника - представника регионалних удружења изборних званичника: Европског удружења изборних званичника (АСЕЕЕО), Удружења азијских изборних органа власти (Association of Asian Election Authorities (AAEA), Јужноафричке развојне заједнице (the Southern African Development Community (SADC) и Уније међуамеричких изборних органа (The Inter-American Union of Electoral Organisms (UNIORE) те четири (4) међународне организације: Изборног института за одрживу демократију у Африци (Electoral Institute for Sustainable Democracy in Africa (EISA); Међународног института за демократију и изборну помоћ (International IDEA; Развојног програма Уједињених нација (United Nations Development Programme (UNDP); и Међународне фондације за изборне системе (International Foundation for Electoral Systems - IFES).

Први састанак Радне групе је одржан у Сеулу, Република Кореја на иницијативу Државне изборне комисије Републике Кореје од 9. до 12. маја 2012. године, у чијем раду је учествовала и гђа Ирена Хаџиабдић, чланица Централне изборне комисије БиХ. Улога Свјетског удружења изборних органа би требала бити размјена информација везаних за изборе, знања и искуства; подршка изградњи капацитета органа изборног менаџмента, успостављање неопходних механизма сарадње са релевантним међународним органима; и друге улоге које Удружење жели да предузме у будућности, а које ће се базирати на консензусу. Удружење ће промовисати ефикасност и успјешност у спровођењу фер, слободних, мирних, транспарентних, кредибилитетних и партиципативних избора широм свијета кроз одрживу сарадњу на глобалном нивоу. Удружење ће идентификовати најновије трендове, изазове и развој у демократском изборном менаџменту и повезаним процесима и олакшавати одговарајућу размјену информација и експертизе међу члановима са циљем јачања изборне демократије широм свијета. Учесници састанка у Сарајеву су постигли договор о улози, чланству, организацији и финансирању Свјетског удружења изборних органа. Закључено је да ће Удружење направити оквир рада у којем ће се дефинисати његова улога у изградњи капацитета органа за управљање изборима, размјена информација, знања и искустава, а удружење ће, такође, пружати практичну подршку развоју избора, демократијама у настајању чиме се постављају темељи за

јачање изборне демократије у свијету. Оснивачка Скупштина Удружења одржаће се у октобру мјесецу 2013. у Сеулу, Република Кореја.

Слика 10 - Пријем добродошлице за учеснике и госте 21. годишње конференције АСЕЕЕО, 13. 9. 2012 - зграда Парламентарне скупштине БиХ

с) Ток рада 21. годишње конференције АСЕЕЕО-а

302. Првог радног дана, 13. 9. 2012. године, Конференција је понудила посебну *BRIDGE* сесију на тему “Приступ изборним процесима” на којој је присуствовало 20 пријављених учесника. Учесници ове интерактивне радионице су имали прилику да се ставе у позицију лица са различитим облицима инвалидитета. Дискусија се водила о баријерама са којима се сусрећу лица која припадају рањивим групама као што су лица са инвалидитетом, представници мањина, неписмена лица, и избјеглице уколико желе да остваре своје право гласа или да учествују у изборном процесу као кандидати, посматрачи или чланови органа за спровођење избора. Такође, првог дана Конференције одржан је и састанак Извршног одбора АСЕЕЕО. Након отворења Конференције гости су посјетили већ традиционалну изложбу изборне опреме која је ове године окупила седам (7) компанија: пет из иностранства (Велике Британије, Сједињених Америчких Држава, Шпаније и Ирске) и двије компаније из БиХ, које су презентовале иновативна рјешења која инвалидним лицима омогућавају лакши приступ изборном процесу. У згради Парламента БиХ приређен је пријем добродошлице за учеснике Конференције, представнике амбасасада присутних у БиХ, међународних организација, невладиног сектора из земље и иностранства укључујући и организације које окупљају инвалидна лица, изборних комисија и академске

заједнице, а домаћин је био др Милорад Живковић, предједавајући Представничког дома Парламентарне Скупштине БиХ.

Слика 11 - Први радни састанак Радне групе за оснивање Свјетског удружења изборних органа (А-WEB-a)

303. Другог радног дана Конференције, 14. 9. 2012. године, одржана је Генерална скупштина АСЕЕЕО, а затим су одржане пленарне сесије које су се фокусирали на: учешће лица са инвалидитетом у изборном процесу и учешће мањина у изборном процесу. Фокусирајући се на права лица са инвалидитетом и мањина да бирају и буду бирани, учесници Конференције су имали прилику да дискутују, како о сваком аспекту једнаког изборног права, тако и о техничким стварима као што су потешкоће у креирању приступачног гласачког материјала. Дискусија се базирала на презентацијама државних изборних званичника, професионалних стручњака међународних организација и научних радника који су подијелили своја искуства како са теоријске тако и практичне тачке гледишта.

Слика 12 – Други радни састанак учесника 21. годишње конференције АСЕЕЕО

304. Трећег радног дана Конференције 15. 9. 2012. одржане су пленарне сједнице на тему учешћа мањина у изборном процесу и лица са инвалидитетом у изборном процесу и двије радионице на исту тему. Још једном је наглашено, да је гарантовано учешће рањивих група у политичком животу, а посебно на изборима, на једнаким основима са свим другим лицима, такође везано и за међународне инструменте људских права, а демократске државе треба да обезбиједе да ово постане заједничка одговорност сваког корисника изборне процедуре, креатора закона, органа изборног менаџмента, политичких странака, медија и гласача. За проналажење најбољих рјешења неопходно је успоставити сарадњу са организацијама мањина и организацијама лица са инвалидитетом.

d) Закључци са 21. годишње конференције АСЕЕЕО

305. Главни закључци тродневне Конференције су сумирани у документу Сарајевска декларација која позива државе да предузму неколико акција како би се обезбиједило универзално изборно право.

Члан 1 Сарајевске декларације каже:

1. Све демократске државе морају гарантовати пуна изборна и политичка права за лица са инвалидитетом у складу са одредбама универзалних и регионалних докумената о правима лица са инвалидитетом.
2. Владе и органи изборног менаџмента морају радити заједно како би обезбиједили да лица са инвалидитетом имају потпун приступ изборном и политичком процесу, укључујући право да гласају, као и право да буду бирани и да обављају јавне функције.
3. Да обезбиједе потпуно доступна и инклузивна бирачка мјеста, да развију доступне и инклузивне материјале и информације и систем гласања који ће бити прилагођен бирачима; органи изборног менаџмента и организације инвалидних лица се позивају да раде заједно како бити омогућиле право на тајност гласања за грађане са инвалидитетом.

У члану 2 се наводи да:

1. Права лицима која припадају мањинама требају бити загарантована потпуна изборна и политичка права у складу са одредбама универзалних и регионалних докумената о правима лица која припадају мањинама.
2. Органи изборног менаџмента се позивају да сарађују са мањинским заједницама у њиховим земљама како би промовисали потпуно изборно и политичко учешће лица која припадају мањинама укључујући право да гласају и да буду бирани и да обављају јавне функције.
3. Обезбиједе потпуно доступна и инклузивна бирачка мјеста и да осмисле систем гласања који ће бити прилагођен бирачима, а органи изборног менаџмента се позивају да раде у сарадњи са мањинским заједницама.

306. На церемонији затварања Конференције, застава АСЕЕЕО и предсједавање у наредних 12 мјесеци су предати Државној изборној комисији Пољске и слједећа годишња конференција ће бити одржана у Варшави 2013. године.

2. Учешће на међународним семинарима и посматрачким мисијама

307. На позив бројних међународних организација, институција и асоцијација, представници Централне изборне комисије БиХ су учествовали у раду бројних семинара и сесија, као што су:

308. На позив Државне изборне комисије Републике Индонезије, делегација Централне изборне комисије БиХ је, у периоду од 20. до 25. 2. 2012. године, учествовала на Међународној конференцији о регистрацији бирача, која је одржана у Џакарти - Индонезија, гдје су представници Централне изборне комисије БиХ представили процес регистрације бирача у Босни и Херцеговини. Циљ конференције је био размјена искустава у области реформе процеса регистрације бирача.

309. У периоду од 29. 2. до 1. 3. 2012. године у Јеревану - Јерменија, одржан је округли сто у сарадњи са правном школом Јеревана, у организацији Савјета Европе, гдје је представник Централне изборне комисије БиХ имао запажено учешће. Тема округлог стола били су изборни спорови, гдје је представник Централне изборне комисије БиХ представио праксу у Босни и Херцеговини, као и поједине примјере судске праксе у области изборног законодавства.

310. На позив Централне изборне комисије Руске Федерације, а у складу са потписаним Меморандумом о сарадњи, представници Централне изборне комисије БиХ су, у периоду од 1. до 6. 3. 2012. године, посматрали предсједничке изборе у тој земљи.

311. Дана, 30. 3. 2012. године, гђа Ирена Хациабдић, чланица Централне изборне комисије БиХ, у Београду - Србија, предсједавала је на састанку Извршног одбора АСЕЕЕО, који се одржао у Народној скупштини Републике Србије.

312. На позив АСЕЕЕО, представник Централне изборне комисије БиХ је, од 3. до 4. 5. 2012. године, учествовао на семинару који је одржан у Бечу – Аустрија. Семинар у организацији АСЕЕЕО, Е-вотинг и OSCE/ODIHR представио је BRIDGE методологију обуке, која је развијена у протеклих 11 година, а обухвата изборну архитектуру, кључне изборне актере и изборне операције. Сам семинар је други у низу и, уствари, представља тренинг тренера и изборних актера дајући боље прилике за професионално унапређење изборне администрације.

313. На позив Државне изборне комисије Јужне Кореје представник Централне изборне комисије БиХ је, у периоду од 10. до 11. 5. 2012. године, учествовао у раду радне групе за успостављање Удружења свјетских изборних органа (А-WEB). Учесници радне групе: IFES, UNIORE, EISA, ACEO, АСЕЕЕО, IDEA. На састанку је разговарано о техничким, финансијским и логистичким аспектима успостављања А-WEB-а.

314. У периоду од 4. до 5. 6. 2012. године, представници Централне изборне комисије БиХ су учествовали у раду 9. конференције органа за спровођење избора на тему: “Иновативна рјешења за изборе“, која се одржала у Талину – Естонија. Током конференције одржане су радионице на теме: Електронски бирачки спискови, Нови начини обуке особља, Мјере против преваре и посматрачке технике и рјешења за бројање гласова (е-бројање).
315. У периоду од 28. до 29. 6. 2012. године, представници Централне изборне комисије БиХ су учествовали на међународном семинару институција које се баве утврђивањем сукоба интереса земља региона Дунава, у оквиру програма *Владавина закона*: Спровођење детаљног и интегрисаног приступа у превенцији и борби против корупције, а који се одржао у Софији - Бугарска. Поред представника Централне изборне комисије БиХ, на семинару су учествовали и представници Аустрије, Албаније, Ирске, Бугарске, Њемачке, Румуније, Словеније, Македоније, Латвије, Црне Горе и Молдавије. Представници Централне изборне комисије БиХ су том приликом представили рад Централне изборне комисије БиХ, те указали на специфичност и јединственост уређења области сукоба интереса у БиХ.
316. На позив International IDEA, представници Централне изборне комисије БиХ су, у периоду од 19. до 21. 11. 2012. године, учествовали у раду Глобалне радионице која се одржала у Адис Абеби - Етиопија. Тема Глобалне радионице је била “Алат за управљање изборним ризиком – искуства и наредни кораци“. Програм изборних процеса International IDEA развио је алат за управљање изборним ризиком, који је направљен како би се оснажили они који имају директну одговорност за или специфичан интерес у превенцији и олакшавање насиља везаног за изборе. Алат ће бити доступан свима крајем 2013. године. Радионица је представила форум који је окупио учеснике који представљају владине и невладине организације, који су стекли искуство са алатом путем пилот пројекта који је спроведен само у четири земље (Кенија, Босна и Херцеговина, Колумбија и Шри Ланка).
317. На позив Државне изборне комисије Словеније, предсједник Централне изборне комисије БиХ је, 11. 11. 2012. године, посматрао предсједничке изборе у Словенији.
318. На позив Сталне изборне власти Румуније, делегација Централне изборне комисије БиХ је, у периоду од 7. до 10. 12. 2012. године, посматрала парламентарне изборе у Румунији.

3. Сарадња са другим организацијама

319. Поред учествовања представника Централне изборне комисије БиХ на међународним семинарима и посматрачким мисијама, Централна изборна комисија БиХ је била и домаћин бројним делегацијама.

Шесточлана делегација Државне изборне комисије Либерije је боравила у петнаестодневној посјети Централној изборној комисији БиХ у периоду од 27. септембра до 11. октобра 2012. године. Финансијску подршку за ову посјету је обезбиједио Развојни програм Уједињених нација (UNDP) из Либерije, а у пратњи

делегације је био и један члан особља UNDP Либериа. Током посјете су уприличени састанци са члановима Централне изборне комисије БиХ, али и са представницима општинских изборних комисија, Удружења изборних званичника у БиХ и представницима Мисије ОРБС-а у БиХ.

Слика 12 - Посјета делегације Државне изборне комисије Либериа Централној изборној комисији БиХ

320. Централној изборној комисији БиХ се обратила Канцеларија UNDP-а из Либериа са молбом да организује студијско путовање за делегацију изборних званичника Државне изборне комисије Либериа. Изборни пројекат који UNDP спроводи у Либериа има за циљ изградњу капацитета чланова Државне изборне комисије Либериа, а дио пројекта укључује обуку из различитих сегмената изборног процеса и организацију студијских путовања у различите државе. Државна изборна комисија Либериа је у процесу формирања одговарајуће структуре и функционалне изборне администрације, а изборна администрација у Босни и Херцеговини, њен структурни систем, планирање и начин спровођења избора су препоручени од изборних професионалаца Међународне фондације за изборне системе (IFES) као примјер добре праксе. Имајући у виду едукативни карактер посјете, Централна изборна комисија БиХ је припремила свеобухватан план обуке са презентацијама које су обухватиле следеће теме: Увод у структуру Босне и Херцеговине и изборни систем, Одговорности Централне изборне комисије БиХ и улога Секретаријата Централне изборне комисије БиХ; Финансирање политичких партија и изборне кампање; Рјешавање сукоба интереса; Регистрација политичких партија и кандидата; Регистрација бирача и бирачки списак; Заштита изборног права/рјешавање изборних спорова; Информисање јавности и едукација грађана; Увод у пројекат „Јединствени информациони систем БиХ“ и презентација IDEA пројекта; гласање и пребројавање гласачких листића и посматрачи. Презентације су одржане у канцеларији Централне изборне комисије БиХ и у канцеларији Удружења изборних званичника у БиХ (УИЗБиХ). Чланови Либериаке делегације су показали велики интерес за презентоване теме што се видјело из великог броја питања и тока дискусија. Поред

сесија обуке чланови делегације су посјетили и Градску изборну комисију Града Мостара. Надаље, чланови делегације су се сусрели и са амбасадором ОЕБС Мисије у БиХ, Флечер М. Буртон и његовим сарадницима, а разговарало се о изборном процесу у БиХ и подршци коју је ОЕБС Мисија пружила у развоју изборне администрације и законодавства у БиХ током протекле двије деценије, те је направљена паралела са ситуацијом у изборним структурама и спровођењем избора у Либерiji.

321. С циљем упознавања са начином функционисања локалних органа за спровођење избора уприличена је посјета локалној изборној комисији (ОИК) Стари Град Сарајево. На састанку су представници ОИК Стари Град упознали госте о саставу, начину функционисања ОИК Стари Град Сарајево, начину избора бирачких одбора и њиховој едукацији, информисању бирача те додатним активностима које спроводи ОИК Стари Град Сарајево с циљем што ефикаснијег спровођења изборних активности.
322. Делегација Либерiji је присуствовала и заједничком састанку међународних акредитованих посматрача у организацији Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ. Током састанка акредитовани посматрачи су упознати са мисијом коју обављају представници Конгреса локалних и регионалних органа власти Савјета Европе, а затим су имали прилику да постављају питања члановима Централне изборне комисије БиХ у вези са предстојећим Локалним изборима 2012. године. На дан избора, 7. октобра 2012. године, Либеријска делегација је посјетила неколико бирачких мјеста, редовних, у одсуству и бирачких мјеста за гласање непотврђеним гласачким листићем у општинама: Стари Град Сарајево, Ново Сарајево и Пале, а процес пребројавања гласачких листића су посматрали на бирачким мјестима у општини Стари Град Сарајево. Такође, 7. октобра чланови делегације су се сусрели и са члановима Општинске изборне комисије Ново Сарајево и предсједавајућим Општинског вијећа Ново Сарајево.
323. Централна изборна комисија БиХ је остварила веома запажену сарадњу и са међународним институцијама које дјелују у Босни и Херцеговини, а посебно са Мисијом ОЕБС-а. Та сарадња огледа се у савјетодавној улози у складу са потписаним Меморандумом о разумијевању између Централне изборне комисије БиХ и Мисије ОЕБС.
324. Током извјештајног периода настављена је реализација Меморандума о сарадњи између Централне изборне комисије БиХ и Комисије за утврђивање конфликта интереса Црне Горе, који је потписан крајем маја 2007. године, а која се огледа у размјени искустава и учешћу на едукативним састанцима и семинарима о сукобу интереса. Тако је Централна изборна комисија БиХ била у радној посјети Комисији за утврђивање конфликта интереса Црне Горе, учествовала је на више едукативних семинара за локалне јавне функционере у организацији Комисије за утврђивање конфликта интереса Црне Горе о теми: „Едукација јавних функционера о сукобу интереса у 2012. години“.
325. Значајно је напоменути да су Централну изборну комисију БиХ, посјетиле и делегације: Македоније, ОХР, амбасадор Украјине, амбасадор Руске Федерације,

амбасадор Румуније, амбасадор Републике Хрватске, амбасадор Сједињених Америчких Држава и Делегација Савјета Европе.

Слика 13 - Посјета делегације Македоније Централној изборној комисији БиХ

4.Сарадња са невладиним сектором

326. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је настојала да успостави и сарадњу са невладиним сектором, као значајним сегментом у едукацији бирача о изборном процесу и других области које су у надлежности Централне изборне комисије БиХ.
327. Централна изборна комисија БиХ је остварила и изузетно добру сарадњу са невладиним сектором, прије свега са Удружењем изборних званичника у Босни и Херцеговини. Агенција Сједињених Америчких Држава за међународни развој (USAID) је препознала потребу да подржи пројекат под називом "Унапређење услова за лично и самостално гласање за босанскохерцеговачке грађане са инвалидитетом", који имплементира Удружење изборних званичника у БиХ (УИЗБиХ). На пројекту су уско сарађивали Централна изборна комисија БиХ, Удружење за слијепа и слабовидна лица Кантона Сарајево, Вијеће организација особа са инвалидитетом Федерације БиХ и Координациони одбор инвалида Републике Српске, те "Everyone Counts", међународна агенција за изборне системе. Овај пројекат ће олакшати учешће БиХ бирача са инвалидитетом у изборном процесу. Током имплементације пројекта одржано је више симулација електронског гласања. Након симулације избора, током имплементације пројекта развиће се политике и процедуре и доставити релевантним органима, како би се омогућило бх. грађанима са инвалидитетом да гласају приватно и самостално помоћу електронских помагала.

328. Централна изборна комисија БиХ је током 2012. године сачинила и извјештај о реализацији GRECO препорука из области сукоба интереса, као и извјештај за Мапу пута и либерализацију визног режима.
329. Као и до сада, за Централну изборну комисију БиХ сарадњу са невладиним сектором представља веома важан сегмент у раду, те ће и у свом будућем раду наставити интензивно да остварује контакте са невладиним сектором.

5. Обука и стручно оспособљавање запослених

330. Централна изборна комисија БиХ доношењем Програма обуке кадрова настоји да лакше води кадровску политику, те да тиме постави објективне критеријуме стручног усавршавања. С циљем подизања свеукупне ефикасности пословања Централна изборна комисија БиХ настоји обезбиједити адекватан систем комуникације како унутар институције, тако и према окружењу.
331. Само планирање обуке кадрова у Централној изборној комисији БиХ наслања се на политику и стратегију институције и представља дио њеног стратешког планирања. Посебан задатак у развоју кадрова Централне изборне комисије БиХ је усклађивање индивидуалних и тимских циљева проистеклих из стратешких и оперативних задатака. Динамика реализације стручног образовања запослених прецизно је била усклађена са динамиком активности Централне изборне комисије БиХ и расположивим буџетом. Кадровска анализа постојећег стања треба бити тако развијена да покаже степен кадровског потенцијала и кадровске потребе Централне изборне комисије БиХ. Циљ свих усавршавања и обука, било да су “хоризонталне”¹⁰² или “вертикалне”¹⁰³, био је да стимулирају компетентност, креативност и укључивање свих запослених у рјешавање проблема и давање квалитетних препорука за доношење коначних одлука, уз услов успостављања радног система у којем су послови класификовани и обликовани тако да доприносе ефикаснијем раду.
332. С циљем стручног усавршавања државних службеника, а у организацији Агенције за државну службу БиХ, организовано је неколико обавезних циклуса за похађање стручних семинара о сљедећим темама:
- a) европске интеграције;
  - b) менаџерске обуке – модули од I-VIII;
  - c) припрема, писање и вођење пројеката;
  - d) управљање људским потенцијалима;
  - e) израда правних прописа у институцијама БиХ;
  - f) тим и тимски рад;
  - g) управни поступак и управни спор;

¹⁰² „Хоризонтална обука“ подразумијева оне области оспособљавања и усавршавања релевантне за све запослене

¹⁰³ „Вертикална обука“ подразумијева оне области оспособљавања и усавршавања релевантне за одређене државне службенике

- h) медијација као метода алтернативног рјешавања спорова;
  - i) креативно рјешавање проблема;
  - j) конфликт-менаџмент;
  - k) примјена Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине и правила за консултације у изради правних прописа;
  - l) реформа јавне администрације;
  - m) стратешко планирање;
  - n) права интелектуалне својине;
  - o) планирање и вођење састанака;
  - p) интерперсоналне вјештине;
  - q) канцеларијско и архивско пословање;
  - r) међународни уговори и пракса у БиХ;
  - s) мобинг и заштита од мобинга.
333. На свим семинарима размотрене су теме које су од великог значаја у погледу упознавања државних службеника са специфичностима рада у администрацији у смислу етичког кода и организационе структуре државне администрације. Посебно је значајно поменути и семинаре на којима су презентовани модели пословне комуникације, тимског рада, развијању самосвјести, рјешавање конфликта и потребе инвентивног дјеловања, имајући у виду чињеницу да се свијет око нас мијења и да је Централна изборна комисија БиХ институција која је, иако независна институција, ипак у сталној интеракцији, како са домаћим тако и са међународним организацијама.
334. Поред семинара и стручних усавршавања у организацији Агенције за државну службу, запослени су похађали и:
- a) семинар о јавним набавкама у организацији Ревикона - један запослени;
  - b) семинар из области финансија у организацији Савеза рачуновођа и ревизора РС - два запослена;
  - c) семинар из области финансија у организацији Министарства финансија РС - два запослена;
  - d) семинар из области финансија у организацији Удружења рачуновођа и ревизора ФБиХ - два запослена;
  - e) семинар из области финансија у организацији ФЕБ-а- два запослена;
  - f) семинар из области финансија у организацији Ревикона - два запослена.
  - g) похађање курса енглеског језика кроз DLC програм - сви државни службеници;
  - h) примјена Закона о управном поступку.

6. Закључна разматрања

335. Централна изборна комисија БиХ је и у 2012. години значајан дио својих активности усмјерила на успостављање међународне сарадње и размјену искустава кроз активно учешће на конференцијама, семинарима и разним облицима едукација, што у сваком случају представља допринос у сагледавању најактуелнијих трендова у развоју изборних система у демократски развијеним земљама и примјене закона из области финансирања политичких странака и сукоба интереса. Учешћем на међународним

конференцијама Централна изборна комисија БиХ настоји дати пуни допринос у афирмацији Босне и Херцеговине, кроз успостављање сарадње са изборним комисијама других земаља, наставак сарадње са ОЕБС-ом, активним учешћем на конференцијама у оквиру Европског удружења изабраних званичника – АСЕЕЕО.

336. Добијање улоге предсједавајућег АСЕЕЕО, довољно говори да је Централна изборна комисија БиХ дала велики допринос у раду АСЕЕЕО, а резултат тога је да је организација 21. годишње конференције АСЕЕЕО повјерена Централној изборној комисији БиХ. Конференција се одржала у Сарајеву у период од 15. до 17. 9. 2012. године. У раду 21. годишње Конференције АСЕЕЕО учествовало је 145 изборних професионалаца, експерата, представника међународних организација, невладиних организација и академске заједнице из 45 земаља свијета. У склопу 21. годишње конференције АСЕЕЕО, као паралелан догађај, 13. септембра 2012. организован је и одржан Други састанак Радне групе за оснивање Свјетског удружења изборних органа (Association of the World Election Bodies-A-WEB). Закључено је да ће Удружење направити оквир рада у којем ће се дефинисати његова улога у изградњи капацитета органа за управљање изборима, размјена информација, знања и искустава, а удружење ће, такође, пружати практичну подршку развоју избора демократијама у настајању, чиме се постављају темељи за јачање изборне демократије у свијету. Оснивачка скупштина Удружења одржаће се у октобру 2013. у Сеулу, Република Кореја. Главни закључци тродневне Конференције су сумирани у документу Сарајевска декларација која позива државе да предузму одређене активности како би се обезбиједило универзално изборно право.
337. По позиву међународних организација, институција и асоцијација, представници Централне изборне комисије БиХ, узели су учешће у раду на семинарима са сљедећим тематским садржајима: Представљање изборног система БиХ и процес регистрације бирача, Рјешавање изборних спорова, Учесће изборних актера у изборном процесу, Спровођење иновативних рјешења за изборе, Спровођење детаљног и интегрисаног приступа у превенцији и борби против корупције итд.
338. Значајно је напоменути, да је Централна изборна комисија БиХ била домаћин Државној изборној комисији Либерције којој је, за вријеме боравка у Босни и Херцеговини, представљено цјелокупно искуство Централне изборне комисије БиХ у успостављању изборног система и начина спровођења изборног процеса.
339. Током 2012. године настављена је сарадња са невладиним сектором, а посебно са Удружењем изборних званичника БиХ са којим је и реализован пројекат под називом “Унапређење услова за лично и самостално гласање за босанскохерцеговачке грађане са инвалидитетом”, који је подржала Агенција Сједињених Америчких Држава за међународни развој (USAID).
340. С циљем постизања што бољих резултата рада, Централна изборна комисија БиХ је у свом програму обуке запослених, предвидјела и активности које се односе на стручно усавршавање запослених. Током 2012. године, државни службеници Централне изборне комисије БиХ учествовали су на обавезујућим едукацијама које је организовала Агенција за државну службу БиХ, које су успјешно завршили.

VI. ДИО

***ЈАВНОСТ РАДА
ЦЕНТРАЛНЕ
ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ
БиХ***

1. Јавност рада Централне изборне комисије БиХ

341. Централна изборна комисија БиХ своју законску обавезу, када је у питању јавност рада и слобода приступа информацијама, испуњава кроз досљедну примјену основних принципа јавног информисања, као што су: отвореност, истинитост и одговорност, координација, благовременост и корисност. Медији играју важну улогу у формирању јавног мњења, те управо због тога Централна изборна комисија БиХ, настоји да путем www.izbori.ba информисе цјелокупну јавност (бираче) о свим релевантним питањима која су у надлежности Централне изборне комисије БиХ. Постоји велики број „алата“ које Централна изборна комисија БиХ користи приликом комуникације са медијима, као што су: саопштења за јавност (објаве за медије), www.izbori.ba, изјаве, конференције за новинаре, брифинзи са новинарима и слично. За односе са медијима, задужени су председник и чланови Централне изборне комисије БиХ и стручни савјетник за односе са јавношћу. Посебан сегмент информисања, представља интерна комуникација унутар Централне изборне комисије БиХ, која обухвата све комуникативне активности између чланова и запослених у Централној изборној комисији БиХ, па је зато важно информисати, едуковати и мотивисати запослене како би и они могли квалитетно представљати Централну изборну комисију БиХ јавности. То се углавном постиже радним и информативним састанцима, стручним активностима, стручним семинарима и интранетом (интерним интернетом).
342. Водичем за приступ информацијама је прописано да се информације о раду Централне изборне комисије БиХ могу добити и неформално, путем телефона у контакту са стручним савјетником за односе са јавношћу. На тај начин је олакшан пут приступа информацијама којим располаже Централна изборна комисија БиХ. Формално поднесених захтјева за приступ информацијама у 2012. години је било 130, на које је Централна изборна комисија БиХ одговорила благовремено у складу са Законом о слободи приступа информацијама.
343. Јавност рада Централне и зборне комисије БиХ углавном се обезбјеђује на сљедеће начине: обавјештавањем јавности о одржавању сједница; давањем обавјештења о активностима Централне изборне комисије БиХ; омогућавањем посматрачима политичких субјеката, удружењима грађана и међународним посматрачима да присуствују сједницама, да посматрају друге активности Централне изборне комисије БиХ, као и да имају приступ свим релевантним документима у складу са законом, осим ако председник Централне изборне комисије БиХ, у интересу морала, јавног реда или националне безбједности у демократском друштву или у другим случајевима одлучи другачије; објављивањем донесених одлука, путем интернет странице Централне изборне комисије БиХ и у службеним гласницима, издавањем публикација у којим се објављују значајније одлуке, рјешења и друга нормативна акта и на други начин који одреди Централна изборна комисија БиХ.
344. Сједнице Централне изборне комисије БиХ су јавне осим у случајевима када Централна изборна комисија БиХ расправља и одлучује о питањима која имају карактер тајности у складу са законом, када то захтијевају разлози заштите морала, јавног реда, безбједности државе, права приватности или личних права.

345. Све релевантне информације и одлуке које доноси Централна изборна комисија БиХ могу се добити на:
- a) *Интернет страници Централне изборне комисије Босне и Херцеговине www.izbori.ba.* која својим садржајем информисе јавност о активностима Централне изборне комисије БиХ укључујући законску и подзаконску регулативу и базе података за које не постоје законске препреке објављивања.
  - b) *Конференцијама за новинаре и саопштењима за јавност.* Централна изборна комисија БиХ је у 2012. години одржала 12 конференције за новинаре и објавила 120 саопштења за јавност. Конференције су организоване у оним ситуацијама када је требало саопштити важне одлуке и ставове Централне изборне комисије БиХ и када се сматрало да саопштење за јавност не може скренути довољно пажње прималаца информације.
346. Морамо нагласити да су писани медији у БиХ у 2012. години објавили 1.768 чланака о раду Централне изборне комисије БиХ, што потврђује висок степен отворености и транспарентности Централне изборне комисије БиХ према јавности. Од укупног броја објављених чланака, 1.756 чланака се односило на опште информације о раду Централне изборне комисије БиХ.
347. Централна изборна комисија БиХ је настојала да свој рад што директније представи јавности што потврђује и чињеница о присуству бројних представника медија и РТВ сервиса, који су пратили рад сједница Централне изборне комисије БиХ. Чланови Централне изборне комисије БиХ, показали су велику сусретљивост у давању изјава, информација и законских тумачења изборног процеса, како би се отклониле све недоумице које су понекад медијски биле погрешно интерпретиране.
348. У 2012. години објављени чланци су се углавном односили на: организацију и одржавање локалних избора 2012. године; изборне резултате; неодржавање избора у граду Мостару; понављање избора на појединим бирачким мјестима; поновно бројање гласачких листића итд.

2. Закључна разматрања

349. Централна изборна комисија БиХ јавност рада сматра важном претпоставком за вјеродостојност свог дјеловања. Стога, посебна пажња се посвећује што потпунијем и разумљивијем информисању домаће и међународне јавности о својим циљевима и мјерама за њихово остваривање, као и о резултатима својих активности. Примјеном различитих облика информисања Централна изборна комисија БиХ је током 2012. године редовно обавјештавала јавност о свим важнијим аспектима свог рада. Саопштења за јавност о одлукама Централне изборне комисије БиХ објављивана су непосредно након сједница на којима су одређене одлуке донесене.
350. На интернет страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba, могућен је увид у законску и подзаконску регулативу која се односи на рад Централне изборне комисије БиХ, те упутства и обрасци за примјену важећих прописа поштујући кључне принципе информисања јавности.

VII. ДИО

СИНТЕЗА ЗАКЉУЧНИХ РАЗМАТРАЊА И ПРЕПОРУКЕ

1. Синтеза закључних разматрања

351. Оно што је посебно карактерисало рад Централне изборне комисије БиХ у 2012. години су успјешно спроведени Локални избори у Босни и Херцеговини, уз досљедну примјену свих закона који су јој повјерени у надлежност. Дана, 7. 5. 2012. године, Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 1.14 и чланом 2.9, став (1) тачка 2а Изборног закона БиХ, објавила да ће се Локални избори одржати 7. 10. 2012. године.
352. У току припрема за Локалне изборе 2012. године постојала је стална неизвјесност у вези са финансирањем избора, доношење измјена и допуна Изборног закона БиХ у изборној години и стално иницирање и подсећање одређених институција, од стране Централне изборне комисије БиХ, да испуне своје законом утврђене обавезе како би се изборни процес спровео што ефикасније. Посебно је значајно нагласити да је Централна изборна комисија БиХ поред одобреног буџета, успјела да обезбиједи и донаторска средства од Савјета Европе и Међународног института за демократизацију и изборну помоћ – „International IDEA“, за израду Приручника за рад бирачких одбора у БиХ и Приручника за посматрање избора у БиХ, те за пројекат тестирања електронских алата у оквиру IDEA.
353. Значајно је напоменути да је Централна изборна комисија БиХ у 2012. години, остварила и запажену сарадњу са Службом за заједничке послове институција БиХ у оквиру спровођења грађевинских радњи, адаптације зграде Централне изборне комисије БиХ, која је успјешно завршена.
354. Централна изборна комисија БиХ је, такође, иницирала састанке са Министарством безбједности БиХ и надлежним полицијским агенцијама, што је као резултат дало формирање Одбора за безбједност који је имао задатак да, преко Министарства безбједности БиХ, координира све полицијске агенције које спроводе закон, ентитетске МУП-ове у Босни и Херцеговини и Полицију Брчко дистрикта БиХ, Граничну полицију БиХ, како би обезбиједиле да се Локални избори 2012. године спроведу у атмосфери која ће гарантовати максималан степен безбједности и повјерења јавности у читав изборни процес.
355. Због непровођења одлуке Уставног суда БиХ број: 9/09 од 26. 11. 2010. године, којом је наложено Парламентарној скупштини БиХ да измијени и допуни неуставне одредбе Изборног закона БиХ, које се односе на Град Мостар у складу са наведеном одлуком, а у вези са Рјешењем Уставног суда БиХ од 18. 1. 2012. године у истом предмету, Централна изборна комисија БиХ је на 19. сједници, која је одржана 7. 5. 2012. године, донијела Одлуку број: 05-1-07-1-585-1/12 којом се одлажу избори за избор вијећника у Градско вијеће Града Мостара.
356. Централна изборна комисија БиХ је, на 53. сједници одржаној 6. 9. 2012. године, донијела одлуку о усклађивању одлуке о расписивању и одржавању Локалних избора

2012. године са Законом о Граду Добој, Законом о Граду Приједор, Законом о Граду Требиње и Законом о Граду Бијељина¹⁰⁴.

357. У току 2012. године, спроведени су и посредни избори, у Кантону 10 за Дом народа Парламента Федерације БиХ из реда српског народа. Централна изборна комисија БиХ је одлуком од 17. 1. 2013. године, потврдила резултате посредних избора и додјелу мандата из Скупштине Кантона 10 за Дом народа Парламента Федерације БиХ.
358. Посредни избори одржани су за Скупштину Града Источно Сарајево и за Градско вијеће Града Сарајева, али до краја 2012. године нису били окончани поступци избора одборника/вијећника, те су исти завршени током фебруара мјесеца 2013. године. Поступак избора одборника за Скупштину Града Источно Сарајево завршен је 11. 2. 2013. године, док је поступак избора вијећника за Градско вијеће Града Сарајева завршен 21. 2. 2012. године.
359. У извјештајном периоду били су расписани и пријевремени избори за начелника општине Нови Град Сарајево, који су требали да се одрже 1. 4. 2012. године, али нису одржани зато што Општина није била обезбиједила потребна финансијска средства, те су се поменути избори за начелника Општине Нови Град Сарајево одржали на дан одржавања Локалних избора 2012. године.
360. Поновљени су избори за Скупштину Општине Источни Дрвар и за начелника Општине Источни Дрвар, за Скупштину Општине Источни Мостар и за начелника Општине Источни Мостар, те за Скупштину Општине Вукосавље и за начелника Општине Вукосавље, дана 18. 11. 2012. године, зато што је Централна изборна комисија БиХ установила да се поступак гласања на бирачким мјестима није одвијао у складу са одредбама Изборног закона БиХ и Правилником о начину спровођења избора у БиХ, због неправилности у регистрацији одређеног броја бирача, односно појаве више идентичних потписа на изводу из Централног бирачког списка.
361. Локалне изборе 2012. године, пратиле су и одређене злоупотребе за гласање ван БиХ, у процесу регистрације бирача, као и у поступку гласања са непотврђеним гласачким листићима, уз које је достављана и различита идентификациона документација - фотокопије личних докумената и образаца, као што су: ЛК ОИ; ЛК ОИ 2; ПБ 1; ПБ 3; ПБ 4. Највећи број наведених докумената приложен је у: Сребреници, Шековићима, Цазину и Босанском Грахову. Најчешћи облици кршења изборних правила односили су се на:
- неправилности у регистрацији одређеног броја бирача;
  - различитост броја потписа на изводу из Централног бирачког списка у односу на број гласачких листића нађених у гласачкој кутији;
  - случајеве када је кандидат добио више гласова од политичке партије;
  - појаву разлика укупаног број важећих и неважећих гласачких листића у односу на број гласачких листића нађених у гласачкој кутији (више-мање) и
  - гласање једног лица за више бирача или један бирач је гласао више пута.

¹⁰⁴ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/12

362. Потребно је успоставити активнију и јачу сарадњу Централне изборне комисије БиХ и других органа чија је улога значајна код формирања ажурних бирачких спискова као што су Министарство за људска права и избјеглице БиХ, Министарство цивилних послова БиХ и Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ, који морају учинити јаче напоре на прибављању ажурних података о расељеним лицима која се достављају Централној изборној комисији БиХ.
363. С обзиром да нису спроведени избори у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, очито је да је заинтересованост грађана Босне и Херцеговине да гласају на њима изузетно мала и отвара се питање финансијске оправданости организације гласања у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, с обзиром да је за Локалне изборе 2012. године било пријављено укупно 338 бирача у 23 државе. Сматрамо да би са аспекта припрема, едукација и обезбеђења организационо-техничких услова за гласање требало учинити додатне напоре у мотивисању наших грађана да више користе могућност гласања у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.
364. У периоду изборних активности, учесници изборног процеса подносили су приговоре и жалбе, који су се углавном односили на: одлуке Централне изборне комисије БиХ којима је пријава политичког субјекта за учешће на Локалним изборима 2012. године била одбијена или одбачена; овјеру кандидата на кандидатским листама; поступак именовања чланова бирачких одбора за Локалне изборе; повреду члана 16.14 Изборног закона БиХ којим је забрањено вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија; повреде на бирачким мјестима; захтјеве за поновно бројање гласачких листића; одлуке Централне изборне комисије БиХ донесене у поступцима додјеле и престанка мандата, апелације на одлуке Централне изборне комисије БиХ поднесене Апелационом одјељењу Суда БиХ које су углавном одбијене или незнатан број враћен у поновни поступак. Генерално, рад Централне изборне комисије БиХ по жалбама и приговорима се може оцијенити као изразито правилан и законит, јер проценат потврђених одлука на Суду Босне и Херцеговине у изборном периоду износио је око **90 %**. Морамо да нагласимо, да је Апелационо одјељење Суда БиХ, рјешавајући по жалбама уложеним на одлуке Централне изборне комисије БиХ, често заузимало и различите ставове у поступку, што је доводило и до контрадикторних рјешења по одређеним повредама одредаба чланова 2.3, 2.10 и 4.5 Изборног закона БиХ, као и пробијање рокова у доношењу одлука у року од три дана, предвиђеним чланом 6.9, став (3) Изборног закона БиХ, што је могло утицати на ефикасност рада Централне изборне комисије БиХ, са аспекта заштите изборног права.
365. Анализа изборног процеса на Локалним изборима 2012. године је показала да су постојали одређени проблеми у раду бирачких одбора, које је потребно поменути. Централна изборна комисија БиХ припрема посебну анализу рада бирачких одбора у спровођењу Локалних избора 2012. године. Због уочених пропуста у раду чланова појединих бирачких одбора током дана избора који се односио на: повреду тајности гласања, неутврђивање идентитета бирача и потпис бирача на изводу из Централног бирачког списка или неправилно

бројање гласачких листића на бирачким мјестима, у складу са Изборним законом БиХ, потребно је новчано санкционисати одговорне чланове тих бирачких одбора, уколико се утврди њихова одговорност, у зависности од врсте и тежине учињене повреде, уз изрицање и забране именовања за члана изборне комисије или бирачког одбора /члан 19.8, став (1) тачке е), н), о) а у вези са члановима 2.3, тачка 5.; 2.13 став (1) тачка 8; 5.11 став (1); и 5.13/ Изборног закона БиХ. У припремним анализама уколико се утврде неправилности у раду чланова бирачких одбора, тражиће се одговорност предсједника и чланова бирачких одбора, због кршења одредаба члана 5.13 и 5.25 Изборног закона БиХ.

366. С циљем унапређења изборног процеса, током 2013. године требало би завршити у потпуности „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ, посебно завршетак III фазе, која се односи на набавку софтвера, хардвера и израду системске анализе и документације, чиме би се обухватили сви нивои информационог система и отклонили одређени недостатци у појединим сегментима изборног процеса.
367. С циљем постизања још бољих резултата из области сукоба интереса, Централна изборна комисија БиХ настоји да кроз примјену закона о сукобу интереса, који су у њеној надлежности, добије повјерење јавности кроз јавно указивање на појаве сукоба интереса и посматрање јавног ангажмана изабраних званичника. Посебно је значајно напоменути да је у овом сегменту неопходна надоградња законске регулативе, уз усаглашавање са другим законима, како би се унаприједило законодавство и пракса у области сукоба интереса.
368. Доношењем новог Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ би се могла суочити и са одређеним проблемима и изазовима у самој његовој имплементацији, посебно у сегменту новог начина финансирања политичких странака, (издавачка дјелатност, продаја пропагандног материјала, кредитно задуживање). Нови извори финансирања су у супротности са дефиницијом политичке странке која је као удружење грађана непрофитна организација. Уколико се политичке странке, буду бавиле издавачком дјелатношћу и продајом пропагандног материјала, тада би дјеловале у сфери пословања којим се остварује профит па би тиме подлијегале свим пореским прописима и процесу фискализације, као правна лица која остварују профит, а не као непрофитне организације удружења грађана.
369. У погледу међународне сарадње, остварени су запажени резултати Централне изборне комисије БиХ, која је била домаћин и предсједавајући тродневне 21. годишње конференција Удружења европских изборних званичника (АСЕЕЕО) која се одржала од 15. до 17. 9. 2012. године у Сарајеву. Конференција је окупила 140 учесника из 45 држава. Тема конференције је била: „Учешће рањивих група (мањина и лица са инвалидитетом) у изборном процесу“. На конференцији је усвојен документ [Сарајевска декларација](#), у којој су сумирани сви закључци 21. годишње конференције АСЕЕЕО. Конференцији је претходио састанак Радне групе за успостављање Свјетског удружења изборних тијела (А-WEB). Истичемо да је овај састанак резултирао глобално важним закључцима који се односе на улогу, организацију, чланство и финансирање будућег Свјетског удружења изборних органа (А-WEB). Оснивачка скупштина Удружења одржаће се у октобру 2013.

године у Сеулу, Република Кореја. Поред тога представници Централне изборне комисије БиХ узели су учешће на бројним домаћим и иностраним семинарима, који доприносе промовисању њеног рада и Босне и Херцеговине у цјелини.

370. Централна изборна комисија БиХ стално улаже напоре да унаприједи изборни процес уз надање да ће нам Парламентарна скупштина БиХ олакшати настојања, кроз рјешавање кључних проблема, који се односе, прије свега, на благовремене измјене и допуне свих закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ, али уз активно учествовање њених чланова, који својим знањем и искуством сигурно могу допринијети квалитенијем доношењу законских рјешења.

2. Препоруке

371. На основу наведеног и досадашњих стечених искустава у примјени закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ, предлажемо да Парламентарна скупштина БиХ прихвати сљедеће препоруке:

А) Приступити измјенама изборног законодавства у правцу

- ставити у процедуре приједлоге измјена и допуна Изборног закона БиХ утврђених у оквиру рада од стране Интерресорне радне групе за припрему измјена и допуна Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких странака и Закона о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине за Локалне изборе 2012. године¹⁰⁵ (28 приједлога измјена);
- провести пресуду Суда за људска права у Стразбуру¹⁰⁶;
- спровести Одлуку Уставног суда БиХ број: У - 9/09 од 26.11.2010. године¹⁰⁷, која се односи на Град Мостар, а у вези са Рјешењем Уставног суда БиХ од 18. 1. 2012. године;
- ускладити одредбе Изборног закона БиХ са Одлуком Уставног суда БиХ, број: У - 4/11 од 27. 5. 2011. године и 16. 1. 2013. године, укључујући и потребу преиспитивања одредаба члана 9.11 Изборног закона БиХ, за избор чланова из изборних јединица за Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ са територије Републике Српске, узимајући у обзир географска ограничења, у складу са демократским принципима и Кодексом доброг владања у изборним питањима;¹⁰⁸
- у складу са одредбом члана 9.11 Изборног закона БиХ, преиспитати изборне јединице и број мандата додијељених свакој изборној јединици утврђеној

¹⁰⁵ Прилог – Приједлог Закона о измјенама и допунама Изборног закона БиХ, стр. 187

¹⁰⁶ [Сејдић и Финци против БиХ – Пресуда од 22. 12. 2009. године](#)

¹⁰⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 63/11

¹⁰⁸ Видјети ЦДЛ (98) 45, стр.3; ЦДЛ (99) 51 стр.8; ЦДЛ (2000) 2, стр.5; ЦДЛ –АД (2002) 9, став 22.

Поглављем 9 Изборног закона БиХ, за избор чланова из вишечланих изборних јединица за Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, са територије Федерације Босне и Херцеговине;

- преиспитати одредбе члана 1.6, 1.7 и 1.7а Изборног закона БиХ у контексту одредбе члана IX став (1) Устава БиХ;
- отклонити уочене контрадикторности измјена и допуна Изборног закона БиХ¹⁰⁹, које се односе на равноправну заступљеност полова на кандидатским листама и изборној администрацији. Прописани проценат („најмање 40 %“), као услов равноправне заступљености по оцјени Централне изборне комисије БиХ, у пракси може произвести немогућност имплементације у случају избора чланова изборне администрације (бирачки одбор или изборна комисија) када један од ових органа броји три члана или у случају сачињавања кандидатских листа политичких субјеката, и противрјечност у контексту примјене постојећих норми члана 4.19, став (4) Изборног закона БиХ;
- размотрити одредбе Поглавља 9А Изборног закона БиХ, које се односе на избор предсједника и потпредсједника Федерације БиХ, у контексту Поглавља IV тачка Б. Устава Федерације БиХ. У вези с тим неопходно је доградити изборно законодавство у смислу јаснијег дефинисања одговорности за непоштовање рокова прописаних за конституисање законодавних органа власти;
- потребно је, ријешити питање ентитетског држављанства у Брчко дистрикту БиХ (члан 18.2 Изборног закона БиХ), као и дискриминацију држављана Федерације БиХ, из Брчко дистрикта БиХ који не гласају ни за један кантон, чиме им је ускраћено право да бирају делегате за Дом народа Парламента Федерације БиХ;
- преиспитати Поглавље 6 Изборног закона БиХ које се односи на заштиту изборног права у смислу редуковања широког приступа изборним жалбама и тужбама, тростепене надлежности, увођење такса и слично;
- неопходно је да до краја 2013. године, надлежни државни и ентитетски органи преиспитају и ажурирају број лица са бирачким правом која имају статус расељеног лица, у смислу заштите интегритета Централног бирачког списка;
- у складу са одредбом члана 10.9 Изборног закона БиХ, сугерисати да Парламент Федерације БиХ, преиспита број мандата који се бирају из сваке изборне јединице, за избор посланика у Представнички дом Парламента Федерације БиХ, прописан чланом 10.2 Изборног закона БиХ;

---

¹⁰⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 18/13 од 11. 3. 2013. године

- наставити процес изградње информационе инфраструктуре кроз реализацију треће фазе започетог пројекта „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ, и у буџету институција Босне и Херцеговине обезбиједити потребна финансијска средства за његов завршетак и одржавање;
- све измјене и допуне Изборног закона БиХ, нужно је донијети најкасније до краја 2013. године, како би Централна изборна комисија БиХ, у периоду до расписивања Општих избора 2014. године, усвојила неопходни сет подзаконских прописа, инсталирала и тестирала одговарајући софтвер у оквиру Јединственог изборног информационог система БиХ – ЈИИС БиХ, те спровела обуку изборне администрације у Босни и Херцеговини.

В) Област закона о сукобу интереса

Усвојити измјене и допуне Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ у складу са запажањима Централне изборне комисије БиХ, која се налазе у Годишњем извјештају о сукобу интереса, који је саставни дио овог извјештаја, и ријешити питања надлежности примјене закона о сукобу интереса у ентитетима и Брчко дистрикту БиХ од стране Централне изборне комисије БиХ (подношење извјештаја, уплате изречених санкција и слично).

С) Област финансирања политичких странака

У складу са препорукама Групе земаља за борбу против корупције Савјета Европе (GRECO)¹¹⁰, усвојити Закон о политичким странкама у Босни и Херцеговини, са посебним освртом на област финансирања политичких странака и изборних кампања.

Парламентарна скупштина БиХ потврђује одређење да се очува независност Централне изборне комисије БиХ као органа чије надлежности произилазе из надлежности Парламентарне скупштине БиХ, а у смислу обезбјеђења финансијске, кадровске и нормативно-правне стабилности Централне изборне комисије БиХ.

Приликом утврђивања приједлога за измјене и допуне изборног законодавства, неопходно је укључити Централну изборну комисију БиХ.

Број: 01-07-10- 608-1/13
Сарајево, 14. 3. 2013. године

Предсједник
Бранко Петрић

---

¹¹⁰ [http://coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/rounds3/GrecoEval13\(2010\)5BiH](http://coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/rounds3/GrecoEval13(2010)5BiH)

Прилог

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на ___ сједници Представничког дома, одржаној _____2012. године, и на ___ сједници Дома народа, одржаној _____2012. године, усвојила је

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПОГЛАВЉЕ 1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У Изборном закону Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 07/2, 09/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 и 32/10) у члану 1.2 у ставу (3) ријечи: „ став (11) и (12)“ замјењују се ријечима „*став (16) и (17)*“.

Члан 2.

У члану 1.2а у ставу (1) ријечи : „ став (12)“ замјењује се ријечима: „*став (17)*“.

У истом члану у ставу (3) ријечи: „став (11)“ замјењују се ријечима: „*став (16)*“.

Члан 3.

У члану 1.3а у ставу (1) ријечи “а права и дужности почињу им даном конституисања представничких органа.“ *се бришу.*

У истом члану у ставу (3) *иза* ријечи “Централна изборна комисија БиХ.” брише се тачка и додају се ријечи “у року од седам дана од пријема изјаве.”

Члан 4.

У члану 1.8 у ставу (1) *иза* ријечи: ”државни службеници” *додају се ријечи: ”главни ревизор и замјеници главног ревизора у Канцеларији за ревизију финансијског пословања институција БиХ и гувернер и вицегувернер Централне банке БиХ.”*

У истом члану и ставу *додаје се нова реченица која гласи:*

“Ако Централна изборна комисија БиХ утврди да лице из овог става није поднијело оставку на положај или није поступило у складу са законом који регулише његов статус у периоду од овјере кандидатуре до штампања гласачких листића извршиће се уклањање овог лица са овјерених кандидатских листа, а уколико се исто утврди након штампања гласачких листића таквом лицу неће бити додијељен мандат ако га освоји.”

У истом члану у ставу (4) иза ријечи: “вршењем функција у извршним органима власти.” брише се тачка и додају се ријечи: “осим у периоду док се не конституишу извршни органи власти изабрани на редовним изборима у истом изборном циклусу.”

ПОГЛАВЉЕ 2. ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 5.

Члан 2.2, став (2) мијења се и гласи: “Члан изборне комисије је лице са одговарајућом стручношћу и искуством а члан бирачког одбора је лице са одговарајућом стручношћу у спровођењу избора.

У истом члану у ставу (4) ријечи: ”да број чланова мање заступљеног пола буде најмање 1/3 од укупног броја чланова” се бришу, а додају се ријечи: “заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини.”

Члан 6.

У члану 2.14 у ставу (1) ријечи: “Састав изборне комисије ће, у правилу, одражавати равноправну заступљеност полова” замјењују се ријечима: ”У саставу изборне комисије настојат ће се обезбиједити заступљеност полова у складу са Законом о равноправности полова у БиХ.”

Члан 7.

У члану 2.15 у ставу (1) ријечи: “именован претходни члан” замјењују се ријечима: „ прописано чланом 2.12, став (5) овог закона”.

У истом члану у ставу (2) на крају текста додаје се нова реченица која гласи:

”Уколико се не изврши именовање новог члана општинске изборне комисије у року од 30 дана, Централна изборна комисија БиХ може извршити именовање новог члана општинске изборне комисије.”

ПОГЛАВЉЕ 3. БИРАЧКИ СПИСАК

Члан 8.

У члану 3.12 а у ставу (1) ријечи: “45 дана“ замјењују се ријечима: „90 дана“

Члан 9.

У члану 3.15 у ставу (5) иза ријечи: “послати” додаје се ријеч: “*поштом.*”

У истом члану у ставу (8) иза ријечи: “идентитет” додаје се ријеч: “*држављанство.*”

Члан 10.

У члану 3.17 у ставу (1) додаје се нова реченица која гласи:

“Држављанин БиХ који има бирачко право, а не налази се у закљученом изводу из Централног бирачког списка и нема идентификациони документ из члана 5.12 овог закона, може гласати ако предочи потврду Агенције за идентификационе документе и заштиту података (IDDEEA). Агенција за идентификационе документе и заштиту података је дужна да, бирачима који од дана закључења Централног бирачког списка до дана одржавања избора први пут предају захтјев за издавање личне карте, изда потврду, која ће да садржи фотографију, име и презиме, матични број и назив општине у којој је захтјев предат за подносиоца захтјева.“

ПОГЛАВЉЕ 4. ОВЈЕРА И КАНДИДОВАЊЕ

Члан 11.

У члану 4.5 на крају става (2) додаје се нова реченица која гласи: “*Потписи подршке који су прикупљени за одређени ниво власти могу се користити и на пријевременим изборима у истом изборном циклусу.*”

Члан 12.

На крају члана 4.18 додаје се нова реченица која гласи: “*Име и презиме кандидата на кандидатској листи овјереног политичког субјекта мора бити идентично имену и презимену кандидата у Централном бирачком списку.*”

ПОГЛАВЉЕ 5. СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 13.

У члану 5.19 у ставу (1) ријечи: “слијеп, неписмен, или физички неспособан,” замјењују се ријечима: “лице са инвалидитетом или неписмено лице.”

Члан 14.

У члану 5.28 у ставу (1) на крају текста брише се тачка и додају се ријечи: “и мора пристићи у поштански фах Централне изборне комисије БиХ до 19.00 часова на дан одржавања избора.”

Члан 15.

У члану 5.29 став (1) се брише.

ПОГЛАВЉЕ 6. ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА

Члан 16.

У члану 6. 4 став (2) ријечи: “став (3)” замјењују се ријечима: „став (2).“

Члан 17.

У члану 6. 6 став (3) ријечи : “став (3)” замијењују се ријечима: “став (2)”.

У истом члану и ставу додаје се нова реченица која гласи: “Одлука Централне изборне комисије БиХ је коначна.

Члан 18.

У члану 6. 9 у ставу (1) ријеч: „одлучено“ замјењују се ријечју: “одлучила“, а иза ријечи: “Закона“ брише се тачка и додају се ријечи: “из првостепене надлежности.”

ПОГЛАВЉЕ 9 ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Потпоглавље А ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 19.

У члану 9.8 у ставу (2) ријечи „пет процената (5 %)“ замјењује се ријечима: „петнаест процената (15 %)“.

ПОГЛАВЉЕ 13

КАНТОНАЛНЕ СКУПШТИНЕ, ОПШТИНСКА ВИЈЕЋА, ОДНОСНО СКУПШТИНЕ ОПШТИНА И ГРАДСКА ВИЈЕЋА, ОДНОСНО СКУПШТИНЕ ГРАДА

Члан 20.

У члану 13.5 у ставу (4) ријечи „пет процената (5 %)“ замјењује се ријечима: „петнаест процената (15 %)“.

Члан 21.

У члану 13.10 у ставу (1) иза ријечи: „бирају“ додају се ријечи: „бирачи са пребивалиштем на подручју града или.“

ПОГЛАВЉЕ 16. МЕДИЈИ У ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ

Члан 22.

У члану 15.1 у ставу (1) у алинеји 3. ријечи: ”која премашује износ од стотину (100) конвертибилних марака,” се брише.

У истом члану став (3) се брише.

Члан 23.

У члану 15.3 иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

“У сврху прикупљања средстава за финансирање трошкова изборне кампање, политичка странка отвара посебан трансакциони рачун код банке и тај рачун се не може користити у друге сврхе. Сва средства намијењена за финансирање трошкова изборне кампање уплаћују се на овај рачун и сва плаћања трошкова изборне кампање врше се са овог рачуна.”

Члан 24.

У члану 15.8 у ставу (1) иза ријечи: “гласнику БиХ,” додају се ријечи:” а за чланове који попуњавају упражњене мандате од дана прихватања мандата,”

ПОГЛАВЉЕ 19А. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

У члану 19.8 иза тачке е) додаје се нова тачка ф) која гласи:

“ако је дуже одсутан из неоправданих разлога, онемогућава рад комисије или крши одредбе овог закона или друге прописе” (члан 2.16 став (1));

Досадашње тачке ф) до у) постају тачке г) до в).

У истом члану иза досадашње тачке т) која је овом допуном постала тачка у) додаје се нова тачка в) која гласи:

“не доставе бирачки материјал надлежној изборној комисији (члан 5.26 став (1));

Члан 26.

У члану 19.9 у ставу (4) тачка: „р)“ се брише.

У члану 19.9 иза става (4) додаје се нови став (5) који гласи:

„За повреде из става (1) тачка р) овог члана казниће се кандидат политичког субјекта новчаном казном у износу од 200, 00 КМ до 3000,00 КМ“.

Овом допуном досадашњи став (5) постао је став (6).

Члан 27.

У члану 19.10 у тачки а) иза ријечи: „БиХ“ додају се ријечи:” а за чланове који попуњавају упражњене мандате од дана прихватања мандата,”

У члану 19.10 иза тачке: „б)“ додаје се нова тачка ц) која гласи: **„ако је поступао супротно одредби 1.8 став (1) овог закона.“**

Члан 28.

Овлашћују се уставноправне комисије оба дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине да, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, утврде пречишћени текст Изборног закона Босне и Херцеговине.

Члан 29.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

ПС БиХ број: _____ /12
Сарајево, _____ 2012. године

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ

Др Милорад Живковић

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

Др Драган Човић